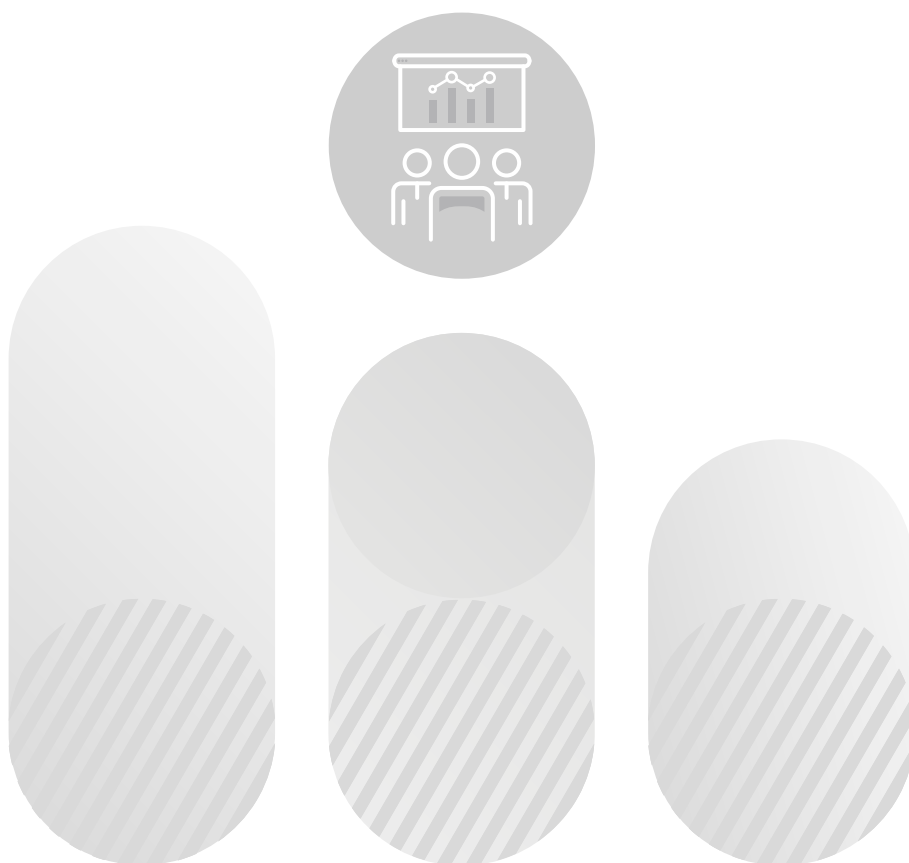

Rynek pracy w województwie małopolskim w 2018 r.

Labour market in Małopolskie Voivodship in 2018

Rynek pracy w województwie małopolskim w 2018 r.

Labour market in Małopolskie Voivodship in 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Krakowie, Oddział w Nowym Sączu
Statistical Office in Kraków, Branch in Nowy Sącz

pod kierunkiem
supervised by
Agnieszki Szlubowskiej

Zespół autorski

Editorial team

Bogusław Bubula, Maciej Gawron, Dorota Król, Halina Zelek

Prace redakcyjne

Editorial work

Beata Wąsik

Tłumaczenie

Translation

Marcin Łacic

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Dorota Król

Opracowanie graficzne okładki

Graphic design of the cover

Karolina Rudnik

ISSN 2084-7394

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

<http://krakow.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu publikację „Rynek pracy w województwie małopolskim w 2018 r.” przygotowaną przez zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Krakowie. Opracowanie, wydane w ramach serii „Informacje statystyczne”, stanowi dziewiątą edycję podsumowującą najważniejsze informacje o rynku pracy w regionie.

Celem autorów jest dostarczenie możliwie wszechstronnych informacji charakteryzujących rynek pracy, takich jak: liczba osób pracujących, liczba zatrudnionych, bezrobocie rejestrowane, popyt na pracę, czas pracy, wynagrodzenia, warunki pracy oraz wypadki przy pracy. Każde z zagadnień przedstawiono w formie opisowej i graficznej. Opracowanie wzbogacono o podstawowe wskaźniki obrazujące małopolski rynek pracy na tle kraju i innych województw.

Autorzy przygotowali także, dla Państwa wygody, tablice zawierające szeroki zakres danych źródłowych, które mogą być przydatne przy tworzeniu rozszerzonych analiz rynku pracy.

Mam nadzieję, że dzięki naszej publikacji i innym informacjom o województwie małopolskim dostępnym na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Krakowie <http://krakow.stat.gov.pl> będziecie Państwo dysponowali narzędziami pomocnymi do zgłębiania wiedzy o sytuacji gospodarczej w regionie.

Jednocześnie bardzo dziękuję wszystkim sprawozdawcom i instytucjom z którymi współpracujemy za przekazane dane i cenne uwagi, które przyczyniają się do wzbogacenia treści naszych opracowań.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Krakowie

Agnieszka Szlubowska

Kraków, listopad 2019 r.

Preface

I am pleased to present you the publication "Labour market in Małopolskie Voivodship in 2018" prepared by a team of employees of the Statistical Office in Kraków. The publication issued within the series "Statistical information" constitutes a ninth edition summarising the most important information on labour market in the region.

The main purpose for the authors is to provide as comprehensive information as possible, characterizing the labour market, such as: number of employed persons, number of employees, registered unemployment, demand for labour, work time, wages and salaries, working conditions as well as accidents at work. Every subject was presented in a descriptive and graphic way. The publication was enriched with basic indicators illustrating labour market in Małopolskie Voivodship against the background of the country and other voivodships.

For your convenience the authors also prepared tables containing a wide range of source data, which may be useful for creating expanded labour market analyses.

I hope that thanks to our publication and other information about Małopolskie Voivodship available on the website of the Statistical Office in Kraków <http://krakow.stat.gov.pl/en/> you will have tools to help you learn about the economic situation of the region.

At the same time, I would like to thank all the rapporteurs and institutions with whom we cooperate for the data provided and valuable remarks, that contribute to enriching the content of our studies.

Director
of the Statistical Office
in Kraków

Agnieszka Szlubowska

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	17
Symbols. Main abbreviations	17
Synteza	18
Executive summary	19
Rozdział 1. Pracujący i zatrudnieni	23
Chapter 1. Employed persons and paid employment	23
Rozdział 2. Bezrobotni zarejestrowani	39
Chapter 2. Registered unemployed persons	39
Rozdział 3. Popyt na pracę	50
Chapter 3. Demand for labour	50
Rozdział 4. Czas pracy	54
Chapter 4. Work time	54
Rozdział 5. Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	56
Chapter 5. Wages and salaries as well as social benefits	56
Rozdział 6. Warunki pracy	63
Chapter 6. Working conditions	63
Rozdział 7. Wypadki przy pracy	70
Chapter 7. Accidents at work	70
Rozdział 8. Rynek pracy w województwie małopolskim na tle kraju i innych województw	78
Chapter 8. Labour market in Małopolskie Voivodship against a background of the country and other voivodships	78
Uwagi metodologiczne	84
Methodological notes	89

Spis tablic w tekście

List of tables presented in text

	Str. Page
Tablica 1. Podstawowe dane o rynku pracy w województwie małopolskim (2010, 2015, 2017, 2018)	20
Table 1. Basic data regarding the labour market in Małopolskie Voivodship (2010, 2015, 2017, 2018)	20

Spis tablic załączonych w formacie Excel

List of tables presented in Excel format

I. Pracujący i zatrudnieni

I. Employed persons and paid employment

- Tabl. 1. Pracujący w gospodarce narodowej według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Employed persons in the national economy by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 2. Zatrudnieni w gospodarce narodowej według sekcji PKD w 2018 r.
Persons employed in the national economy by NACE sections in 2018
- Tabl. 3. Pracujący według statusu zatrudnienia oraz sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Employed persons by employment status as well as ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 4. Pracujący w głównym miejscu pracy w miastach i na wsi według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Employed persons in the main workplace in urban and rural areas by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 5. Wybrane kategorie pracujących w głównym miejscu pracy według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Selected categories of employed persons in the main workplace by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 6. Pracownicy udostępnieni przez agencje pracy tymczasowej, zatrudnieni na kontraktach i osoby, z którymi zawarto umowę zlecenia lub o dzieło, a nigdzie nie zatrudnione na umowę o pracę według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Employed persons available through temporary work agencies, employed on contracts and persons on contract of mandate or task-specific contract, and not employed on labour contract by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 7. Przeciętne zatrudnienie według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Average paid employment by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 8. Zatrudnieni według wymiaru czasu pracy oraz sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Persons employed by time basis as well as ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 9. Pracownicy pełnozatrudnieni przyjęci do pracy oraz współczynnik przyjęć według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Full-time paid employees hired and hire rate by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 10. Pracownicy pełnozatrudnieni zwolnieni z pracy oraz współczynnik zwolnień według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Full-time paid employees terminated and termination rate by ownership sectors and NACE sections in 2018

II. Bezrobotni zarejestrowani

II. Registered unemployed persons

- Tabl. 11. Bezrobotni zarejestrowani według wybranych grup bezrobotnych oraz miesięcy w 2018 r.
Registered unemployed persons by selected groups of unemployed persons and months in 2018
- Tabl. 12. Bezrobotni zarejestrowani według grup wieku oraz kwartałów w 2018 r.
Registered unemployed persons by age groups and quarters in 2018

- Tabl. 13. Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia oraz kwartałów w 2018 r.
Registered unemployed persons by educational level and quarters in 2018
- Tabl. 14. Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy oraz kwartałów w 2018 r.
Registered unemployed persons by duration of unemployment and quarters in 2018
- Tabl. 15. Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy oraz kwartałów w 2018 r.
Registered unemployed persons by work seniority and quarters in 2018
- Tabl. 16. Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2018 r.
Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market by age groups and educational level in 2018
- Tabl. 17. Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w 2018 r.
Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market by work seniority and duration of unemployment in 2018
- Tabl. 18. Bezrobotni zarejestrowani według grup zawodów w 2018 r.
Registered unemployed persons by occupational groups in 2018
- Tabl. 19. Bezrobotni zarejestrowani w miesiącu sprawozdawczym (napływ bezrobotnych) w 2018 r.
Unemployed persons registered in reporting month (inflow to unemployment) in 2018
- Tabl. 20. Bezrobotni wyrejestrowani w miesiącu sprawozdawczym (odpływ bezrobotnych) w 2018 r.
Unemployed persons removed in reporting month (outflow from unemployment) in 2018
- Tabl. 21. Bezrobotni zarejestrowani poprzednio pracujący według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w 2018 r.
Registered unemployed persons previously employed by kind of activity of their last job in 2018
- Tabl. 22. Bezrobotni zarejestrowani według miesięcy oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Registered unemployed persons by months as well as subregions and powiats in 2018
- Tabl. 23. Bezrobotni zarejestrowani według wybranych grup bezrobotnych oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Registered unemployed persons by selected groups of unemployed persons as well as subregions and powiats in 2018
- Tabl. 24. Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Registered unemployed persons by duration of unemployment as well as subregions and powiats in 2018
- Tabl. 25. Bezrobotni zarejestrowani według grup wieku oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Registered unemployed persons by age groups as well as subregions and powiats in 2018
- Tabl. 26. Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Registered unemployed persons by educational level as well as subregions and powiats in 2018
- Tabl. 27. Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Registered unemployed persons by work seniority as well as subregions and powiats in 2018
- Tabl. 28. Bezrobotni zarejestrowani znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy według podregionów i powiatów w 2018 r.
Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market by subregions and powiats in 2018

- Tabl. 29. Napływ i odpływ bezrobotnych według miesięcy oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Inflow to and outflow from unemployment by months as well as subregions and powiats in 2018
- Tabl. 30. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według miesięcy oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Job vacancies and places of occupational activation by months as well as subregions and powiats in 2018
- Tabl. 31. Stopa bezrobocia rejestrowanego według miesięcy oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Registered unemployment rate by months as well as subregions and powiats in 2018

III. Popyt na pracę

III. Demand for labour

- Tabl. 32. Wolne miejsca pracy według wielkości jednostek oraz sekcji PKD w 2018 r.
Job vacancies by size of entities and NACE sections in 2018
- Tabl. 33. Wolne nowo utworzone miejsca pracy według wielkości jednostek oraz sekcji PKD w 2018 r.
Vacancies in newly created jobs by size of entities and NACE sections in 2018
- Tabl. 34. Wolne miejsca pracy według wielkości jednostek oraz wielkich grup zawodów w 2018 r.
Job vacancies by size of entities and major occupational groups in 2018
- Tabl. 35. Wolne nowo utworzone miejsca pracy według wielkości jednostek oraz wielkich grup zawodów w 2018 r.
Vacancies in newly created jobs by size of entities and major occupational groups in 2018
- Tabl. 36. Wolne miejsca pracy według wielkich grup zawodów oraz sekcji PKD w 2018 r.
Job vacancies by major occupational groups and NACE sections in 2018
- Tabl. 37. Nowo utworzone miejsca pracy według wielkości jednostek oraz sekcji PKD w 2018 r.
Newly created jobs by size of entities and NACE sections in 2018
- Tabl. 38. Zlikwidowane miejsca pracy według wielkości jednostek oraz sekcji PKD w 2018 r.
Liquidated jobs by size of entities and NACE sections in 2018

IV. Czas pracy

IV. Work time

- Tabl. 39. Bilans czasu pracy według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Balance of work time by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 40. Bilans czasu pracy w przeliczeniu na 1 zatrudnionego według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Balance of work time calculated per paid employee by ownership sectors and NACE sections in 2018

V. Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

V. Wages and salaries as well as social benefits

- Tabl. 41. Wynagrodzenia brutto według sektorów własności w 2018 r.
Gross wages and salaries by ownership sectors in 2018
- Tabl. 42. Wynagrodzenia brutto według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Gross wages and salaries by ownership sectors and NACE sections in 2018

- Tabl. 43. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Average monthly gross wages and salaries by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 44. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według form finansowania oraz sekcji PKD w 2018 r.
Average monthly gross wages and salaries by financing form and NACE sections in 2018
- Tabl. 45. Przeciętne godzinowe wynagrodzenia brutto według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Average hourly gross wages and salaries by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 46. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według podregionów i powiatów w 2018 r.
Average monthly gross wages and salaries by subregions and powiats in 2018
- Tabl. 47. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów ekonomicznych oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Average monthly gross wages and salaries by economic sectors as well as subregions and powiats in 2018
- Tabl. 48. Emerytury i renty w 2018 r.
Retirement and other pensions in 2018

VI. Warunki pracy

VI. Working conditions

- Tabl. 49. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń oraz sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Persons working in hazardous conditions by groups of agents and intensity of dangers as well as ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 50. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według grup i nasilenia zagrożeń oraz sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by groups of agents and intensity of dangers as well as ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 51. Likwidacja, ograniczenie lub ujawnienie zagrożeń według rodzajów zagrożeń w 2018 r.
Liquidation, limitation or disclosure of hazards by kind of hazard in 2018
- Tabl. 52. Stanowiska pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego i zatrudnieni na tych stanowiskach, według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Positions for which assessment of occupational risk was made and persons working in these positions by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 53. Świadczenia z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych według sektorów własności i sekcji PKD w 2018 r.
Benefits for work in harmful and strenuous conditions by ownership sectors and NACE sections in 2018
- Tabl. 54. Choroby zawodowe w 2018 r.
Occupational diseases in 2018
- Tabl. 55. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Persons working in hazardous conditions by groups of agents and intensity of dangers as well as subregions and powiats in 2018
- Tabl. 56. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia według podregionów i powiatów w 2018 r.
Persons working in hazardous conditions with agents harmful and hazardous to health by subregions and powiats in 2018

VII. Wypadki przy pracy**VII. Accidents at work**

- Tabl. 57. Wypadki przy pracy i poszkodowani w wypadkach przy pracy według sekcji PKD w 2018 r.
Accidents at work and persons injured in accidents at work by NACE sections in 2018
- Tabl. 58. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według rodzajów wypadków, liczby dni niezdolności do pracy spowodowanej wypadkami oraz sekcji PKD w 2018 r.
Persons injured in accidents at work by kind of accidents, number of days of inability to work caused by accidents and NACE sections in 2018
- Tabl. 59. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup wieku oraz sekcji PKD w 2018 r.
Persons injured in accidents at work by age groups and NACE sections in 2018
- Tabl. 60. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wybranych sekcji PKD oraz grup wydarzeń powodujących uraz w 2018 r.
Persons injured in accidents at work by selected NACE sections and groups of contact-modes of injury in 2018
- Tabl. 61. Przyczyny wypadków przy pracy według wybranych sekcji PKD w 2018 r.
Causes of accidents at work by selected NACE sections in 2018
- Tabl. 62. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wybranych sekcji PKD oraz grup umiejscowienia urazu w 2018 r.
Persons injured in accidents at work by selected NACE sections and part of body injured in 2018
- Tabl. 63. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wybranych sekcji PKD oraz rodzajów urazu w 2018 r.
Persons injured in accidents at work by selected NACE sections and kind of injury in 2018
- Tabl. 64. Straty czasu pracy innych osób oraz szacunkowe straty materialne spowodowane wypadkami przy pracy według sekcji PKD w 2018 r.
Losses of work time of other persons and estimated material losses caused by accidents at work by NACE sections in 2018
- Tabl. 65. Liczba dni niezdolności do pracy osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy według sekcji PKD w 2018 r.
Number of days of inability to work of persons injured in accidents at work by NACE sections in 2018
- Tabl. 66. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według rodzajów wypadków oraz podregionów i powiatów w 2018 r.
Persons injured in accidents at work by kind of accident as well as subregions and powiats in 2018

VIII. Wybrane informacje o rynku pracy według gmin**VIII. Selected information on the labour market by gminas**

- Tabl. 67. Pracujący według płci, wybranych sektorów ekonomicznych oraz podregionów, powiatów i gmin w 2018 r.
Employed persons by sex, selected economic sectors as well as subregions, powiats and gminas in 2018
- Tabl. 68. Bezrobotni zarejestrowani według płci oraz podregionów, powiatów i gmin w 2018 r.
Registered unemployed persons by sex as well as subregions, powiats and gminas in 2018

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Pracujący w gospodarce narodowej w 2018 r.	23
Chart 1. Employed persons in the national economy in 2018	23
Wykres 2. Struktura pracujących w gospodarce narodowej według grup sekcji PKD w 2018 r.	24
Chart 2. Structure of employed persons in the national economy by groups of NACE sections in 2018	24
Wykres 3. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD (2017, 2018)	25
Chart 3. Employed persons in the national economy by NACE sections (2017, 2018)	25
Wykres 4. Wybrane kategorie pracujących w 2018 r.	25
Chart 4. Selected categories of employed persons in 2018	25
Wykres 5. Struktura wybranych kategorii pracujących według sekcji PKD w 2018 r.	26
Chart 5. Structure of selected categories of employed persons by NACE sections in 2018	26
Wykres 6. Struktura pracujących według sekcji PKD w 2018 r.	27
Chart 6. Structure of employed persons by NACE sections in 2018	27
Wykres 7. Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym według powiatów w 2018 r.	27
Chart 7. Employed persons per 1000 working age population by powiats in 2018	27
Wykres 8. Zatrudnieni w gospodarce narodowej według sekcji PKD (2017, 2018)	28
Chart 8. Paid employment in the national economy by NACE sections (2017, 2018)	28
Wykres 9. Struktura przeciętnej liczby uczniów zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego według sekcji PKD w 2018 r.	29
Chart 9. Structure of average number of students employed for vocational preparation by NACE sections in 2018	29
Wykres 10. Udział zatrudnionych na umowy okresowe w ogólnej liczbie zatrudnionych według wybranych sekcji PKD (2017, 2018)	29
Chart 10. Share of persons employed on temporary contracts in the total number of persons employed by selected NACE sections (2017, 2018)	29
Wykres 11. Struktura pracowników pełnozatrudnionych przyjętych do pracy w 2018 r.	30
Chart 11. Structure of full-time paid employees hired in 2018	30
Wykres 12. Struktura pracowników pełnozatrudnionych zwolnionych z pracy w 2018 r.	31
Chart 12. Structure of full-time paid employees terminated in 2018	31
Wykres 13. Współczynnik przyjęć i współczynnik zwolnień według sekcji PKD w 2018 r.	32
Chart 13. Hire rate and termination rate by NACE sections in 2018	32
Wykres 14. Struktura umów zlecenia zawartych z osobami, które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy według sekcji PKD (2017, 2018)	33
Chart 14. Structure of contracts of mandate concluded with persons, who have not been employed on the basis of an employment contract by NACE sections (2017, 2018)	33
Wykres 15. Struktura umów o dzieło zawartych z osobami, które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy według sekcji PKD (2017, 2018)	33
Chart 15. Structure of task-specific contracts concluded with persons, who have not been employed on the basis of an employment contract by NACE sections (2017, 2018)	33

	Str. Page
Wykres 16. Struktura zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę według sekcji PKD w 2018 r.	34
Chart 16. Structure of persons employed on contracts, which are not employment contracts by NACE sections in 2018	34
Wykres 17. Struktura osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą według sekcji PKD w 2018 r.	35
Chart 17. Structure of natural persons conducting economic activity by NACE sections in 2018	35
Wykres 18. Udział osób fizycznych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w liczbie pracujących w gospodarce narodowej według sekcji PKD w 2018 r.	36
Chart 18. Share of natural persons conducting non-agriculture economic activity in the number of persons employed in the national economy by NACE sections in 2018	36
Wykres 19. Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców według obywatelstwa w 2018 r.	38
Chart 19. Structure of work permits for foreigners by citizenship in 2018	38
Wykres 20. Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców według wielkich grup zawodów w 2018 r.	38
Chart 20. Structure of work permits for foreigners by major occupational groups in 2018	38
Wykres 21. Bezrobotni zarejestrowani według płci i miesięcy (2017, 2018)	39
Chart 21. Registered unemployed persons by sex and months (2017, 2018)	39
Wykres 22. Udział bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w 2018 r.	40
Chart 22. Share of unemployed persons with a specific situation on the labour market in the total number of registered unemployed persons in 2018	40
Wykres 23. Bezrobotni zarejestrowani i wyrejestrowani z urzędów pracy według miesięcy (2017, 2018)	42
Chart 23. Unemployed persons registered and removed from labour offices by months (2017, 2018)	42
Wykres 24. Bezrobotni zarejestrowani według grup wieku w 2018 r.	43
Chart 24. Registered unemployed persons by age groups in 2018	43
Wykres 25. Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia w 2018 r.	43
Chart 25. Registered unemployed persons by educational level in 2018	43
Wykres 26. Bezrobotni zarejestrowani według grup wieku i czasu pozostawania bez pracy w 2018 r.	44
Chart 26. Registered unemployed persons by age groups and duration of unemployment in 2018	44
Wykres 27. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wielkich grup zawodów w 2018 r.	45
Chart 27. Structure of registered unemployed persons by major occupational groups in 2018	45
Wykres 28. Oferty pracy zgłoszone do urzędów pracy (2017, 2018)	46
Chart 28. Job offers submitted to labour offices (2017, 2018)	46
Wykres 29. Udział bezrobotnych uczestniczących w wybranych formach wsparcia w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w 2018 r.	47
Chart 29. Share of unemployed persons participating in selected forms of support in the total number of registered unemployed persons in 2018	47
Wykres 30. Wydatki Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w 2018 r.	48
Chart 30. Expenditure of the Labour Fund on programs for the promotion of employment in 2018	48
Wykres 31. Struktura podmiotów zatrudniających przynajmniej 1 osobę i struktura miejsc pracy w tych podmiotach w 2018 r.	50
Chart 31. Structure of entities employing at least 1 person and of workplaces in these entities in 2018	50

	Str. Page
Wykres 32. Wolne miejsca pracy według liczby pracujących w 2018 r.	51
Chart 32. Vacancies by number of employed persons in 2018	51
Wykres 33. Wolne miejsca pracy w wybranych sekcjach PKD (2017, 2018)	52
Chart 33. Vacancies in selected NACE sections (2017, 2018)	52
Wykres 34. Struktura wolnych miejsc pracy według wielkich grup zawodów w 2018 r.	52
Chart 34. Structure of vacancies by major occupational groups in 2018	52
Wykres 35. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy według sekcji PKD w 2018 r.	53
Chart 35. Newly created and liquidated jobs by NACE sections in 2018	53
Wykres 36. Struktura czasu pracy przypadającego na 1 zatrudnionego według kategorii czasu pracy w 2018 r.	54
Chart 36. Structure of work time per paid employee by categories of work time in 2018	54
Wykres 37. Struktura czasu pracy przypadającego na 1 zatrudnionego według kategorii czasu pracy oraz sekcji PKD w 2018 r.	55
Chart 37. Structure of work time per paid employee by categories of work time and NACE sections in 2018	55
Wykres 38. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej według sekcji PKD w 2018 r.	56
Chart 38. Average monthly gross wages and salaries in national economy by NACE sections in 2018	56
Wykres 39. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w administracji publicznej w 2018 r.	56
Chart 39. Average monthly gross wages and salaries in the public administration in 2018	56
Wykres 40. Struktura wynagrodzeń brutto w 2018 r.	57
Chart 40. Structure of gross wages and salaries in 2018	57
Wykres 41. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sektorów i form własności w 2018 r.	58
Chart 41. Average monthly gross wages and salaries by sectors and ownership forms in 2018	58
Wykres 42. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sekcjach PKD od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ogółem w 2018 r.	59
Chart 42. Relative deviation of average monthly gross wages and salaries in NACE sections from the total average monthly gross wages and salaries in 2018	59
Wykres 43. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto według sektorów własności (2017, 2018)	59
Chart 43. Average hourly gross wages and salaries by ownership sectors (2017, 2018)	59
Wykres 44. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto według sekcji PKD w 2018 r.	60
Chart 44. Average hourly gross wages and salaries by NACE sections in 2018	60
Wykres 45. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według powiatów w 2018 r.	60
Chart 45. Average monthly gross wages and salaries by powiats in 2018	60
Wykres 46. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w powiatach od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ogółem w 2018 r.	61
Chart 46. Relative deviation of average monthly gross wages and salaries in powiats from the total average monthly gross wages and salaries in 2018	61

	Str. Page
Wykres 47. Struktura wydatków na świadczenia emerytalne i rentowe z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych i KRUS według rodzajów świadczeń w 2018 r.	61
Chart 47. Structure of expenditure on retirement and other pension benefits from non-agricultural social security system and the Agricultural Social Insurance Fund by kind of benefits in 2018	61
Wykres 48. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto (2017, 2018)	62
Chart 48. Dynamics of average gross monthly retirement and other pension (2017, 2018)	62
Wykres 49. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sektorów własności i płci w 2018 r.	63
Chart 49. Persons employed in hazardous conditions by ownership sectors and sex in 2018	63
Wykres 50. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sekcji PKD w 2018 r.	64
Chart 50. Persons employed in hazardous conditions by NACE sections in 2018	64
Wykres 51. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup zagrożenia i sektorów własności w 2018 r.	64
Chart 51. Persons employed in hazardous conditions by groups of threats and ownership sectors in 2018	64
Wykres 52. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według zagrożeń w 2018 r.	66
Chart 52. Persons employed in hazardous conditions by threats in 2018	66
Wykres 53. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, w stosunku do których zastosowano środki do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego według rodzajów środków (2017, 2018)	67
Chart 53. Employed in positions, in which measures have been taken to eliminate or reduce the occupational risk by type of measures (2017, 2018)	67
Wykres 54. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe według sekcji PKD (2017, 2018)	68
Chart 54. Employed in positions for which elimination or reduction of occupational risk was made by NACE sections (2017, 2018)	68
Wykres 55. Struktura korzystających ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych według sektorów własności w 2018 r.	69
Chart 55. Structure of persons benefiting from work in harmful and strenuous conditions by ownership sectors in 2018	69
Wykres 56. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według sekcji PKD (2017, 2018)	70
Chart 56. Persons injured in accidents at work by NACE sections (2017, 2018)	70
Wykres 57. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wielkości zakładów w 2018 r.	71
Chart 57. Structure of persons injured in accidents at work by size of companies in 2018	71
Wykres 58. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według grup wieku w 2018 r.	71
Chart 58. Structure of persons injured in accidents at work by age groups in 2018	71
Wykres 59. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wielkich grup zawodów w 2018 r.....	72
Chart 59. Structure of persons injured in accidents at work by major occupational groups in 2018	72
Wykres 60. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według grup wydarzeń powodujących uraz w 2018 r.	73
Chart 60. Structure of persons injured in accidents at work by groups of contact-modes of injury in 2018	73

	Str. Page
Wykres 61. Struktura przyczyn wypadków przy pracy według grup przyczyn w 2018 r.	73
Chart 61. Structure of causes of accidents at work by groups of causes in 2018	73
Wykres 62. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według umiejscowienia urazu w 2018 r.	74
Chart 62. Structure of persons injured in accidents at work by part of body injured in 2018	74
Wykres 63. Przeciętna Liczba dni niezdolności do pracy na jednego poszkodowanego według sekcji PKD (2017, 2018)	75
Chart 63. Average number of days of inability to work of persons injured in accidents at work by NACE sections (2017, 2018)	75
Wykres 64. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych według wydarzeń powodujących uraz w 2018 r.	77
Chart 64. Structure of persons injured in accidents at work on private farms by events causing injury in 2018	77
Wykres 65. Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności według województw w 2018 r.	78
Chart 65. Share of population at working age in the total number population by voivodships in 2018 ..	78
Wykres 66. Współczynnik obciążenia demograficznego według województw w 2018 r.	78
Chart 66. Age dependency ratio by voivodships in 2018	78
Wykres 67. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności według województw w 2018 r.	79
Chart 67. Entities of the national economy registered in the REGON register per 1000 population by voivodships in 2018	79
Wykres 68. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym według województw w 2018 r.	79
Chart 68. Natural persons conducting economic activity per 100 persons at working age by voivodships in 2018	79
Wykres 69. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w Polsce i w województwie małopolskim (2009–2018)	79
Chart 69. Natural persons conducting economic activity newly registered in REGON register per 10 thousands population in Poland and in Małopolskie Voivodship (2009–2018)	79
Wykres 70. Pracujący w gospodarce narodowej według województw w 2018 r.	80
Chart 70. Employed persons in the national economy by voivodships in 2018	80
Wykres 71. Pracujący w gospodarce narodowej na 100 osób w wieku produkcyjnym według województw w 2018 r.	80
Chart 71. Employed persons in the national economy per 100 persons at working age by voivodships in 2018	80
Wykres 72. Pracujący w gospodarce narodowej na 100 osób w wieku produkcyjnym w Polsce i w województwie małopolskim (2009–2018)	80
Chart 72. Employed persons in the national economy per 100 persons at working age in Poland and in Małopolskie Voivodship (2009–2018)	80
Wykres 73. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym według województw w 2018 r.	81
Chart 73. Share of registered unemployed persons in the number of population at working age by voivodships in 2018	81

	Str. Page
Wykres 74. Stopa bezrobocia według województw w 2018 r.	81
Chart 74. Unemployment rate by voivodships in 2018	81
Wykres 75. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Polsce i w województwie małopolskim (2009–2018)	81
Chart 75. Share of registered unemployed persons in the number of population at working age in Poland and in Małopolskie Voivodship (2009–2018)	81
Wykres 76. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej według województw w 2018 r.	82
Chart 76. Average monthly gross wages and salaries in the national economy by voivodships in 2018 .	82
Wykres 77. Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych według województw w 2018 r.	82
Chart 77. Average monthly gross retirement pension from non-agricultural social security system by voivodships in 2018	82
Wykres 78. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w Polsce i w województwie małopolskim (2009–2018)	82
Chart 78. Average monthly gross wages and salaries in the national economy in Poland and in Małopolskie Voivodship (2009–2018)	82
Wykres 79. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według województw w 2018 r. ...	83
Chart 79. Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by voivodships in 2018 ..	83
Wykres 80. Wskaźnik wypadkowości według województw w 2018 r.	83
Chart 80. Incidence rate by voivodships in 2018	83
Wykres 81. Wskaźnik wypadkowości w Polsce i w województwie małopolskim (2009–2018)	83
Chart 81. Incidence rate in Poland and in Małopolskie Voivodship (2009–2018)	83

Spis map

List of maps

	Str. Page
Mapa 1. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym według powiatów w 2018 r.	37
Map 1. Natural persons conducting economic activity per 100 persons at working age by powiats in 2018	37
Mapa 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2018 r.	41
Map 2. Registered unemployment rate by powiats in 2018	41
Mapa 3. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według powiatów w 2018 r.	65
Map 3. Persons employed in hazardous conditions per 1000 paid employees by powiats in 2018	65
Mapa 4. Przeciętna liczba dni niezdolności do pracy na jednego poszkodowanego według powiatów w 2018 r.	75
Map 4. Average number of days of inability to work per person injured by powiats in 2018	75
Mapa 5. Wskaźnik wypadkowości według powiatów w 2018 r.	76
Map 5. Incidence rate by powiats in 2018	76

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	zupetny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Znak #	oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej niż 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej niż 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Znak ×	wypełnienie pozycji, ze względu na układ tablicy jest niemożliwe lub niecelowe not applicable due to the layout of a table
Znak ^Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych na str. 87 categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes on page 87
„W tym” ”Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
tabl.	tablica table

Synteza

W końcu 2018 r. województwo małopolskie liczyło 3400,6 tys. mieszkańców – o 9,2 tys. więcej w stosunku do stanu sprzed roku. Ludność województwa stanowiła 8,9% ogólnej liczby ludności kraju. Zmniejszyła się o 10,8 tys. liczba ludności w wieku produkcyjnym. Większość tej zbiorowości (64,2%) tworzyły osoby w wieku mobilnym (18–44 lata), gotowe do zmiany stanowiska bądź miejsca pracy, czy też przekwalifikowania się. W grupie tej odnotowano spadek liczebności o 10,2 tys. Wzrost liczby ludności wystąpił natomiast w przypadku wieku przedprodukcyjnego (o 2,7 tys.) i poprodukcyjnego (o 17,2 tys.). W konsekwencji opisanych zmian zwiększył się wskaźnik obciążenia demograficznego. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 63,9 osób w wieku nieprodukcyjnym, podczas gdy średnio w kraju – 65,1.

W 2018 r. w województwie małopolskim odnotowano dalszy wzrost liczby pracujących (o 2,4% w stosunku do 2017 r.) – do stanu 1447,7 tys. osób w końcu roku. Tendencja ta była zbieżna z ogólnokrajową. Udział pracujących w skali kraju wyniósł 9,3%. W strukturze pracujących według statusu zatrudnienia 68,0% stanowili zatrudnieni na podstawie stosunku pracy. Liczba zatrudnionych była o 18,8 tys. (o 2,0%) wyższa niż w końcu 2017 r. i stanowiła 8,3% zatrudnionych w kraju. W podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób wzrost zatrudnienia o 14,3 tys. (o 1,9%) wynikał ze wzrostu o 8,3% liczby pracujących na podstawie umów dających stabilizację na rynku pracy, zawartych na czas nieokreślony, gdyż liczba umów okresowych zmniejszyła się o 16,6%. Liczba przyjętych do pracy wzrosła o 2,1%, a osób zwolnionych – o 6,3%. Zmieniły się względne miary ruchu zatrudnionych – współczynnik przyjęć zmniejszył się o 0,3 p. proc. a zwolnień wzrósł o 0,7 p. proc. W podmiotach zatrudniających pracowników (1 i więcej osób) odnotowano dodatni bilans miejsc pracy nowo utworzonych i zlikwidowanych. Przeciętna liczba wolnych miejsc pracy wzrosła o 34,6%, a przeciętny roczny odsetek niewykorzystania miejsc pracy wyniósł 1,35% i był o 0,17 p. proc. wyższy niż w kraju.

Rok 2018 był kolejnym, w którym odnotowano spadek bezrobocia. W powiatowych urzędach pracy województwa małopolskiego w końcu grudnia figurowało 71,5 tys. osób bezrobotnych, czyli o 10,0% mniej niż rok wcześniej. W ciągu roku zarejestrowano 121,3 tys. bezrobotnych i jednocześnie wykreślono 129,2 tys. osób uzyskując kolejny rok z rzędu ujemne saldo pomiędzy napływem i odpływem bezrobotnych. Udział bezrobocia rejestrowanego w skali kraju wyniósł 7,4%. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie małopolskim, wynosząca w końcu grudnia 4,7%, obniżyła się w stosunku do poziomu sprzed roku o 0,6 p. proc. Była też niższa od przeciętnej odnotowanej w kraju – o 1,1 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie małopolskim, wynoszące 4418,06 zł, w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosło o 7,8%. Płaca ta kształtowała się nadal poniżej średniej krajowej – na poziomie 96,3%. W stosunku do ogólnokrajowych niższe były również przeciętne miesięczne świadczenia emerytalne i rentowe wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – z wyjątkiem przeciętnej renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W 2018 r. kolejny raz poprawie uległy wskaźniki opisujące bezpieczeństwo pracy. Ogólny wskaźnik wypadkowości zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,41 i wyniósł 4,71. Od przeciętnej w kraju był niższy o 1,59. Liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w badanych jednostkach zwiększyła się o 2,0 i w końcu 2018 r. wyniosła 62,9 (o 14,3 poniżej przeciętnej w kraju).

Mieszkańcy województwa aktywnie tworzyli własne miejsca pracy. W rejestrze REGON w końcu grudnia 2018 r. w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym figurowało 13,8 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 0,4 więcej niż przeciętnie w kraju). Najwięcej osób prowadziło działalność związaną z handlem i budownictwem (łącznie ponad 40%). W 2018 r. zarejestrowano 30,5 tys. osób fizycznych, które były podmiotami nowymi (9,6% zarejestrowanych w kraju) – o 2,9 tys. (o 10,6%) więcej niż w poprzednim roku.

Executive summary

At the end of 2018, the population of Małopolskie Voivodship amounted to 3400.6 thousand (9.2 thousand more in comparison to the previous year). Population of the voivodship accounted for 8.9% of total population of the country. The number of population at working age decreased by 10.8 thousand. Majority of this group (64.2%) covered persons at mobile age (18–44 years), who were ready to change their workstation or job or to retrain. This group diminished by 10.2 thousand. On the other hand the population at pre- and post-working age grew (by 2.7 and 17.2 thousand respectively). As a consequence, age dependency ratio increased. There were 63.9 persons at non-working age per 100 persons at working age (the country average was 65.1).

In 2018, a further increase in the number of employed persons was recorded in Małopolskie Voivodship. There were 1447.7 thousand employed persons at the end of 2018 (more by 2.4% in comparison with 2017). This tendency coincided with the national trend. The share of employed persons in the country amounted to 9.3%. In structure of employed persons by working status, persons hired on the basis of employment contract constituted 68.0%. The number of paid employees was higher by 18.8 thousand (2.0%) than at the end of 2017 and accounted for 8.3% in the country. In economic entities employing more than 9 persons, the number of employed persons grew by 14.3 thousand (1.9%). It resulted from a growth (by 8.3%) of the number of persons employed on the basis of indefinite labour contracts which provide stabilization on the labour market. The number of fixed-term labour contracts decreased by 16.6%. Both the number of persons hired and terminated increased by 2.1% and 6.3% respectively. Relative measures of labour turnover changed. The hire rate decreased by 0.3 pp, while termination rate grew by 0.7 pp. In entities employing employees (1 or more persons), a positive balance of jobs newly created and liquidated was recorded. Average number of vacancies grew by 34.6% and the average annual rate of unused vacancies was 1.35% and was higher than in the country (by 0.17 pp).

The year 2018 was the next in a row in which the unemployment decreased. In powiat labour offices in Małopolskie Voivodship at the end of December there were 71.5 thousand unemployed persons, i.e. by 10.0% less than a year before. It was the next year in a row when a balance between inflow and outflow of unemployed persons was negative. There were 121.3 thousand newly registered and 129.2 thousand deleted unemployed persons at the same time. The share of registered unemployment accounted for 7.4% nationwide. At the end of December the registered unemployment rate in Małopolskie Voivodship was 4.7% and decreased by 0.6 pp in comparison to previous year. It was also lower by 1.1 pp than the average in the country.

The average monthly gross wages and salaries (4418.06 PLN) increased compared to the previous year by 7.8%. This payment was still below the country average (accounted for 96.3%). Average monthly retirement and other pension benefits paid by Social Insurance Fund and Agricultural Insurance Fund were also lower than in the country – excluding the average worker disability pension paid by Social Insurance Fund.

In 2018 once again the indicators describing work safety improved. Incidence rate was 4.71 and decreased compared to the previous year by 0.41. This rate was lower by 1.59 than the average for the country. At the end of 2018 the number of persons working in hazardous conditions per 1000 population in surveyed entities was 62.9 (14.3 below the average in the country) and increased by 2.0.

Inhabitants of the voivodship actively created their own work places. At the end of December 2018, in the REGON register there were 13.8 natural persons conducting economic activity per 100 persons at working age (more by 0.4 than average in the country). The most persons conducted activity connected with trade and construction (more than 40% jointly). In 2018 there were 30.5 thousand natural persons registered as new entities (9.6% of registered in the country) – by 2.9 thousand (10.6%) more than in previous year.

Tablica 1. Podstawowe dane o rynku pracy w województwie małopolskim
Table 1. Basic data regarding the labour market in Małopolskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys. Population (as of 31 XII) in thousands	3336,7	3372,6	3391,4	3400,6
mężczyźni men	1619,4	1636,7	1646,0	1650,6
kobiety women	1717,3	1735,9	1745,4	1749,9
miasta urban areas	1640,3	1634,9	1637,9	1638,7
wieś rural areas	1696,4	1737,7	1753,5	1761,8
w tym w wieku produkcyjnym of which at working age	2122,6	2106,1	2086,0	2075,2
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII): Population at age (as of 31 XII):				
nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym non-working per 100 persons at working age	57,2	60,1	62,6	63,9
poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym post-working age per 100 persons at pre-working age	83,0	98,3	103,2	105,4
poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym post-working age per 100 persons at working age	25,9	29,8	31,8	32,8
Saldo migracji stałej na 1000 ludności Net migration for permanent residence per 1000 population	1,32	0,93	1,21	1,63
wewnętrznej internal	1,10	1,12	1,11	1,43
zagranicznej international	0,22	.	0,10	0,20
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys. Employed persons ^a (as of 31 XII) in thousands	1225,2	1321,9	1414,1	1447,7
mężczyźni men	637,2	676,0	729,8	748,7
kobiety women	588,0	645,9	684,3	699,0
sektor publiczny public sector	260,2	247,0	251,5	255,8
sektor prywatny private sector	965,0	1074,9	1162,6	1191,9
w połączonych sekcjach PKD (2007): by combined NACE sections (2007):				
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	272,9	272,8	272,7	272,8
przemysł i budownictwo industry and construction	301,6	313,6	338,4	350,1
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja and catering ^Δ ; information and communication	290,3	326,2	359,2	367,5
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ financial and insurance activities, real estate activities	37,2	42,1	44,6	45,6
pozostałe usługi others services	360,5	409,4	443,8	411,6
Zatrudnieni ^b (stan w dniu 31 XII) w tys. Employees/paid employment ^b (as of 31 XII) in thousands	815,4	865,4	936,2	955,0
mężczyźni men	407,6	423,8	465,0	475,8
kobiety women	407,8	441,6	471,1	479,2
Przeciętne zatrudnienie ^c Paid employment ^c	785,8	801,4	862,0	878,8

Tablica 1. Podstawowe dane o rynku pracy w województwie małopolskim (cd.)
Table 1. Basic data regarding the labour market in Małopolskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
Ruch zatrudnionych ^d w tys.: Labour turnover in thousands ^d :				
przyjęci do pracy hired	130,7	141,0	171,2	174,9
w tym podejmujący pracę po raz pierwszy of which starting work for the first time	17,9	19,3	26,1	24,7
zwolnieni z pracy terminated	117,4	132,8	149,8	159,3
Współczynnik ruchu zatrudnionych ^d w %: Labour turnover rate ^d in %:				
przyjęć hire rate	20,9	21,9	24,9	24,6
zwolnień termination rate	18,7	20,6	21,7	22,4
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.: Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thousands:				
ogółem total	142,2	119,6	79,4	71,5
mężczyźni men	66,7	55,4	34,7	30,3
kobiety women	75,5	64,2	44,7	41,2
w tym w wieku: of which at age:				
poniżej 25 lat less than 25 years	39,3	21,5	11,0	9,7
55 lat i więcej 55 years and more	11,0	18,3	13,3	12,0
z liczby ogółem: of total number:				
z prawem do zasiłku entitled to a benefit	23,0	15,4	11,0	10,6
długotrwale bezrobotni long-term unemployed	60,9	65,9	42,1	36,1
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII) w % Share of registered unemployed persons in the number of working age population (as of 31 XII) in %	6,7	5,7	3,8	3,4
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w % Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	10,4	8,3	5,3	4,7
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 XII) Number of unemployed persons per 1 job offer (as of 31 XII)	72	40	16	13
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej: Average monthly gross wages and salaries in national economy:				
w zł in PLN	2973,79	3667,02	4097,35	4418,06
w relacji do średniej krajowej (Polska=100) in relation to the national average (Poland=100)	92,2	93,8	95,6	96,3
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys. Average number of retirees and pensioners in thousands	756,1	718,8	719,9	739,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: Average monthly gross retirement and other pension in PLN:				
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych from non-agricultural social security system	1543,10	1938,81	2029,96	2122,42
rolników indywidualnych farmers	924,05	1140,46	1163,06	1191,49

Tablica 1. Podstawowe dane o rynku pracy w województwie małopolskim (dok.)
Table 1. Basic data regarding the labour market in Małopolskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia ^e (stan w dniu 31 XII): Persons employed in hazardous conditions ^e				
w tys. in thousands	34,6	32,3	29,8	31,4
zagrożenia związane: hazards connected with:				
ze środowiskiem pracy work environment	19,3	16,8	17,7	19,0
z uciążliwością pracy strenuous conditions	10,0	9,6	7,1	7,0
z czynnikami mechanicznymi particularly dangerous machinery	5,3	5,8	5,1	5,4
na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem per 1000 paid employees in plants covered by the study	74,3	65,9	60,9	62,9
Choroby zawodowe Occupational diseases	312	225	147	161
Poszkodowani w wypadkach przy pracy Persons injured in accidents at work	5898	5679	5762	5479
mężczyźni men	3941	3476	3366	2334
kobiety women	1957	2203	2396	3145
w tym w wypadkach: of which in accidents:				
śmiertelnych fatal	27	9	21	13
ciężkich heavy	38	41	48	37
Wskaźnik wypadkowości Incidence rate	6,25	5,46	5,12	4,71
Liczba dni niezdolności do pracy osób poszkodowanych na 1 poszkodowanego ^f The number of days of inability to work of persons injured in accidents at work per 1 person injured ^f	43,6	42,5	44,2	39,6
Szacunkowe straty materialne spowodowane wypadkami w tys. zł Estimated material losses caused by accidents at work in thousand PLN	1311	865	2271	2079
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w końcu roku): Entities of the national economy registered in the REGON register (as of end of the year):				
ogółem w tys. total in thousands	331,4	363,9	380,0	391,5
w tym o liczbie pracujących poniżej 10 osób of which employing less than 10 persons	314,2	348,0	364,1	376,5
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	993	1079	1121	1151
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności Newly registered entities of the national economy in the REGON register per 10 thousand population	109	98	101	110
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane z rejestru REGON na 10 tys. ludności Deleted entities of the national economy in the REGON register per 10 thousand population	58	77	74	74

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy. c Po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. d Pracowników pełnozatrudnionych; bez zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. e Liczeni jeden raz, w grupie czynnika przeważającego. f Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz bez liczby dni niezdolności do pracy tych osób.

a By actual workplace and kind of activity. b Full- and part-time paid employees in the main workplace. c After converting part-time paid employees into full-time paid employees. d Full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. e Listed only once by predominant factor. f Excluding persons injured in fatal accidents and excluding the number of days of inability to work of these persons.

Rozdział 1. Pracujący i zatrudnieni

Chapter 1. Employed persons and paid employment

Pracujący w gospodarce narodowej

Dane o **pracujących w gospodarce narodowej** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód, tj.: osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego, pracodawców i pracujących na własny rachunek, osób wykonujących pracę nakładczą, agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów), członków spółdzielni produkcji rolniczej, duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Dane nie obejmują pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

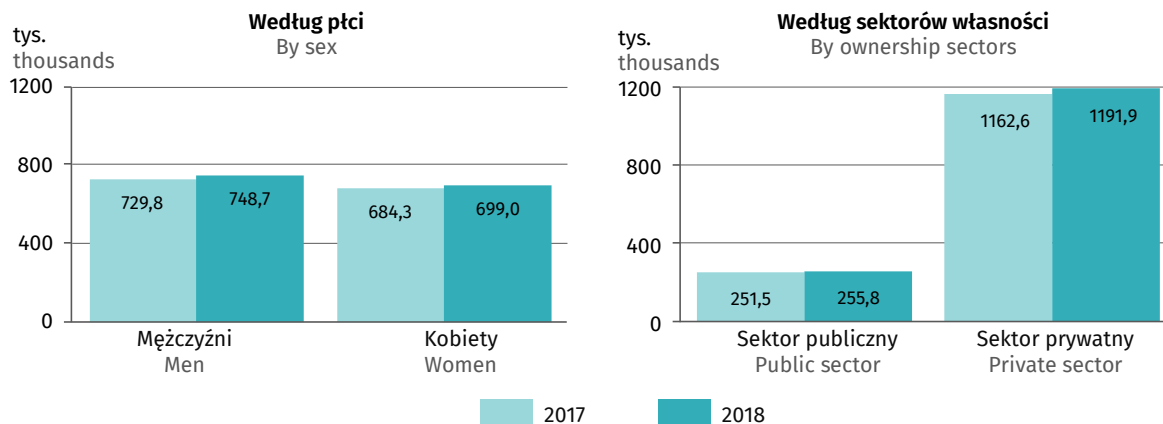
W końcu 2018 r. w województwie małopolskim pracowało (według faktycznego miejsca pracy) 1447,7 tys. osób, czyli o 33,6 tys. (o 2,4%) więcej w porównaniu ze stanem sprzed roku. W ogólnej liczbie pracujących 82,3% stanowili pracujący w sektorze prywatnym, wśród których udział mężczyzn wyniósł 55,8%. W sektorze publicznym przeważającą zbiorowość pracujących tworzyły kobiety – 67,2%.

W odniesieniu do stanu w końcu 2017 r. liczba pracujących kobiet wzrosła o 14,7 tys. (o 2,1%), a mężczyzn – o 19,0 tys. (o 2,6%). W podmiotach sektora prywatnego pracowało o 29,3 tys. osób więcej (o 2,5%), przy czym liczba kobiet wzrosła o 11,1 tys. (o 2,1%), a mężczyzn – o 18,2 tys. (o 2,8%). Liczba pracujących w sektorze publicznym była wyższa o 4,3 tys. (o 1,7%); w przypadku kobiet – o 3,6 tys. (o 2,1%), a mężczyzn – o 0,7 tys. (o 0,9%).

Liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosła 426 wobec 417 w końcu 2017 r. Na 1000 osób w wieku produkcyjnym przypadało 698 pracujących – o 20 więcej niż przed rokiem.

Wykres 1. Pracujący^a w gospodarce narodowej w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 1. Employed persons^a in the national economy in 2018
As of 31 XII

a Według faktycznego miejsca pracy.
a By actual workplace.

Do **sektora publicznego** zalicza się podmioty gospodarcze stanowiące własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

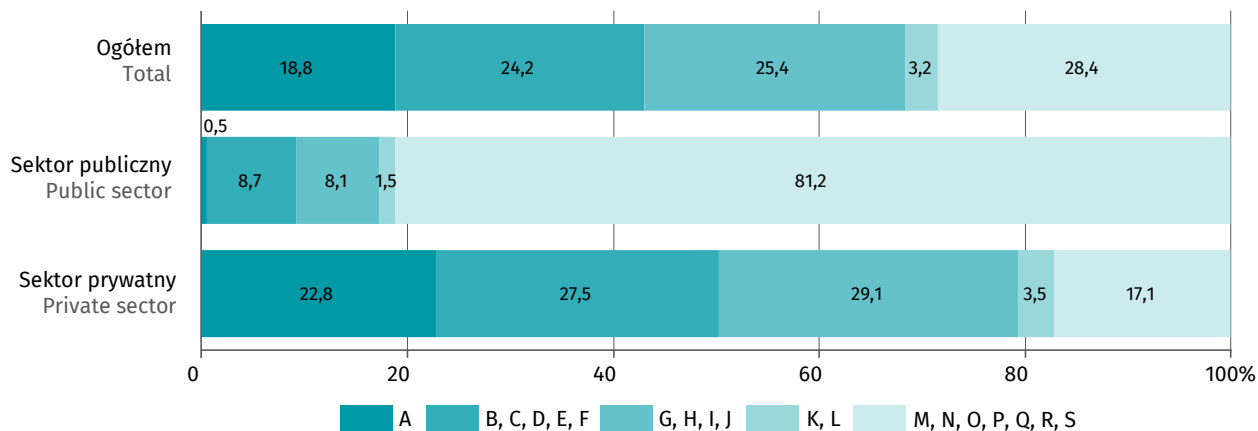
Do **sektora prywatnego** zalicza się podmioty gospodarcze stanowiące własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

Struktura pracujących w gospodarce narodowej według statusu zatrudnienia (według siedziby jednostek prawnych i lokalnych stanowiących podmioty sprawozdawcze) w końcu 2018 r. była prawie taka sama jak w latach poprzednich. Udział zatrudnionych na podstawie stosunku pracy wyniósł 68,0%, właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z członkami ich rodzin) – 31,7%, a osób o innym statusie zatrudnienia – 0,3%. Wśród kobiet udział zatrudnionych na podstawie stosunku pracy wyniósł 70,3% i był wyższy niż w grupie mężczyzn o 4,5 p. proc. Z kolei wśród mężczyzn pracujący w charakterze właścicieli, współwłaścicieli i pomagających członków rodzin stanowili 33,6% – o 4,0 p. proc. więcej niż w przypadku kobiet.

Rozpatrując faktyczne miejsce pracy i rodzaj działalności podmiotu, w końcu 2018 r. podobnie jak w latach poprzednich, wśród ogółu pracujących najczęściej osób wykazano w sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” – 272,8 tys. osób (18,8%) w tym 270,5 tys. – w rolnictwie. W sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” liczba pracujących wyniosła 218,1 tys. (15,1%) a w sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” – 214,2 tys. (14,8%). Pracujący w tych 3 sekcjach PKD stanowili 48,7% ogólnej liczby pracujących w województwie małopolskim. W sektorze prywatnym w wymienionych sekcjach pracowało łącznie 699,0 tys. osób – 58,6% pracowników tego sektora. Odmienne kształtowała się struktura pracujących w sektorze publicznym – 73,7% pracujących w podmiotach tego sektora stanowili pracownicy sekcji: „Edukacja” – 93,1 tys. (36,4%), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” – 48,3 tys. (18,9%) oraz „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” – 47,0 tys. (18,4%).

Wykres 2. Struktura pracujących^a w gospodarce narodowej według grup sekcji PKD w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 2. Structure of employed persons^a in the national economy by groups of NACE sections in 2018 As of 31 XII

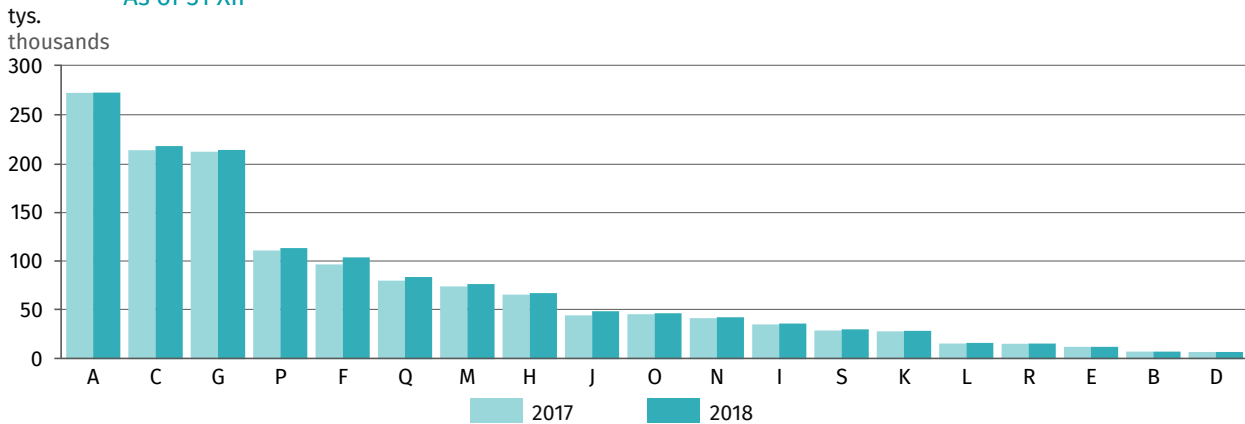

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.
a By actual workplace and kind of activity.

W porównaniu ze stanem w końcu 2017 r. największy wzrost liczby pracujących wystąpił w podmiotach zaliczonych do następujących sekcji PKD: „Budownictwo” (o 7,3 tys. osób, tj. o 7,5%), „Informacja i komunikacja” (o 4,3 tys., tj. o 9,7% – największy względny przyrost) oraz „Przetwórstwo przemysłowe” (o 4,2 tys., tj. o 2,0%). Spadek liczby pracujących odnotowano tylko w jednostkach działających w ramach sekcji „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ” (o 0,4%).

**Wykres 3. Pracujący^a w gospodarce narodowej według sekcji PKD
Stan w dniu 31 XII**

**Chart 3. Employed persons^a in the national economy by NACE sections
As of 31 XII**

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

a By actual workplace and kind of activity.

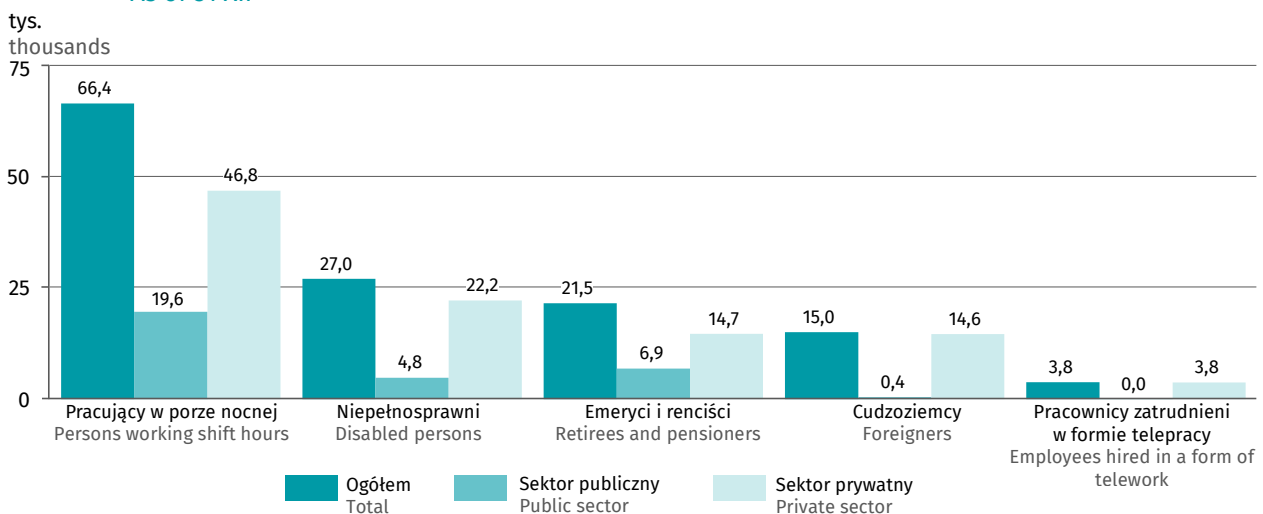
Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według liczby pracujących w 2018 r.

Note. Sections were sorted in descending order by number of employees in 2018.

W podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz w jednostkach budżetowych (16,7 tys. jednostek badanych na formularzu o symbolu Z-06) w końcu grudnia 2018 r. (w głównym miejscu pracy – grupowanie według siedziby podmiotu) pracowało 787,6 tys. osób. W stosunku do stanu sprzed roku liczebność tej grupy pracujących zwiększyła się o 14,1 tys. (o 1,8%). Struktura pracujących według statusu zatrudnienia nie uległa zmianie; udział zatrudnionych na podstawie stosunku pracy wyniósł 99,1%, właścicieli, współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) – 0,8%, a pozostałych osób – 0,1%. W podmiotach zaliczanych do sektora publicznego pracowało 29,3% osób. Udział kobiet w ogólnej grupie pracujących wyniósł 51,3%, przy czym w sektorze publicznym – 70,1%, a w sektorze prywatnym – 43,5%.

**Wykres 4. Wybrane kategorie pracujących^a w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII**

**Chart 4. Selected categories of employed persons^a in 2018
As of 31 XII**

a Według siedziby podmiotu; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a By seat of a unit; excluding economic entities employing up to 9 persons.

W omawianej zbiorowości pracujących 8,4% stanowiły osoby świadczące pracę w porze nocnej. Ich największy udział odnotowano wśród pracujących w podmiotach sekcji PKD: „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (21,5% ogólnej liczby pracujących w tej sekcji), „Transport i gospodarka magazynowa” (18,5%) oraz „Przetwórstwo przemysłowe” (17,8%).

Odsetek pracujących osób niepełnosprawnych wyniósł 3,4%. Największy udział osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności wystąpił w grupie pracujących w firmach zaliczonych do sekcji PKD: „Administrowanie i działalność wspierająca” (29,2%), „Pozostała działalność usługowa” (6,2%) a także „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (5,1%).

Udział osób pracujących, posiadających jednocześnie prawo do emerytury lub renty wyniósł 2,7%, a największy był w jednostkach sekcji PKD: „Administrowanie i działalność wspierająca” (9,2%), „Obsługa rynku nieruchomości” (6,6%), „Pozostała działalność usługowa” (4,9%).

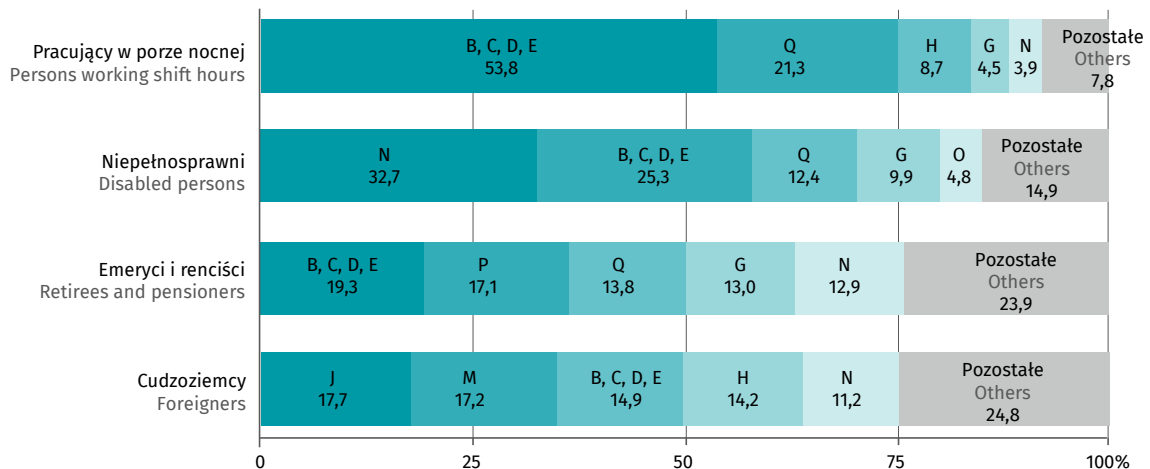
Wśród wszystkich pracujących 1,9% stanowili cudzoziemcy. Największy odsetek tej zbiorowości odnotowano w firmach działających w ramach sekcji PKD: „Informacja i komunikacja” (9,0%), „Transport i gospodarka magazynowa” (6,8%) oraz „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (6,6%).

Liczba osób zatrudnionych w formie telepracy stanowiła 0,5% ogólnej liczby pracujących. Najwięcej osób wykonujących ten rodzaj pracy było wśród pracujących w podmiotach funkcjonujących w ramach sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (5,4%) oraz „Informacja i komunikacja” (4,9%).

Według stanu w końcu grudnia 2018 r. większa niż przed rokiem była liczba: pracujących cudzoziemców (o 3,0 tys., tj. o 25,4%), pracowników zatrudnionych w formie telepracy (o 0,3 tys., o 7,8%) oraz pracujących emerytów i rencistów (o 0,5 tys., o 2,5%). Mniej było natomiast pracujących niepełnosprawnych (o 0,5 tys., o 1,8%) i osób wykonujących pracę w porze nocnej (o 0,3 tys., o 0,5%).

Wykres 5. Struktura wybranych kategorii pracujących^a według sekcji PKD w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 5. Structure of selected categories of employed persons^a by NACE sections in 2018
As of 31 XII

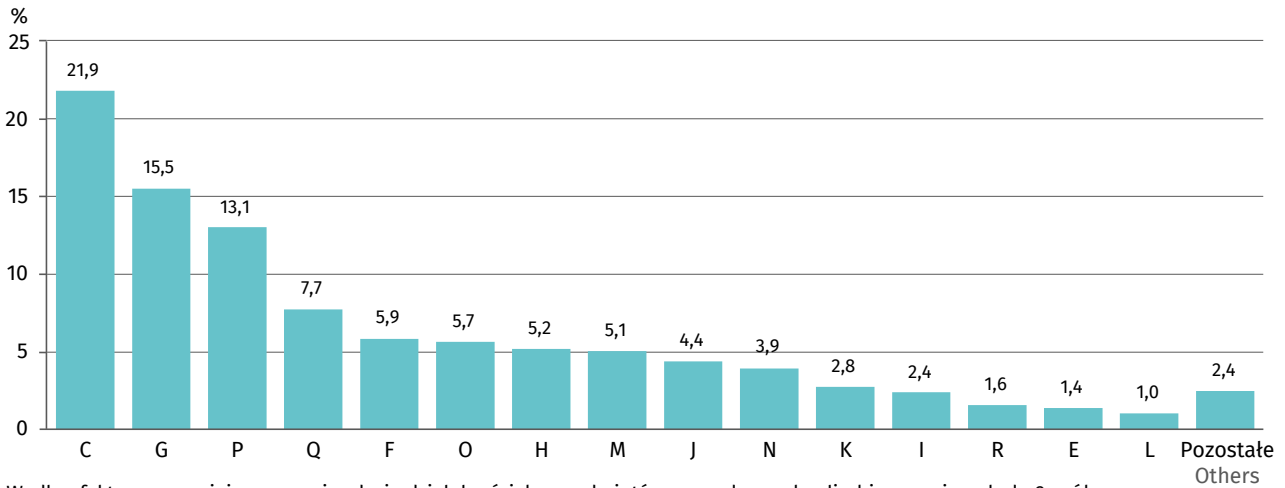

^a Według siedziby podmiotu; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a By seat of a unit; excluding economic entities employing up to 9 persons.

Po zastosowaniu grupowania według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz w jednostkach budżetowych), liczba pracujących wyniosła 830,8 tys. i w porównaniu ze stanem w końcu 2017 r. zwiększyła się o 3,0% (o 24,1 tys.). Największy wzrost liczby pracujących odnotowano w podmiotach sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe” (o 4,6 tys., tj. o 2,6%), „Informacja i komunikacja” (o 3,7 tys., o 11,2%) oraz „Budownictwo” (o 2,7 tys., o 6,0%).

**Wykres 6. Struktura pracujących^a według sekcji PKD w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII**

**Chart 6. Structure of employed persons^a by NACE sections in 2018
As of 31 XII**

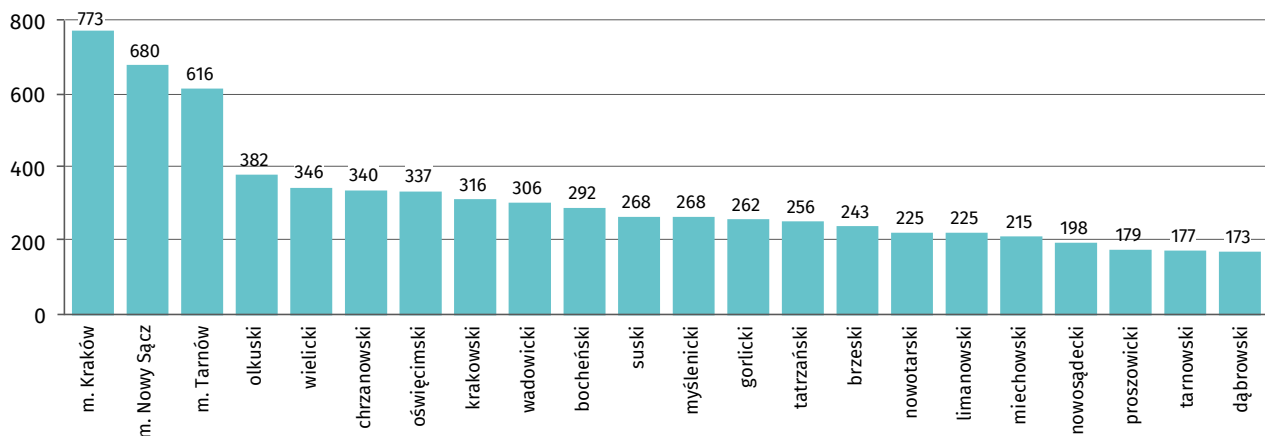

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a By actual workplace and kind of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons.

Rozmieszczenie terytorialne pracujących (bez pracujących w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób) było podobne jak w latach poprzednich. Liczba pracujących w miastach wyniosła 656,5 tys. (79,0% badanej zbiorowości), a w podmiotach położonych na obszarach wiejskich – 174,3 tys. Zdecydowanie najwięcej osób pracowało w Krakowie (355,1 tys., tj. 42,7%), a następnie w: powiecie krakowskim (53,7 tys., 6,5%), Tarnowie (39,8 tys., 4,8%) i Nowym Sączu (34,3 tys., 4,1%). W odniesieniu do stanu sprzed roku, wzrost liczby pracujących nastąpił w 17 powiatach, a największy w Krakowie (o 16,6 tys., o 4,9%) oraz w powiatach: gorlickim (o 1,5 tys., o 9,1%), wielickim (o 1,3 tys., o 5,0%) i brzeskim (o 1,0 tys., o 7,7%). Największy spadek liczby pracujących odnotowano w powiatach krakowskim (o 1,9 tys., o 3,5%), wadowickim (o 0,4 tys., o 1,2%) i tatrzańskim (o 0,2 tys., o 1,8%).

**Wykres 7. Pracujący^a na 1000 ludności w wieku produkcyjnym według powiatów w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII**

**Chart 7. Employed persons^a per 1000 working age population by powiats in 2018
As of 31 XII**

^a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a By actual workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons.

Zatrudnieni w gospodarce narodowej

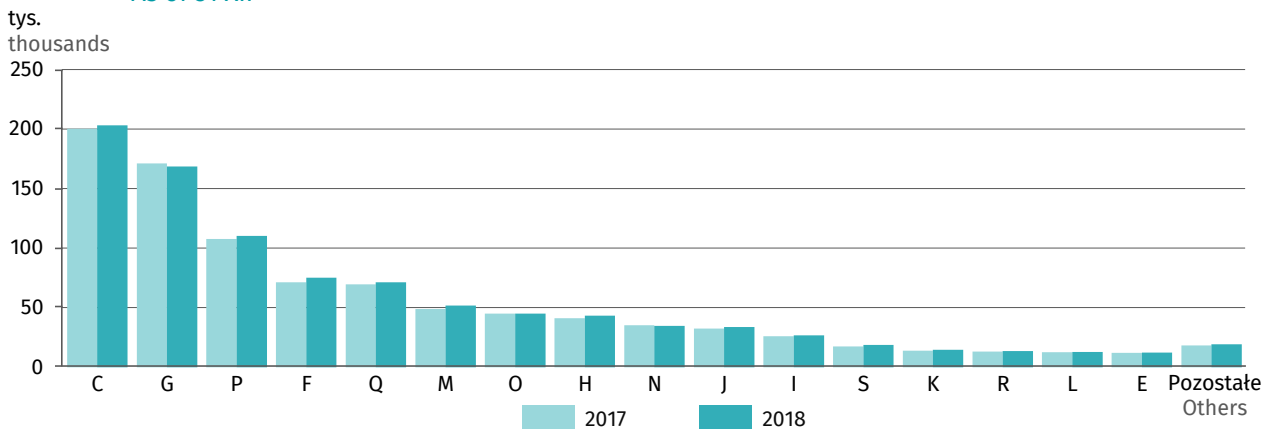
W końcu 2018 r. w województwie małopolskim było zatrudnionych 955,0 tys. osób (według siedziby jednostek prawnych i lokalnych podmiotów sprawozdawczych). Podmioty sektora prywatnego zatrudniały 724,4 tys. osób (75,9%), a publicznego – 230,5 tys. (24,1%).

W porównaniu ze stanem sprzed roku zatrudnienie wzrosło o 18,8 tys. osób (o 2,0%), przy czym wzrost w sektorze prywatnym wyniósł 16,3 tys. (o 2,3%), a w sektorze publicznym – 2,5 tys. osób (o 1,1%). Ogólny przyrost zatrudnienia nastąpił na skutek wzrostu liczby zatrudnionych kobiet o 8,1 tys. (o 1,7%) oraz mężczyzn – o 10,7 tys. (o 2,3%). Udział kobiet w ogólnej liczbie zatrudnionych wyniósł 50,2%, przy czym w podmiotach sektora publicznego był wyższy – 70,1%, a w sektorze prywatnym niższy – 43,8%.

Wykres 8. Zatrudnieni^a w gospodarce narodowej według sekcji PKD

Stan w dniu 31 XII

Chart 8. Paid employment^a in the national economy by NACE sections
As of 31 XII

a Według siedziby jednostek prawnych i lokalnych stanowiących podmioty sprawozdawcze.

a By seat of legal and local units constituting reporting agents.

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według liczby zatrudnionych w 2018 r.

Note. Sections were sorted in descending order by number of paid employment in 2018.

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie (po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty, bez osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, osób wykonujących pracę nakładczą, agentów oraz bez osób zatrudnionych poza granicami kraju) wyniosło 878,8 tys. i było wyższe o 16,8 tys. (o 1,9%) niż w poprzednim roku. Najbardziej wzrosło przeciętne zatrudnienie w podmiotach należących do sekcji: „Budownictwo” – o 3,3 tys. (o 5,2%), „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – o 3,2 tys. (o 7,2%), „Przetwórstwo przemysłowe” – o 3,0 tys. (o 1,6%). Największy spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” – o 0,7 tys. (o 1,7%).

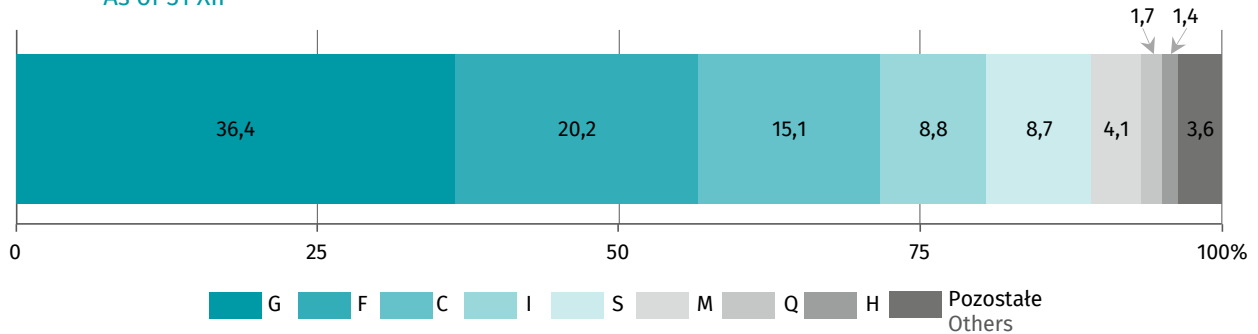
Podobnie jak w poprzednim roku, w strukturze przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD największy udział stanowiło zatrudnienie w sekcjach „Przetwórstwo przemysłowe” (21,8%) i „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” (17,6%), a następnie w sekcjach „Edukacja” (11,9%), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (7,6%) oraz „Budownictwo” (7,7%).

Przeciętna liczba uczniów zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego w zakładach pracy mających siedzibę na terenie województwa małopolskiego w 2018 r. wyniosła 7,9 tys. i w porównaniu z 2017 r. zwiększyła się o 0,4 tys. (tj. o 4,8%). Struktura uczniów według sekcji PKD zakładów, w których pobierali naukę, była zbliżona do odnotowanej w latach poprzednich. Najwięcej uczniów było w podmiotach zaliczanych do sekcji: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” (2,9 tys.), „Budownictwo” (1,6 tys.) i „Przetwórstwo przemysłowe” (1,2 tys.).

Wskaźnik natężenia liczby uczniów na 1000 osób przeciętnego zatrudnienia wyniósł 9,0 (w 2017 r. – 8,8). Relacja ta była najwyższa w sekcjach: „Pozostała działalność usługowa” (48,9 – spadek o 3,3 w porównaniu z 2017 r.), „Zakwaterowanie i gastronomia” (31,9 – spadek o 8,1) oraz „Budownictwo” (23,6 – spadek o 0,2).

Wykres 9. Struktura przeciętnej liczby uczniów zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego według sekcji PKD w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

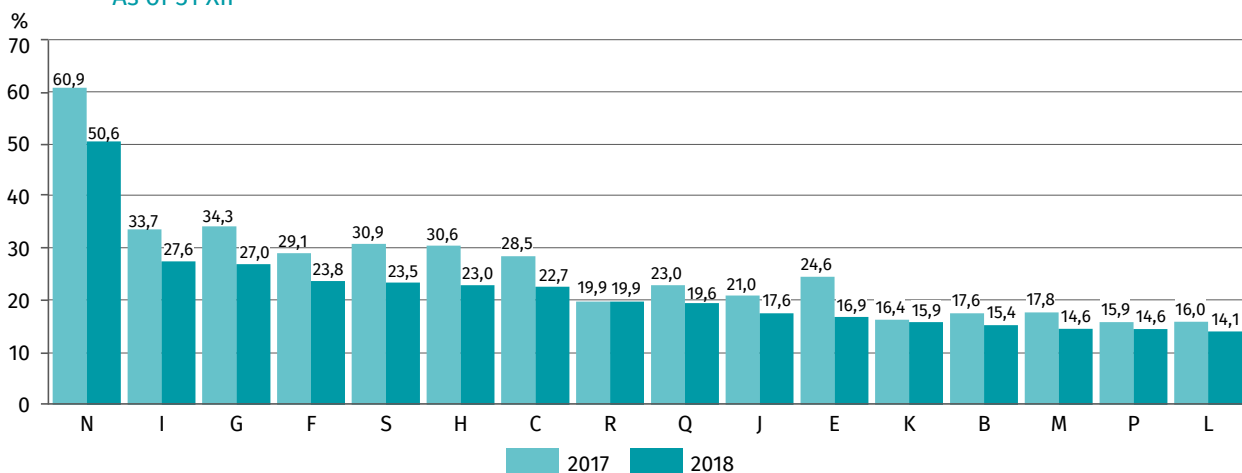
Chart 9. Structure of average number of students employed for vocational preparation by NACE sections in 2018 As of 31 XII

Informacje zawarte w dalszej części rozdziału nie uwzględniają zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. W końcu 2018 r. liczba zatrudnionych na podstawie stosunku pracy wyniosła 780,5 tys. (według siedziby podmiotu; w głównym miejscu pracy), w tym 401,6 tys. (51,5%) kobiet. W porównaniu ze stanem sprzed roku liczba zatrudnionych wzrosła o 14,3 tys. (o 1,9%). Wzrost wynikał ze zwiększenia o 15,2 tys. (o 2,2%) liczby osób pełnozatrudnionych – do stanu 722,0 tys. (92,5% ogólnej liczby zatrudnionych). Liczba zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy była mniejsza o 0,9 tys. (o 1,5%) i wyniosła 58,5 tys.

Wykres 10. Udział zatrudnionych^a na umowy okresowe w ogólnej liczbie zatrudnionych według wybranych sekcji PKD Stan w dniu 31 XII

Chart 10. Share of persons employed^a on temporary contracts in the total number of persons employed by selected NACE sections As of 31 XII

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według wartości cechy w 2018 r.

Note. Sections were sorted in descending order by feature value in 2018.

W końcu 2018 r. odnotowano 165,3 tys. osób zatrudnionych na umowy okresowe, czyli o 33,0 tys. (o 16,6%) mniej niż przed rokiem. Stanowili oni 21,2% ogólnej liczby zatrudnionych. Pełnozatrudnionych na ustalony okres czasu było mniej o 30,8 tys. (o 17,4%), a niepełnozatrudnionych – o 2,2 tys. (o 10,4%).

Liczba zatrudnionych na czas nieokreślony wzrosła o 47,3 tys. (o 8,3%) i w końcu 2018 r. wyniosła 615,2 tys. W grupie pełnozatrudnionych wystąpił wzrost liczebności o 46,0 tys., (o 8,7%), a w przypadku pracujących na niepełny etat – o 1,4 tys. (o 3,5%).

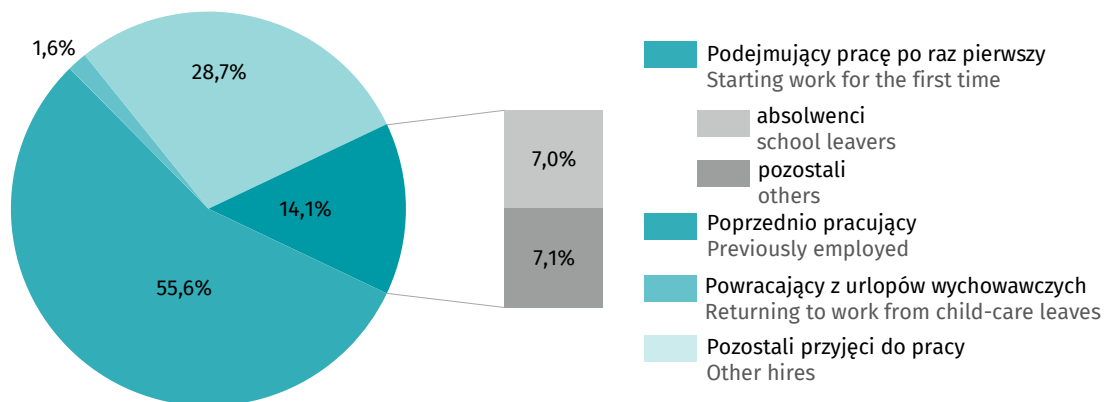
Dane dotyczące przyjęć i zwolnień z pracy obejmują pracowników pełnozatrudnionych. W 2018 r. odnotowano 174,9 tys. osób przyjętych do pracy, tj. o 3,6 tys. (o 2,1%) więcej niż w poprzednim roku. Większość przyjęć zrealizowanych zostało w podmiotach sektora prywatnego – 150,9 tys. (86,3%). Współczynnik przyjęć wynoszący 24,6% był mniejszy niż w 2017 r. (o 0,3 p. proc.). W sektorze publicznym osiągnął wartość 11,4% (spadek o 1,5 p. proc.), a w sektorze prywatnym ukształtował się na poziomie 30,0% (o 0,1 p. proc. wyższym). Liczba zwolnień, wynosząca 159,3 tys., w stosunku do 2017 r. wzrosła o 9,5 tys. (o 6,3%). Sektora prywatnego dotyczyło 138,3 tys. zwolnień (prawie 87%). Współczynnik zwolnień był równy 22,4% (wzrost o 0,7 p. proc.), przy czym w sektorze publicznym – 9,9% (spadek o 0,7 p. proc.), a prywatnym – 27,6% (wzrost o 1,2 p. proc.). Różnica między liczbą przyjęć a liczbą zwolnień w 2018 r. wyniosła 15,6 tys. i była o 5,8 tys. mniejsza niż w 2017 r.

Współczynnik przyjęć – stosunek liczby przyjętych, pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (w badanym okresie) do liczby pełnozatrudnionych w ostatnim dniu poprzedniego okresu;
Współczynnik zwolnień – stosunek liczby pracowników zwolnionych, pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze (w danym okresie) do liczby pełnozatrudnionych w ostatnim dniu poprzedniego okresu.

W podmiotach większości sekcji PKD było więcej przyjęć niż zwolnień. Największa różnica wystąpiła w sekcjach: „Przetwórstwo przemysłowe” (5,4 tys.), „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (2,6 tys.) oraz „Budownictwo” (2,4 tys.). W podmiotach 3 sekcji PKD było więcej zwolnień niż przyjęć do pracy. Największe ujemne saldo odnotowano w sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” (3,0 tys.).

W 2018 r. 8,7 tys. osób zmieniło status pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy na pracowników pełnoetatowych, a liczba osób pełnozatrudnionych, którym w ciągu roku zmieniono etat na niepełny wyniosła 8,0 tys. (w 2017 r. odpowiednio 10,3 tys. i 6,6 tys.).

Wykres 11. Struktura pracowników pełnozatrudnionych przyjętych do pracy w 2018 r.
 Chart 11. Structure of full-time paid employees hired in 2018

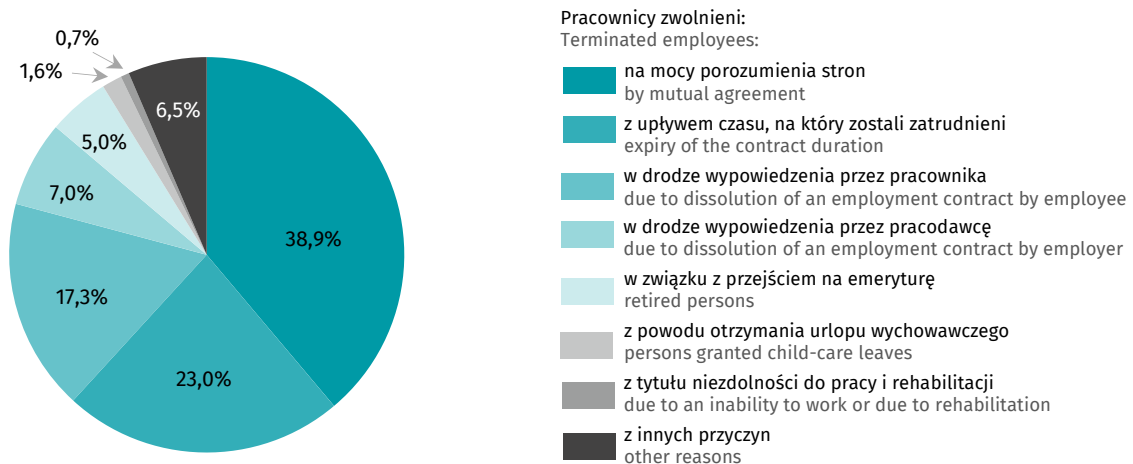

Po raz pierwszy w 2018 r. pracę podjęło 24,7 tys. osób, w tym 12,2 tys. (49,6%) posiadających status absolwentów różnych typów szkół. Najliczniejszą grupę stanowili absolwenci szkół wyższych (6,4 tys., tj. 52,7% przyjętych do pracy absolwentów), a w dalszej kolejności: szkół policealnych i średnich zawodowych (2,3 tys., tj. 19,2%), zasadniczych zawodowych (1,9 tys., tj. 15,1%) oraz liceów ogólnokształcących (1,6 tys., tj. 13,0%). Najwięcej, tj. 97,1 tys. przyjęć do pracy, dotyczyło osób poprzednio pracujących, wśród których przerwę w zatrudnieniu nie dłuższą niż 1 miesiąc miało 24,8 tys. osób. Odrębną grupę, liczącą 2,8 tys., stanowiły osoby powracające z urlopów wychowawczych.

Powiatowe urzędy pracy w 2018 r. skierowały do pracy 2,4 tys. osób (1,4% pracowników pełnozatrudnionych przyjętych do pracy – bez osób powracających z urlopów wychowawczych) – o 1,0 tys. (o 28,9%) mniej niż w 2017 r.

Wykres 12. Struktura pracowników pełnozatrudnionych zwolnionych z pracy w 2018 r.

Chart 12. Structure of full-time paid employees terminated in 2018

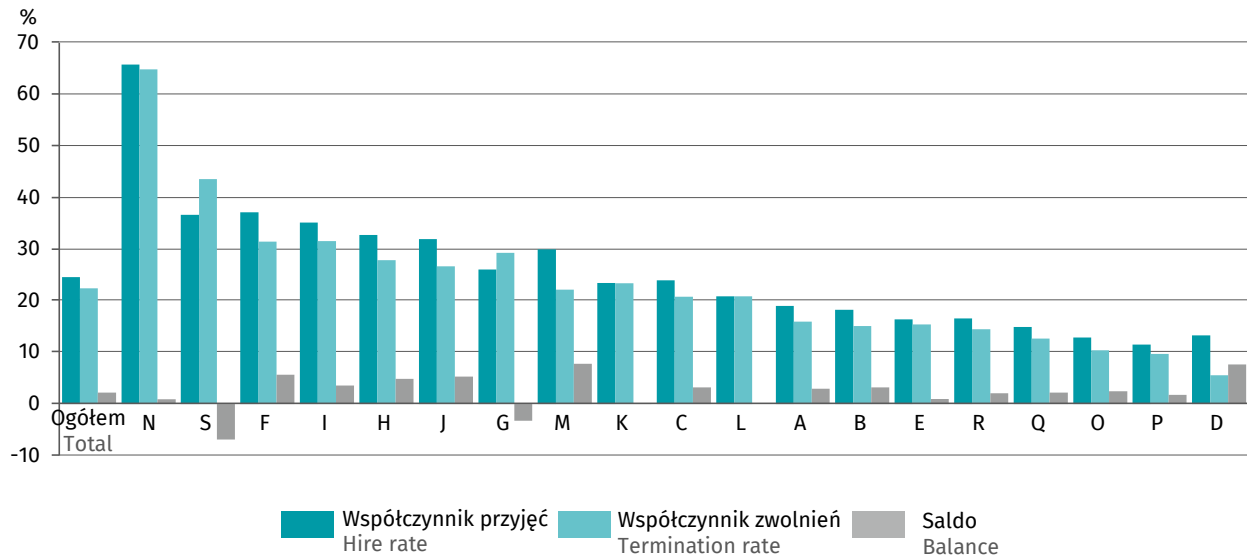
W 2018 r., podobnie jak w 2017 r., najwięcej osób odeszło z pracy na mocy porozumienia stron (61,9 tys.) oraz z upływem terminu, na który zostali zatrudnieni (36,6 tys.). Liczba umów o pracę rozwiązanych w drodze wypowiedzenia przez pracownika (27,6 tys.) była wyższa niż w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę (11,2 tys.).

W porównaniu z 2017 r. najbardziej wzrosła liczba zwolnień w drodze porozumienia stron (o 6,8 tys., tj. o 12,3%). Odnotowano więcej zwolnień w związku wypowiedzeniem umowy o pracę przez pracownika (o 4,3 tys., o 18,2%). Wzrosła też liczba zwolnionych z upływem czasu, na który zostali zatrudnieni (o 2,6 tys., o 7,6%). Największy spadek dotyczył natomiast liczby zwolnień w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę (o 3,0 tys., tj. o 21,1%) – w tej grupie zwolnień 32,0% wynikało z rozwiązania umowy z przyczyn nie dotyczących pracownika (w 2017 r. – 48,6%).

Zdecydowanie największą, odbiegającą od przeciętnej, rotacją zatrudnienia charakteryzowały się podmioty sekcji „Administrowanie i działalność wspierająca^Δ” (suma współczynników przyjęć i zwolnień wyniosła 130,7%). Duże zmiany kadrowe (rotacja powyżej 60%) dotyczyły podmiotów sekcji: „Pozostała działalność usługowa” (80,3%), „Budownictwo” (68,7%), „Zakwaterowanie i gastronomia^Δ” (66,8%) oraz „Transport i gospodarka magazynowa” (60,7%). Najmniejszy ruch zatrudnionych wystąpił natomiast w sekcji „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ” (łączny współczynnik przyjęć i zwolnień wyniósł 18,9%).

W większości sekcji PKD współczynnik przyjęć przewyższał współczynnik zwolnień, a najwyższe saldo (7,8 p. proc.) dotyczyło sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”.

Wykres 13. Współczynnik przyjęć i współczynnik zwolnień według sekcji PKD w 2018 r.
Chart 13. Hire rate and termination rate by NACE sections in 2018

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według współczynnika ruchu zatrudnionych (współczynnik przyjęć plus współczynnik zwolnień).
 Note. Sections were sorted in descending order by labour turnover rate (hire rate plus termination rate).

Świadczenie pracy w innej formie niż zatrudnienie

Oprócz zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, pracę świadczyły osoby, z którymi zawarto umowy cywilno-prawne, regulowane przepisami Kodeksu cywilnego, głównie umowę zlecenia lub umowę o dzieło.

Przedmiotem **umowy zlecenia** jest wykonanie określonej czynności prawnej (odpłatnie lub nieodpłatnie). Stronami umowy zlecenia mogą być dowolne osoby fizyczne lub osoby prawne (pod warunkiem posiadania zdolności do czynności prawnych). Strony umowy zlecenia tradycyjnie nazywa się zleceniodawcą (zlecający wykonanie określonych czynności) i zleceniobiorcą (wykonującym zlecenie).

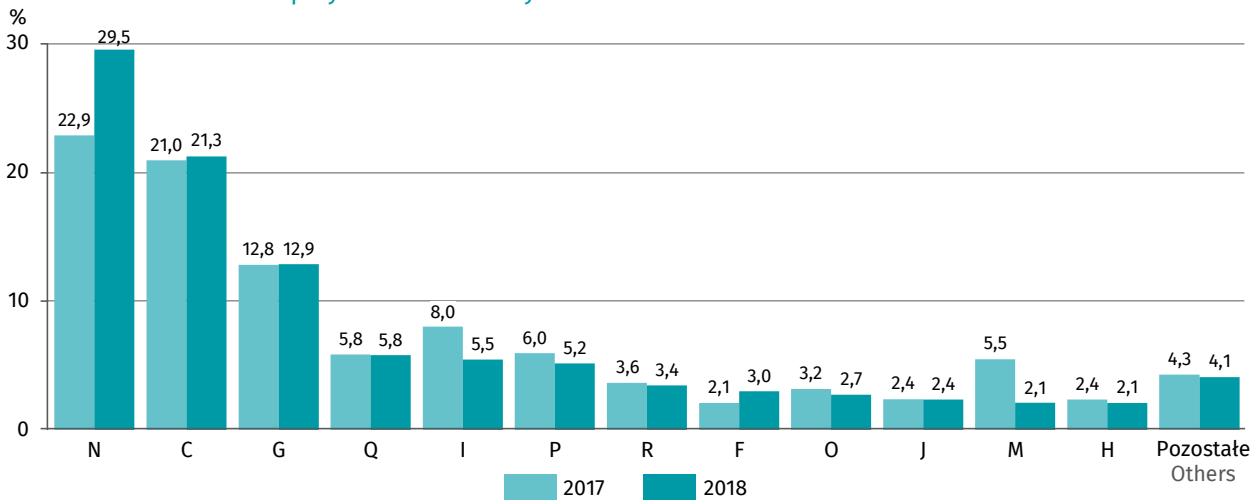
Umowę zlecenia określa się jako umowę starannego działania i przeciwstawia umowie o dzieło określonej umową rezultatu. Oznacza to, iż w umowie zlecenia ważna jest wykonywana praca (wykonywanie czynności) na rzecz zleceniodawcy, która niekoniecznie będzie prowadzić do określonego rezultatu – co jest przedmiotem umowy o dzieło. Wynagrodzenie z umowy zlecenia przysługuje za samo "staranne działanie", nie zaś za jego rezultat.

W 2018 r. liczba umów zlecenia z osobami, które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy wyniosła 90,9 tys. W odniesieniu do 2017 r. zaobserwowano wzrost tego typu umów o 1,0 tys. (o 1,1%). Umowy zawarte z osobami posiadającymi prawa emerytalne bądź rentowe stanowiły 10,2%. W przypadku pozostałych 81,7 tys. umów, taka forma świadczenia pracy była jedynym źródłem dochodu osób pracujących na ich podstawie (o 0,9 tys., tj. o 1,1% mniej niż w 2017 r.).

W 2018 r. najwięcej umów zlecenia zawierano w jednostkach należących do sekcji PKD „Administrowanie i działalność wspierająca” (26,9 tys.), „Przetwórstwo przemysłowe” (19,3 tys.) oraz „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” (11,7 tys.).

Wykres 14. Struktura umów zlecenia zawartych z osobami, które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy według sekcji PKD^a

Chart 14. Structure of contracts of mandate concluded with persons, who have not been employed on the basis of an employment contract by NACE sections^a

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

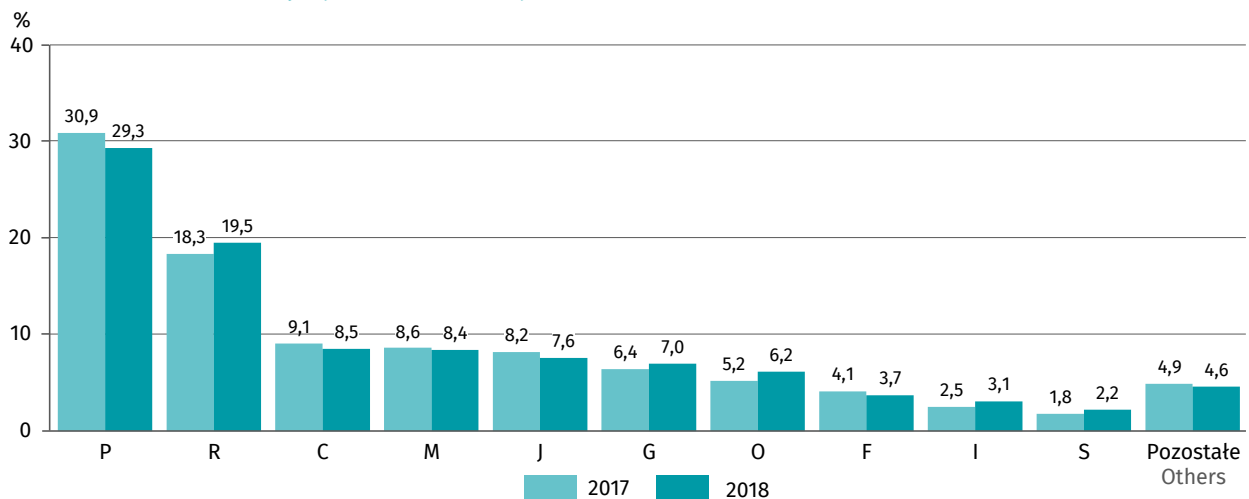
Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według wartości cechy w 2018 r.

Note. Sections were sorted in descending order by feature value in 2018.

Umowa o dzieło jest umową nastawioną na końcowy rezultat. Stronami umowy o dzieło są zamawiający wykonanie określonego dzieła oraz przyjmujący zamówienie. Przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty stosownego wynagrodzenia.

Wykres 15. Struktura umów o dzieło zawartych z osobami, które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy według sekcji PKD^a

Chart 15. Structure of task-specific contracts concluded with persons, who have not been employed on the basis of an employment contract by NACE sections^a

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według wartości cechy w 2018 r.

Note. Sections were sorted in descending order according by feature value in 2018.

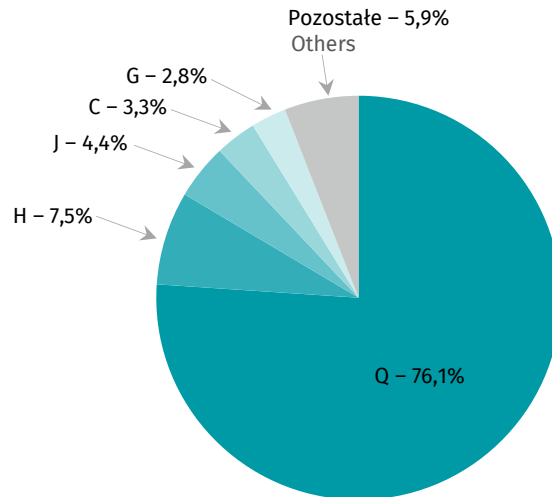
Z osobami, które nie były nigdzie zatrudnione na podstawie umowy o pracę w 2018 r. zawarto 8,3 tys. umów o dzieło – o 0,8 tys. (o 8,4%) mniej niż w 2017 r. Umowy zawarte z emerytami lub rencistami stanowiły 12,5%. Dla 7,3 tys. osób taka forma umowy stanowiła wyłączone źródło dochodu (w stosunku do poprzedniego roku spadek o 0,5 tys., tj. o 6,5%). Najwięcej umów o dzieło zawarto w podmiotach sekcji „Edukacja” (2,4 tys.) i „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” (1,6 tys.).

Kontrakt menedżerski (szczególny rodzaj kontraktu) to umowa cywilnoprawna, na mocy której przyjmujący zlecenie (zarządca) zobowiązuje się za wynagrodzeniem, do stałego wykonywania czynności zarządu przedsiębiorstwem zleciłodawcy (przedsiębiorcy) w jego imieniu i na jego rzecz. Jest umową mieszaną, zawierającą elementy różnych umów nazwanych. Często występują w nim zarówno zobowiązania starannego działania, jak i rezultatu. Kontrakty menedżerskie mogą zawierać elementy charakterystyczne dla umowy o pracę, co może sugerować prawno-pracowniczy stosunek zatrudnienia. W kontrakcie menedżerskim strony same mogą decydować, jak określić swoje prawa i obowiązki.

Kontrakt jest specyficzną formą zatrudnienia, na którą decydują się przeważnie osoby wyspecjalizowane, posiadające doświadczenie na rynku pracy. W końcu 2018 r. na kontraktach pracowało 7,4 tys. osób – mniej o 1,2 tys. (o 14,4%) niż przed rokiem. Zdecydowaną większość pracujących na kontraktach stanowiły osoby świadczące pracę w podmiotach sekcji „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (5,6 tys.), a następnie w sekcji „Transport i gospodarka magazynowa” (0,6 tys.).

Wykres 16. Struktura zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę według sekcji PKD^a w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 16. Structure of persons employed on contracts, which are not employment contracts by NACE sections^a in 2018 As of 31 XII

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

Agencje pracy tymczasowej w końcu 2018 r. udostępniły do pracy 4,8 tys. osób – o 0,1 tys., (o 1,3%) mniej niż rok wcześniej. Najwięcej pracowników (3,7 tys.) skierowano do podmiotów sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”, a następnie „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (0,4 tys.) i „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (0,4 tys.).

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą – w rejestrze REGON jest to osoba fizyczna będąca przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646 z późn. zm.) i inna osoba fizyczna prowadząca działalność na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku oraz osoba fizyczna prowadząca indywidualne gospodarstwo rolne. Wpisowi do rejestru REGON nie podlega osoba fizyczna w zakresie prowadzonej działalności oświatowej obejmującej prowadzenie przedszkola, szkoły, placówki lub innej jednostki organizacyjnej, której mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996 z późn. zm.). Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą jest jednym z trzech typów jednostek prawnych wpisywanych do rejestru REGON.

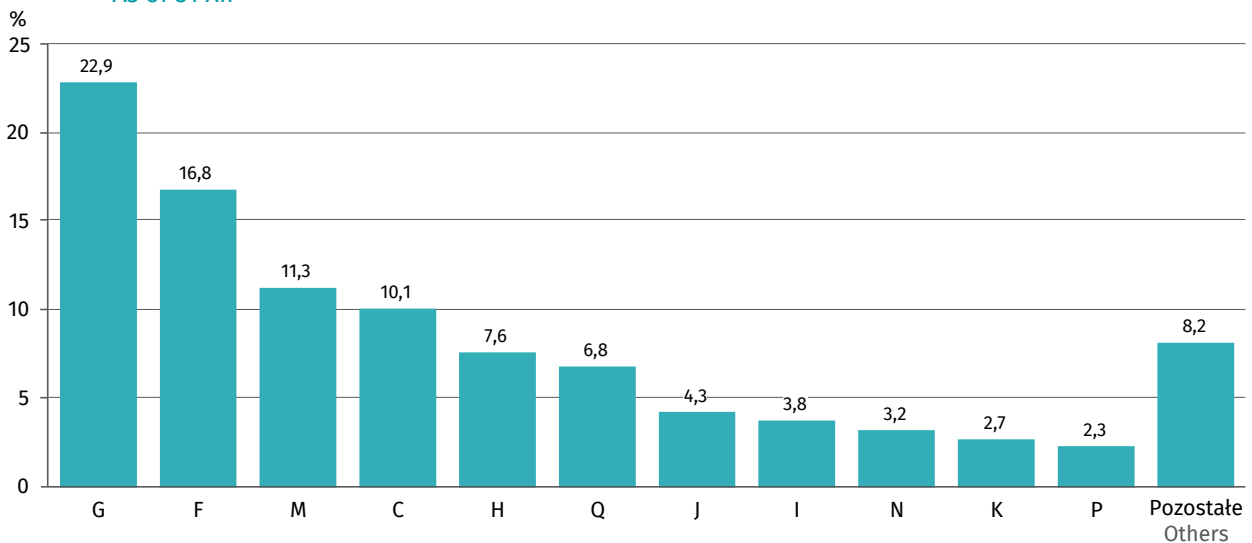
Aktywność na rynku pracy, która polega na podejmowaniu działalności gospodarczej we własnym imieniu, na własny rachunek i na własne ryzyko określana jest mianem samozatrudnienia. Działalność taka może być prowadzona jednoosobowo, bądź też przy wykorzystaniu pracy zatrudnionych osób. Skalę zjawiska przedstawiono prezentując informacje o podmiotach gospodarczych wpisanych do rejestru REGON. Dane te nie obejmują osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwo rolne. W końcu 2018 r. w rejestrze REGON w województwie małopolskim figurowało 285,8 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (wzrost o 13,3 tys., tj. o 4,9% w stosunku do stanu sprzed roku), co stanowiło 9,2% takich podmiotów w kraju. Najwięcej, tj. 30,7% z nich, miało lokalizację w Krakowie, a następnie w powiecie krakowskim – 8,8%.

Najwięcej osób fizycznych (podobnie jak w latach poprzednich, a także podobnie jak w skali kraju), prowadziło działalność sklasyfikowaną w sekcjach: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ”, „Budownictwo”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” i „Przetwórstwo przemysłowe” (łącznie 61,0%).

W 15 powiatach wśród osób fizycznych prowadzących działalność najwięcej było podmiotów zaliczających się do sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ” (udział od 19,5% do 32,6%). W 5 powiatach największy udział miały osoby fizyczne działające w ramach sekcji „Budownictwo” (od 26,8% do 35,3%). Inaczej było w powiecie tatrzańskim gdzie najwięcej osób (30,4%) prowadziło działalność w dziedzinie „Zakwaterowanie i gastronomia^Δ”. Mieszkańcy powiatów suskiego licznie rozwijali działalności zakwalifikowane do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (22,7%). W miastach na prawach powiatu, drugą pozycję (po działalności handlowej) miał udział osób fizycznych prowadzących działalność grupowaną w sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (od 14,3% do 17,2%).

Wykres 17. Struktura osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą według sekcji PKD w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

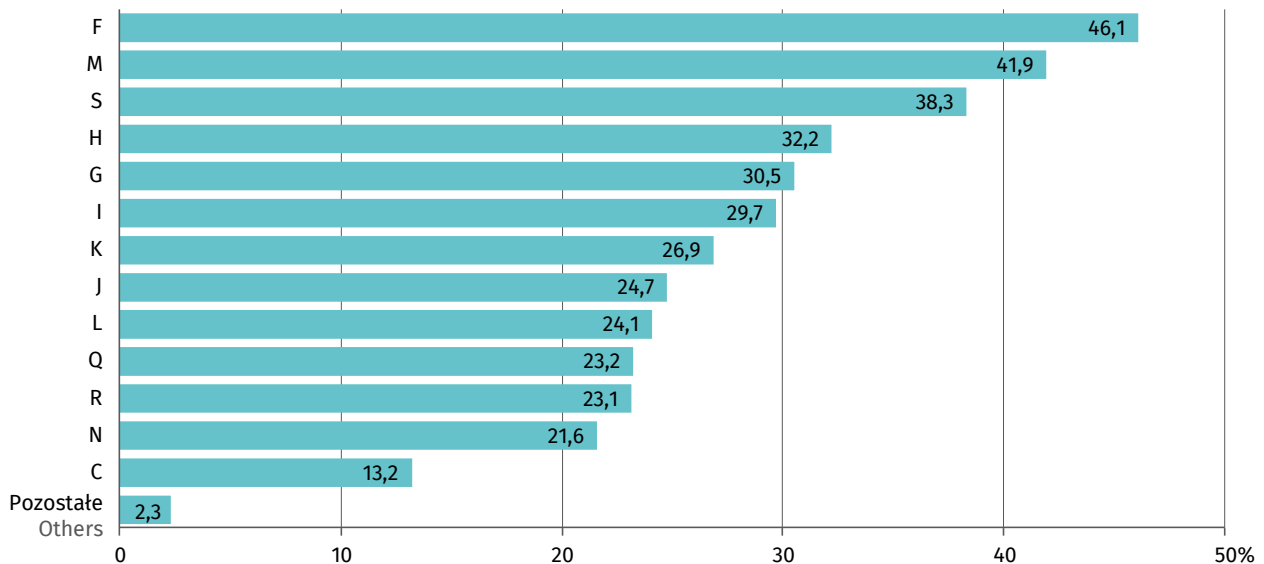
Chart 17. Structure of natural persons conducting economic activity by NACE sections in 2018 As of 31 XII

Przy założeniu, że każda zarejestrowana osoba fizyczna to samozatrudnienie 1 osoby, relacja samozatrudnienia do ogólnej liczby pracujących w gospodarce narodowej w 2018 r. wyniosła 19,7%. W sekcjach „Budownictwo” i „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” osoby samozatrudnione, czyli osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły ponad 40% pracujących.

**Wykres 18. Udział osób fizycznych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w liczbie pracujących w gospodarce narodowej według sekcji PKD w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII**

Chart 18. Share of natural persons conducting non-agriculture economic activity in the number of persons employed in the national economy by NACE sections in 2018
As of 31 XII

W 2018 r. do rejestru REGON wpisano 30,5 tys. nowych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, a wykreślono – 16,9 tys. Wśród nowo zarejestrowanych najwięcej było podmiotów prowadzących działalność gospodarczą sklasyfikowaną w sekcji „Budownictwo” (7,3 tys., tj. 24,1%), a wśród wykreślonych – „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (4,4 tys., tj. 25,8%).

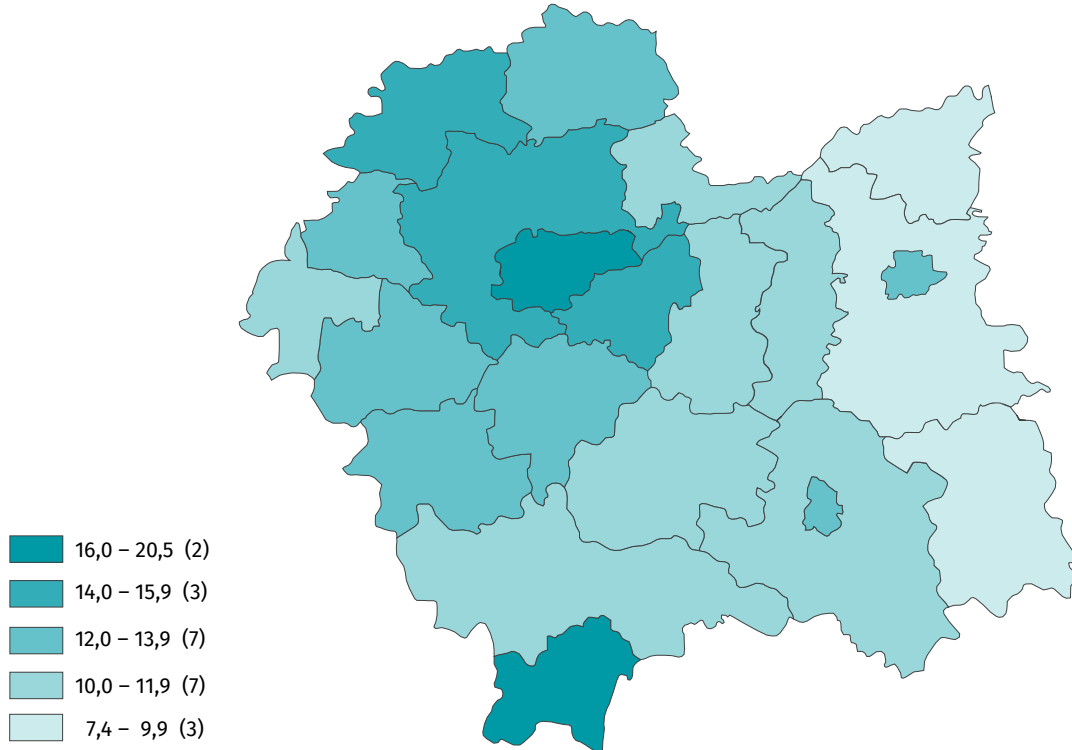
We wszystkich powiatach wystąpił dodatni bilans podmiotów nowych i wykreślonych. Liczba osób fizycznych nowo zarejestrowanych w 2018 r. w stosunku do stanu takich podmiotów w końcu roku w województwie ogółem wyniosła 10,7%. Największy udział odnotowano w powiatach: nowosądeckim – 14,8%, dąbrowskim – 14,5% i nowotarskim – 14,4%.

W końcu 2018 r. w rejestrze REGON figurowało 32,1 tys. osób fizycznych z zawieszoną działalnością (11,2% podmiotów wpisanych). Największa skala zjawiska miała miejsce w powiatach: tatrzańskim (15,3% podmiotów wpisanych), nowotarskim (14,3%) i gorlickim (14,1%).

O poziomie aktywności mieszkańców w zakresie organizowania własnych miejsc pracy świadczyła liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, która w końcu 2018 r. wyniosła 13,8. Wskaźnik powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w 6 powiatach, przy czym najwyższy wystąpił w powiecie tatrzańskim (20,5) i Krakowie (19,1).

Mapa 1. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym według powiatów w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Map 1. Natural persons conducting economic activity per 100 persons at working age by powiats in 2018 As of 31 XII

Zezwolenia na pracę dla cudzoziemców wykonujących pracę na terenie Polski

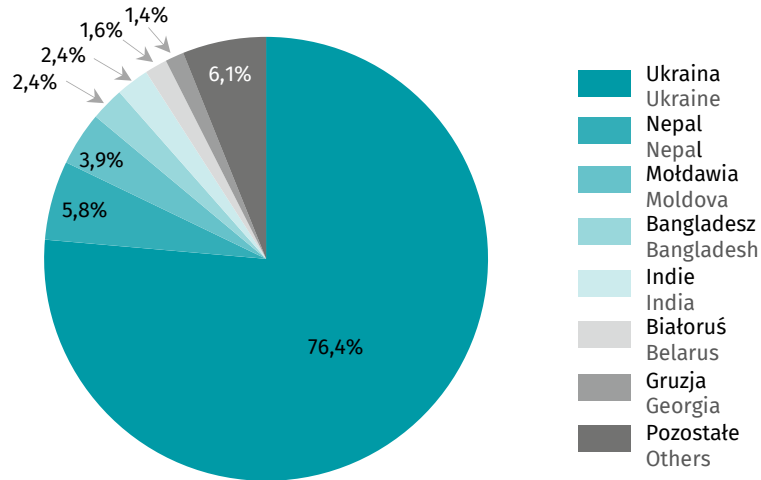
Każdy cudzoziemiec, który na mocy przepisów nie jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę w Polsce, chcący podjąć zatrudnienie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, musi posiadać odpowiednie zezwolenie. Stroną postępowania administracyjnego jest pracodawca, co oznacza, że o wydanie zezwolenia wnioskują pracodawca, który ma zamiar zatrudnić obcokrajowca, nie sam cudzoziemiec.

Wypełniony wniosek o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca wraz z wymaganymi dokumentami powinien być złożony co najmniej na 30 dni przed planowanym terminem zatrudnienia bądź przedłużenia zatrudnienia cudzoziemca. Zezwolenie na pracę jest wydawane na czas określony, nie dłuższy niż 3 lata i może być przedłużone. W przypadku gdy cudzoziemiec pełni funkcję w zarządzie osoby prawnej, która na dzień złożenia wniosku zatrudnia powyżej 25 osób, wojewoda może wydać zezwolenie na pracę na okres nie dłuższy niż 5 lat. Zezwolenia wydawane są dla konkretnego pracodawcy, konkretnego cudzoziemca oraz w konkretnym miejscu i na konkretnym stanowisku, na okres oznaczony datami.

W 2018 r. w województwie małopolskim wydano 27,5 tys. zezwoleń na pracę cudzoziemców – o 5,4 tys. (o 24,2%) więcej niż w 2017 r. W większości zezwolenia te nie stanowiły kontynuacji wydanych w latach wcześniejszych. Przedłużeń odnotowano 0,5 tys., a ich udział w ogólnej liczbie zezwoleń wyniósł 1,8%. Udział mężczyzn wśród cudzoziemców, dla których pracodawcy uzyskali zgodę na pracę przekroczył 77%.

Łącznie wydano zezwolenia na pracę dla obywateli 83 państw. Najwięcej zezwoleń dotyczyło zatrudnienia obywateli Ukrainy (21,0 tys. zezwoleń), a następnie Nepalu (1,6 tys.) i Mołdawii (1,1 tys.).

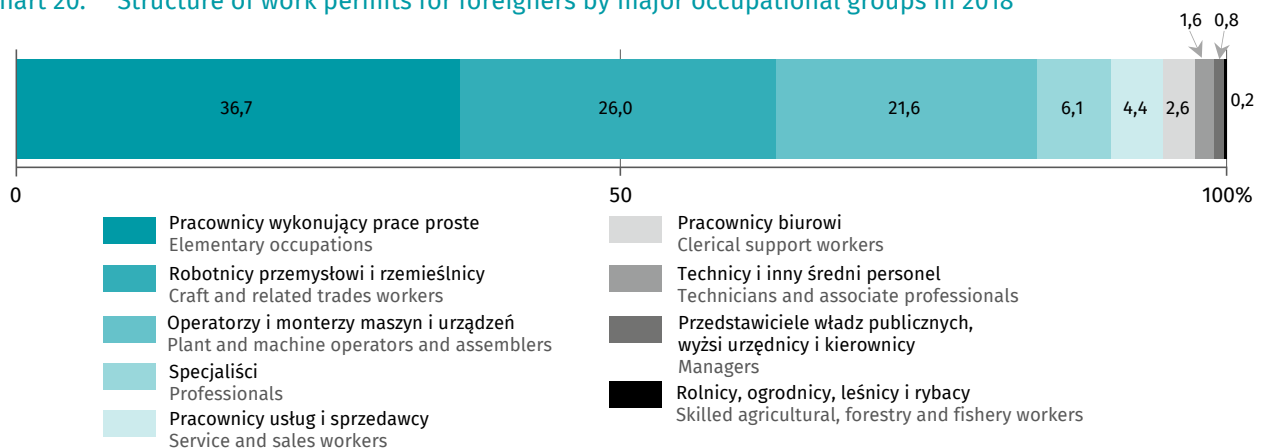
Wykres 19. Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców według obywatelstwa w 2018 r.
Chart 19. Structure of work permits for foreigners by citizenship in 2018

Okres ważności od 3 miesięcy do 1 roku posiadało 15,7 tys. zezwoleń (57,1% ogólnej liczby wydanych), od 1 roku do 2 lat – 2,5 tys. (9,2%), powyżej 2 lat – 9,2 tys. (33,5%). Pozostałe zezwolenia umożliwiały pracę cudzoziemców przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące i stanowiły 0,2%.

Pracodawcy, którzy uzyskali zezwolenia na pracę dla cudzoziemców prowadzili działalność gospodarczą głównie w ramach następujących sekcji PKD: „Przetwórstwo przemysłowe” (9,3 tys. zezwoleń, 33,6% ogólnej liczby wydanych w 2018 r.), „Budownictwo” (5,4 tys., 19,7%), „Administrowanie i działalność wspierająca” (3,8 tys., 13,9%) oraz „Transport i gospodarka magazynowa” (3,6 tys., 13,2%).

Wykres 20. Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców według wielkich grup zawodów w 2018 r.
Chart 20. Structure of work permits for foreigners by major occupational groups in 2018

Wśród cudzoziemców, którzy uzyskali zezwolenie na pracę w województwie małopolskim, najliczniejszą grupę stanowili przedstawiciele następujących wielkich grupy zawodów: „Pracownicy wykonujący prace proste” (10,1 tys.), „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (7,2 tys.) oraz „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” (5,9 tys.). Łączna liczba zezwoleń dla tych grup stanowiła 84,3% ogólnej liczby wydanych.

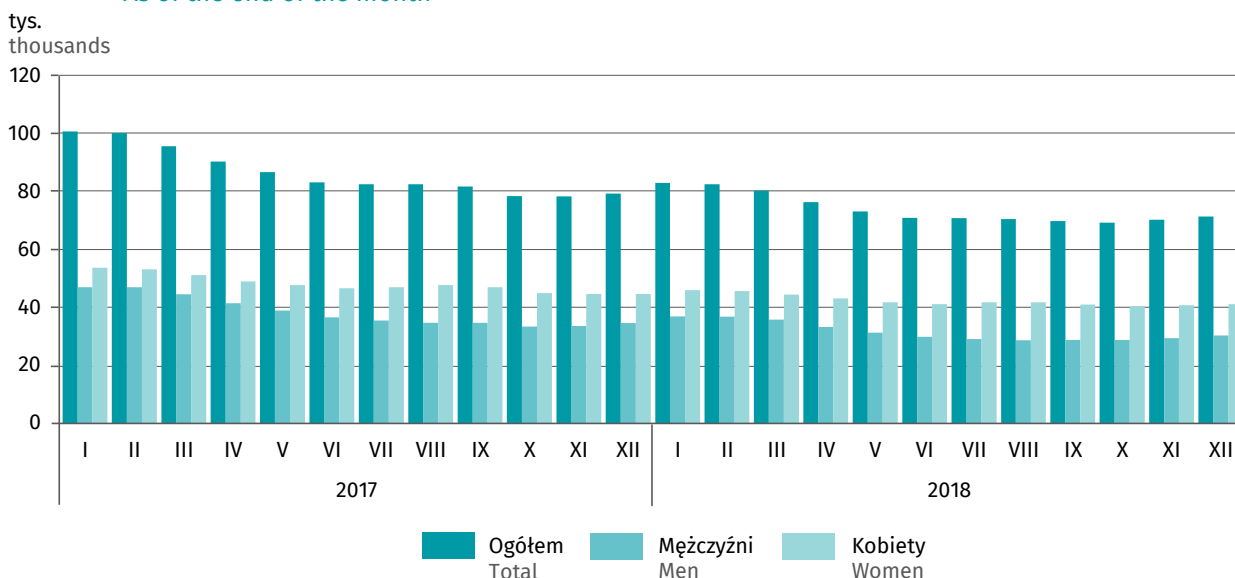
Rozdział 2. Bezrobotni zarejestrowani

Chapter 2. Registered unemployed persons

W województwie małopolskim w końcu 2018 r. w urzędach pracy było zarejestrowanych 71,5 tys. osób bezrobotnych – o 7,9 tys. (o 10,0%) mniej niż przed rokiem. Spadek liczby bezrobotnych dotyczył zarówno zbiorowości mężczyzn jak i kobiet. Liczba mężczyzn posiadających status osoby bezrobotnej zmniejszyła się o 4,4 tys. (o 12,6%), a kobiet – o 3,6 tys. (o 8,0%).

Wykres 21. Bezrobotni zarejestrowani według płci i miesięcy Stan w końcu miesiąca

Chart 21. Registered unemployed persons by sex and months
As of the end of the month

Zbiorowość bezrobotnych kobiet, stanowiąca 57,6% bezrobotnych zarejestrowanych, liczyła 41,2 tys. osób i była o 10,8 tys. większa niż zbiorowość mężczyzn. Wśród nich było 12,3 tys. kobiet (30,0%), które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

Ponad połowa bezrobotnych (53,6%) to osoby zamieszkałe na wsi. Ich liczba wyniosła 38,3 tys. – w tym 2,1 tys. (5,5%) posiadało gospodarstwo rolne.

Większość bezrobotnych zarejestrowanych (86,7%) poprzednio pracowała zawodowo. W tej grupie, liczącej 62,0 tys. osób, znajdowało się 3,5 tys. bezrobotnych (5,7%), którzy zostali zwolnieni z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Żadnych kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu nie miało 17,5 tys. bezrobotnych (24,5% zarejestrowanych), a doświadczenia zawodowego – 13,7 tys. (19,2%).

Status osoby bezrobotnej posiadało także 3,4 tys. absolwentów, czyli osób, które ukończyły naukę w okresie krótszym niż 12 miesięcy. Stanowili oni 4,8% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych.

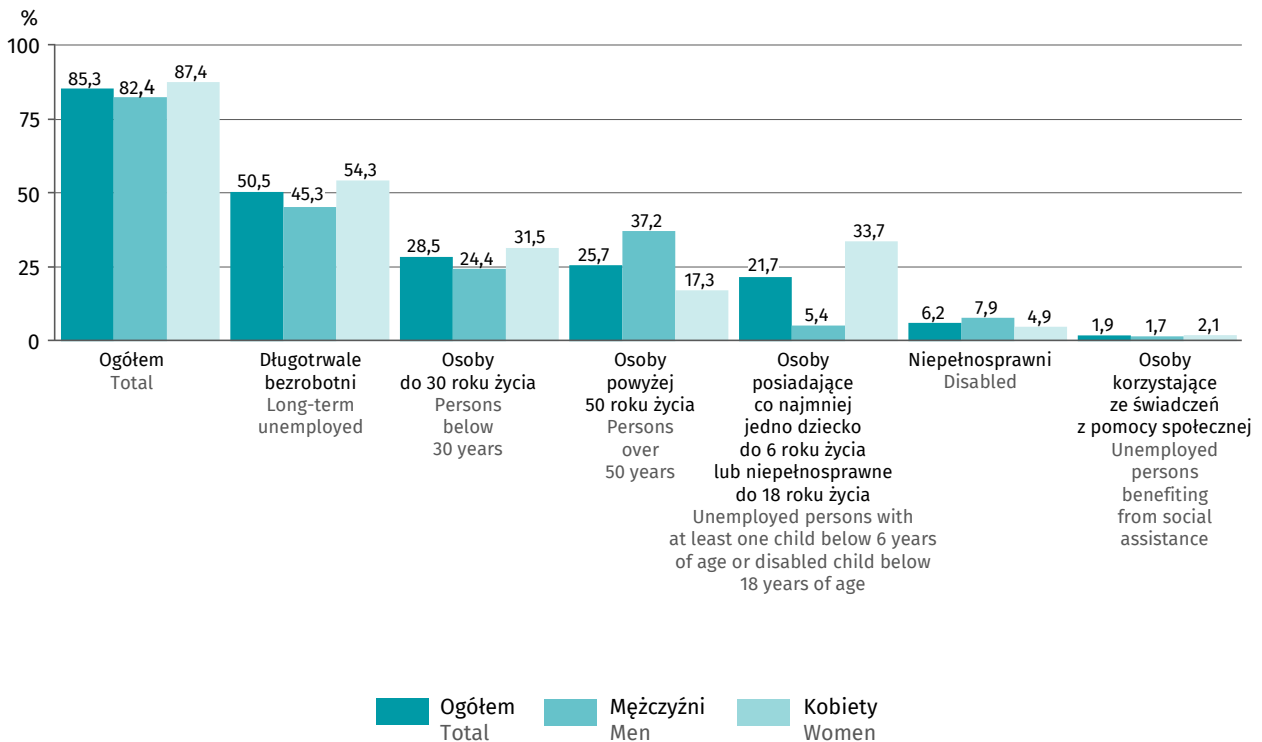
Prawo do otrzymywania zasiłku posiadało 14,8% bezrobotnych figurujących w ewidencjach urzędów pracy (10,6 tys. osób). W przypadku osób poprzednio pracujących udział ten wyniósł 17,0%, przy czym dla osób, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy ukształtował się na poziomie 43,0%, a dla tych co przestały pracować z innych przyczyn – 15,5%.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 61,0 tys. osób spełniało kryteria, na podstawie których zostały zaliczone do osób znajdujących się w szczególnie trudnych warunkach na rynku pracy¹ (jednej osoby bezrobotnej może dotyczyć kilka kryteriów). W tej zbiorowości największą grupę liczącą 36,1 tys. osób stanowili długotrwale bezrobotni. Znaczną część stanowiły osoby wyróżnione na podstawie kryterium wieku. Liczba bezrobotnych do 30 roku życia wyniosła 20,4 tys., natomiast tych, którzy ukończyli 50 lat – 18,4 tys.

Długotrwale bezrobotni to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Wykres 22. Udział bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 22. Share of unemployed persons with a specific situation on the labour market in the total number of registered unemployed persons in 2018 As of 31 XII

W rejestrach urzędów pracy, według stanu w dniu 31 XII 2018 r., poza osobami bezrobotnymi odnotowano także 2,2 tys. osób poszukujących zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub innej formy pomocy określonej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – o 0,4 tys. (15,6%) mniej niż rok wcześniej. Wśród tych osób znajdowało się 0,8 tys. niepełnosprawnych niepozostających w zatrudnieniu.

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; tekst jednolity: Dz. U. 2019 poz. 1482.

¹ Law of 20 April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions; unified text: Journal of Laws 2019 item 1482.

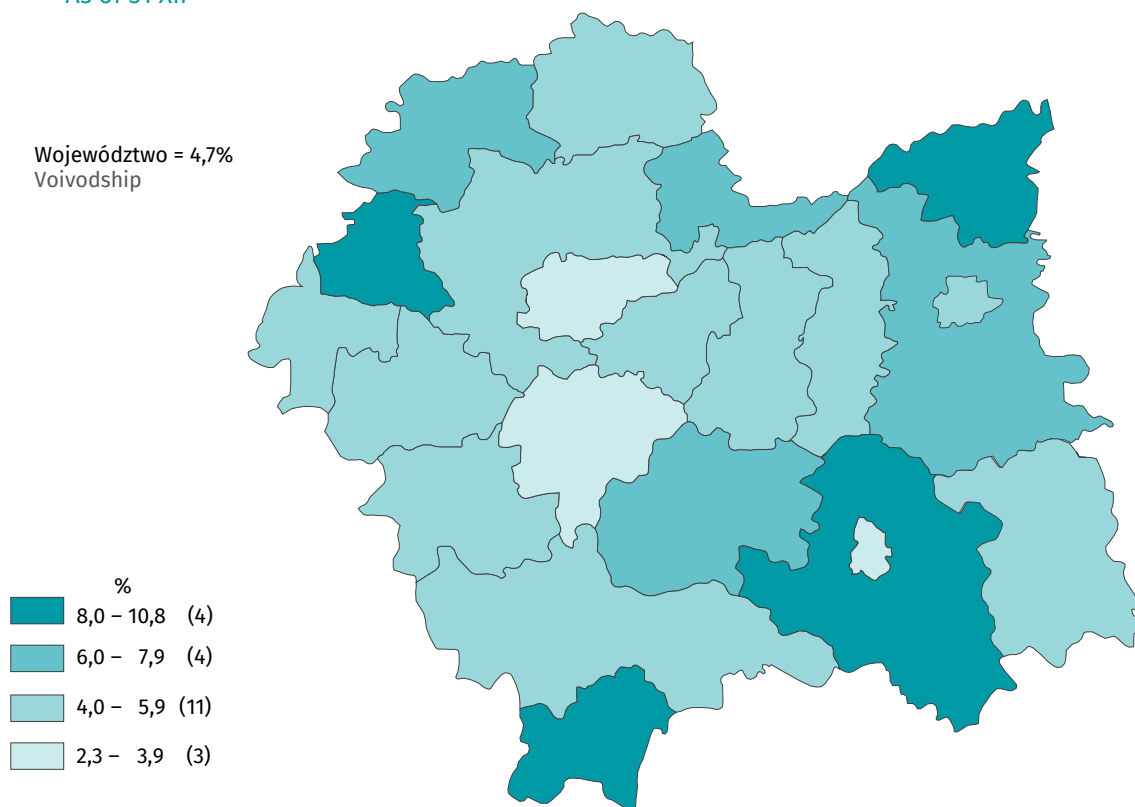
W końcu grudnia 2018 r. we wszystkich powiatach liczba bezrobotnych była mniejsza niż rok wcześniej. Największy spadek liczebności zbiorowości bezrobotnych wystąpił w Krakowie oraz w powiatach nowotarskim i tarnowskim, gdzie z rejestrów urzędów pracy ubyło odpowiednio: 1,5 tys., 0,7 tys. i 0,6 tys. osób. Największy względny spadek zaobserwowano natomiast w Nowym Sączu – o 21,7%, a także w powiatach miechowskim – o 18,7% i brzeskim – o 18,2%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego obliczana jest jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo (tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego). Stopę bezrobocia podano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych na podstawie wyników spisów. Dane o bezrobotnych oraz pracujących wykorzystywane do obliczenia stopy bezrobocia pochodzą ze źródeł różniących się metodą zbierania. Dla bezrobotnych miejscem lokalizacji jest ich miejsce zamieszkania lub pobytu, zaś dla pracujących – lokalizacja miejsca pracy.

Stopa bezrobocia w województwie małopolskim w końcu grudnia 2018 r. wyniosła 4,7% i była o 0,6 p. proc. niższa niż rok wcześniej.

**Mapa 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII**

Map 2. Registered unemployment rate by powiats in 2018
As of 31 XII

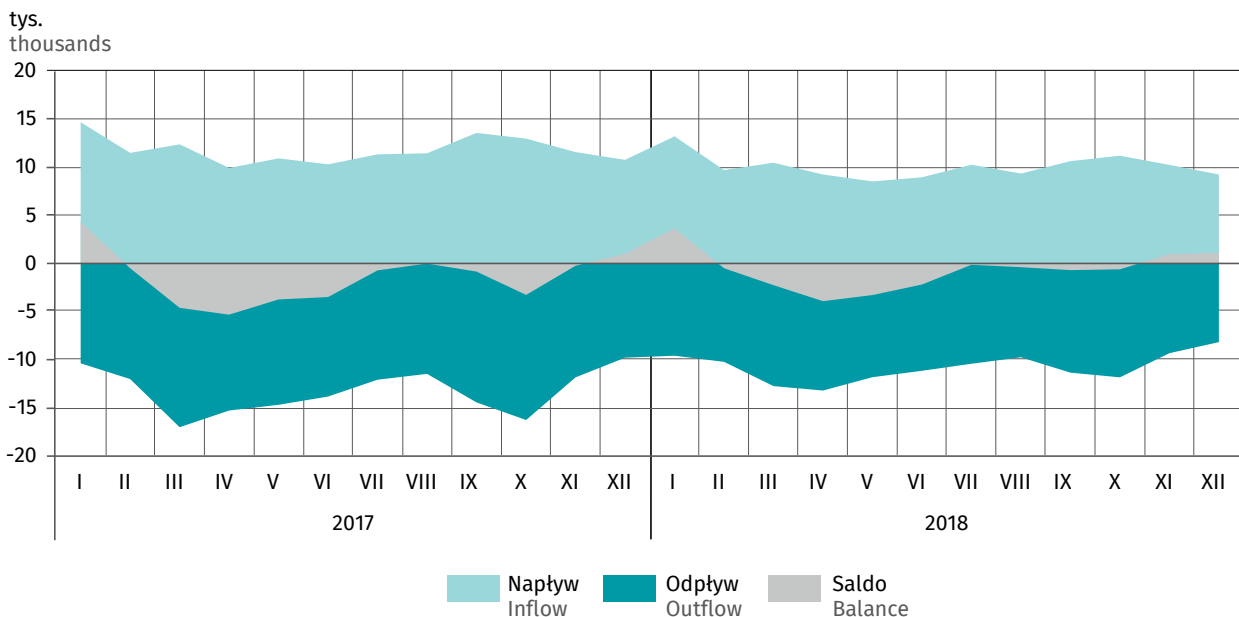
Tak jak w poprzednich latach obserwuje się duże terytorialne zróżnicowanie poziomu bezrobocia. Rozpiętość pomiędzy najniższą stopą bezrobocia odnotowaną w Krakowie (2,3%) a najwyższą, charakteryzującą powiat dąbrowski, wyniosła 8,5 p. proc. W Krakowie stopa bezrobocia była o 2,4 p. proc. niższa od średniej obliczonej dla całego województwa, a w powiecie dąbrowskim o 6,1 p. proc. wyższa. We wszystkich powiatach stopa bezrobocia była niższa niż w końcu 2017 r. Największy spadek wystąpił w powiecie brzeskim – o 1,4 p. proc., a najmniejszy w powiecie suskim – o 0,1 p. proc.

W 2018 r. w województwie małopolskim w ewidencjach urzędów pracy zarejestrowano 121,3 tys. bezrobotnych (o 20,3 tys. osób, tj. o 14,3% mniej niż w 2017 r.) i jednocześnie wykreślono 129,2 tys. osób (o 29,5 tys., tj. o 18,6% mniej niż w 2017 r.) uzyskując w ten sposób ujemne saldo pomiędzy napływem i odpływem bezrobotnych. Wśród wszystkich bezrobotnych ujętych w ewidencji w ciągu roku, osoby zarejestrowane po raz pierwszy stanowiły 20,7% (25,1 tys. osób). Udział osób poprzednio pracujących wyniósł 85,1% (103,3 tys.), a absolwentów – 12,1% (14,7 tys.).

Jedną z głównych przyczyn utraty statusu bezrobotnego było podjęcie pracy. Z tego powodu urzędy pracy wyrejestrowały 66,3 tys. osób (51,3% wszystkich wykreślonych z ewidencji). Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy było przyczyną wykreślenia 21,7 tys. osób (16,8% wyrejestrowanych), rozpoczęcie stażu – 8,5 tys. (6,6%), rozpoczęcie szkolenia – 3,3 tys. (2,6%), nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – 1,4 tys. (1,1%), nabycie praw emerytalnych lub rentowych – 0,7 tys. (0,5%). Ponadto ze statusu bezrobotnego dobrowolnie zrezygnowało 11,4 tys. osób (8,8%), a 4,1 tys. (3,2%) utraciło go w wyniku odmowy, bez uzasadnionej przyczyny, przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy.

Wykres 23. Bezrobotni zarejestrowani i wyrejestrowani z urzędów pracy według miesięcy W miesiącu sprawozdawczym

Chart 23. Unemployed persons registered and removed from labour offices by months
In reporting month

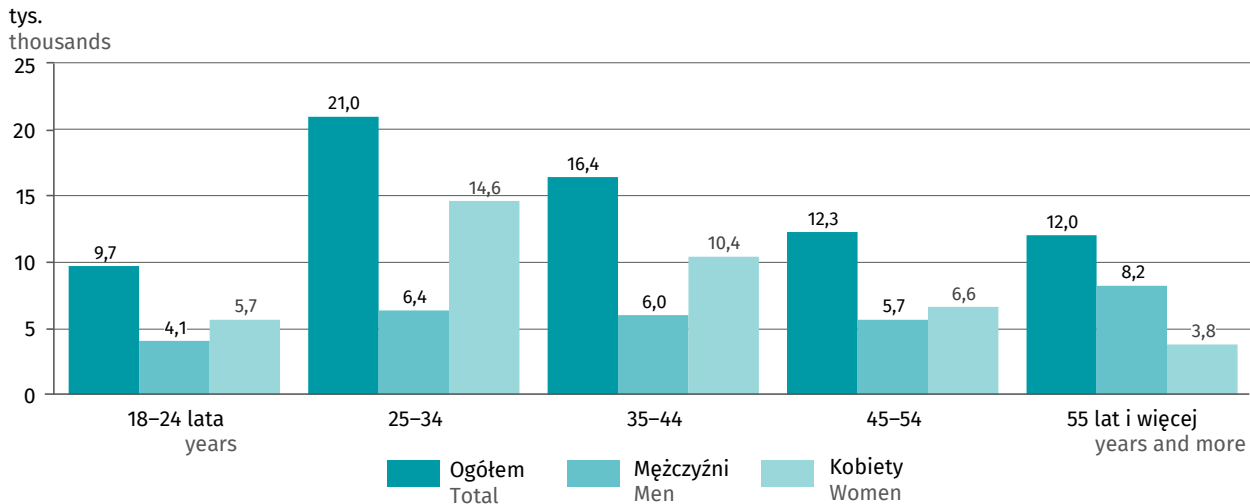

W końcu 2018 r. największą grupę, liczącą 21,0 tys. osób, tworzyli bezrobotni w wieku 25–34 lata. Zbiorowość ta stanowiła 29,4% ogólnej liczby bezrobotnych. Dla kobiet udział ten wyniósł 35,6%, a dla mężczyzn – 21,0%. W całym województwie na 100 osób zaliczonych do omawianej grupy wieku przypadało 4 bezrobotnych, przy czym na 100 kobiet status osoby bezrobotnej posiadało 6, a na 100 mężczyzn – 2.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w końcu 2018 r. wyniósł 3,4%. Wskaźnik ten obliczony dla kobiet ukształtował się na poziomie 4,2%, a dla mężczyzn – 2,8%.

Wykres 24. Bezrobotni zarejestrowani według grup wieku w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

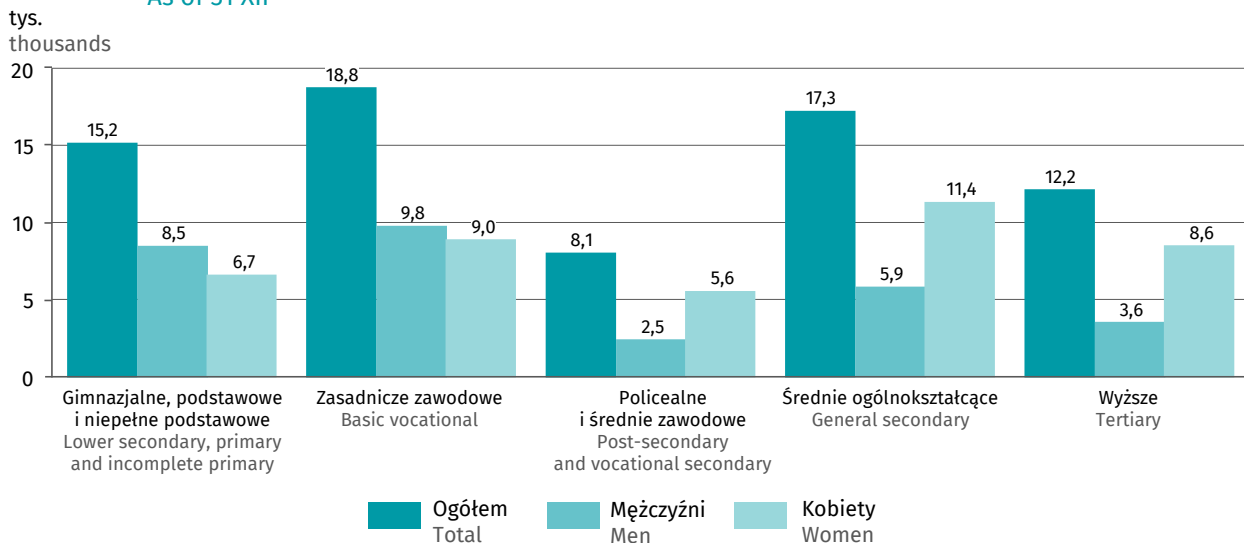
Chart 24. Registered unemployed persons by age groups in 2018
As of 31 XII

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych (według stanu w końcu 2018 r.) najwięcej było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (18,8 tys., tj. 26,3%) oraz policealnym i średnim zawodowym (17,3 tys., tj. 24,1%). Kobiety przeważały wśród bezrobotnych z wykształceniem: wyższym (70,3% bezrobotnych legitymujących się takim poziomem wykształcenia), średnim ogólnokształcącym (69,3%) oraz policealnym i średnim zawodowym (65,9%). Mężczyźni natomiast, stanowili ponad połowę bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (56,1%) oraz zasadniczym zawodowym (52,3%).

Wykres 25. Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 25. Registered unemployed persons by educational level in 2018
As of 31 XII

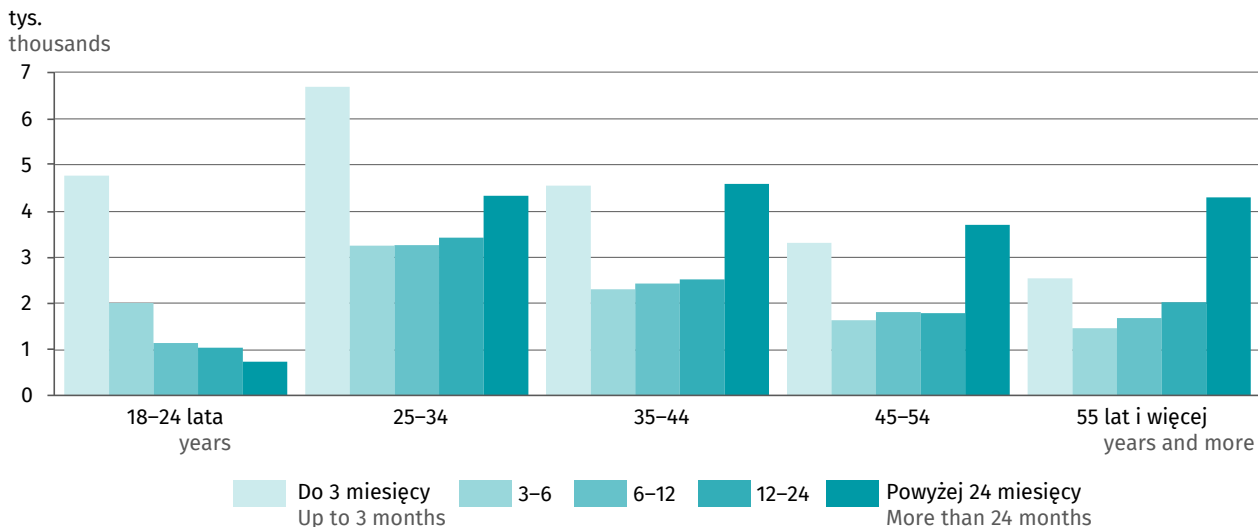

Według stanu w końcu 2018 r., dłużej niż 12 miesięcy pozostawało bez pracy 28,5 tys. bezrobotnych. Stanowili oni 39,9% bezrobotnych zarejestrowanych, przy czym dla kobiet udział ten wyniósł 44,3%, a dla mężczyzn – 34,0%. Stosunkowo krótko, bo nie dłużej niż 3 miesiące, pozostawało bez pracy 21,9 tys. bezrobotnych – 30,6% ich ogólnej liczby. Wśród bezrobotnych mężczyzn było 37,0% takich osób, a wśród kobiet – 25,9%.

Istotny wpływ na długość okresu pozostawania bez pracy miał wiek osób bezrobotnych. Im starsi byli bezrobotni, tym więcej było wśród nich osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok. W końcu grudnia 2018 r. w grupie bezrobotnych w wieku 18–24 lata udział takich osób wyniósł 18,5%, w wieku 25–34 lata – 37,0%, w wieku 35–44 lata – 43,3%, w wieku 45–54 lata – 44,8%, a wśród tych, którzy osiągnęli wiek 55 lat i więcej – 52,6%.

Wykres 26. Bezrobotni zarejestrowani według grup wieku i czasu pozostawania bez pracy^a w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 26. Registered unemployed persons by age groups and duration of unemployment^a in 2018
As of 31 XII

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie.
 a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward.

Nie bez znaczenia dla długości okresu pozostawania bez pracy było też wykształcenie osób bezrobotnych. W końcu grudnia 2018 r. wśród bezrobotnych z wykształceniem wyższym udział osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy wyniósł 33,7%, w przypadku osób z wykształceniem policealnym i średnim (zawodowym i ogólnokształcącym) – 37,7%, natomiast z wykształceniem, co najwyżej zasadniczym zawodowym – 43,8%.

W końcu 2018 r. prawie ¼ osób bezrobotnych (17,6 tys. osób) posiadała staż pracy dłuższy niż 1 rok, ale nie przekraczający 5 lat. Drugą, co do wielkości grupą (13,3 tys. osób) byli bezrobotni, którzy pracowali maksymalnie 1 rok. Łącznie obydwie te grupy stanowiły 43,2% ogólnej liczby bezrobotnych.

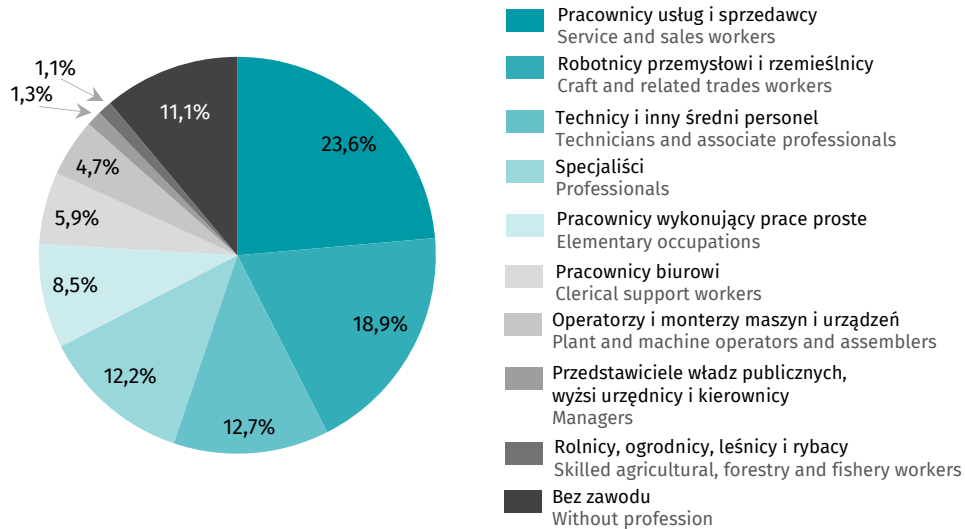
Według stanu w końcu 2018 r., wśród bezrobotnych poprzednio pracujących zawodowo najwięcej było osób, które pracowały w podmiotach zaliczanych do sekcji: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (11,9 tys. osób, tj. 16,7%), „Przetwórstwo przemysłowe” (9,1 tys., 12,8%) oraz „Budownictwo” (5,8 tys., 8,1%).

Z analizy struktury bezrobotnych według zawodów wynika, że w końcu 2018 r. najwięcej osób (16,9 tys.) należało do wielkiej grupy zawodów „Pracownicy usług i sprzedawcy”. Głównymi reprezentantami tej grupy (na poziomie elementarnym) byli „Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)”, których udział wyniósł 47,9%. Liczną grupą byli też „Kucharze” – 13,5%. Drugą pod względem liczby bezrobotnych była wielka grupa zawodów „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (13,5 tys. bezrobotnych), w której 10,0% stanowili „Ślusarze i pokrewni”, a 9,2% – „Mechanicy pojazdów samochodowych”.

W rejestrach urzędów pracy figurowało także 7,9 tys. bezrobotnych bez zawodu, czyli osób, które nie posiadały świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego i udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

Wykres 27. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wielkich grup zawodów^a w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 27. Structure of registered unemployed persons by major occupational groups^a in 2018 As of 31 XII

^a Nie uwzględniono grupy „Siły zbrojne”.

^a “Armed forces occupations” group was not included.

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie² od 2010 r. realizuje we wszystkich powiatach badanie pod nazwą „Barometr zawodów”. Jest to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach, której celem jest wskazanie zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych. Podstawą do opracowania raportów są opinie ekspertów. Na przełomie III i IV kwartału każdego roku spotykają się oni, aby wspólnie przeanalizować sytuację w około 165 zawodach (wybranych z Klasyfikacji Zawodów i Specjalności), których nazwy zostały dobrane tak, aby pasowały do nazewnictwa stosowanego przez pracodawców oraz poszukujących pracy.

Opracowana w 2018 r. prognoza na rok 2019 dla województwa małopolskiego przewidywała dalsze zwiększanie zawodów deficytowych, przy zmniejszaniu liczby zawodów nadwyżkowych. Na występowanie zawodów deficytowych, zdaniem ekspertów znaczący wpływ mają:

- brak u kandydatów do pracy wymaganych umiejętności lub chęci do pracy,
- niewystarczające doświadczenie zawodowe, brak lub utrata kwalifikacji i uprawnień,
- trudne warunki pracy lub niskie wynagrodzenie, nieprzystające do charakteru pracy lub stanowiska,
- praca poza miejscem zamieszkania wymuszająca rozłąkę z rodziną lub wymagająca czasochłonnych i kosztownych dojazdów,
- zbyt wysoki lub zbyt niski wiek kandydatów do pracy,
- zły stan zdrowia,
- wyjazdy do pracy za granicą,
- nieatrakcyjne warunki zatrudnienia, w tym wynagrodzenie nieadekwatne do rodzaju pracy,
- możliwość pobierania świadczeń socjalnych sprawiająca, że podejmowanie pracy nie jest opłacalne.

² Barometr zawodów 2019 Raport podsumowujący badanie w województwie małopolskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków 2018, strona internetowa barometrzawodow.pl.

² Occupation barometer 2019 Report summarizing the study in the Małopolskie Voivodship, Voivodship Labour Office in Kraków, Kraków 2018, website barometrzawodow.pl.

Deficyt pracowników prognozowany był w 38 zawodach (rok wcześniej w 36). W branży budowlanej wyróżniono 11 zawodów deficytowych, związanych z produkcją – 7, a w ramach branży transportowej – 6. Wskazano też na 3 zawody gastronomiczne, 3 – medyczne, 3 – związane z usługami i 1 – informatyczny. Poza tym wyróżniono nauczycieli praktycznej nauki zawodu i przedmiotów zawodowych oraz samodzielnych księgowych.

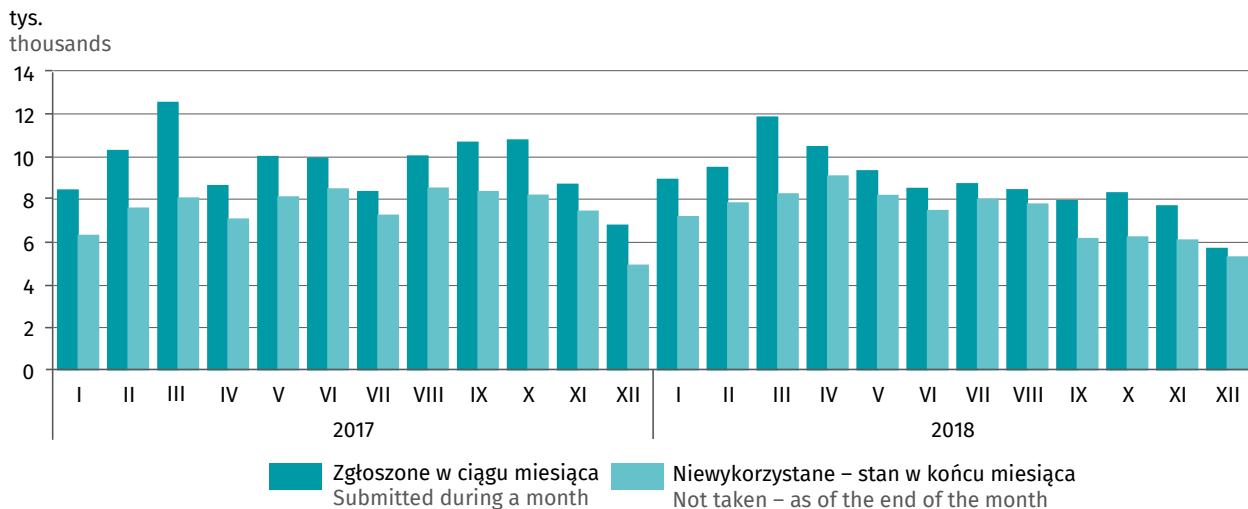
W prognozie na 2018 r. znalazły się tylko 2 zawody określone jako nadwyżkowe (w poprzednim roku 5). Obydwa zawody z tej grupy – ekonomiści oraz pracownicy administracyjni i biurowi, są zawodami trwale nadwyżkowymi, znajdującymi się w nadwyżce od początku realizowania badania w województwie małopolskim.

W 2018 r. do urzędów pracy zgłoszono 106,4 tys. ofert pracy (o 9,8 tys., tj. o 8,4% mniej niż w 2017 r.), z których 8,2 tys. (7,7%) pochodziło z sektora publicznego. Zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej dotyczyło 95,8 tys. ofert (90,0%). Miejsc aktywizacji zawodowej odnotowano 10,6 tys. i były to głównie staże (88,3%). Do osób niepełnosprawnych skierowanych było 3,0 tys. ofert (2,8%).

W końcu grudnia 2018 r. do dyspozycji urzędów pracy pozostawało 5,4 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej – na 1 niewykorzystaną ofertę pracy przypadało 13 osób bezrobotnych (w końcu poprzedniego roku – 16). Na 1000 bezrobotnych niepełnosprawnych przypadało 35 skierowanych do nich ofert (w 2017 r. – 51).

Wykres 28. Oferty pracy zgłoszone do urzędów pracy

Chart 28. Job offers submitted to labour offices

Aktywne formy pomocy bezrobotnym – działania zmierzające do ograniczenia wielkości bezrobocia na danym terenie. Wśród nich wyróżnia się w szczególności:

szkolenia – pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia,

staż u pracodawcy – nabywanie umiejętności praktycznych, potrzebnych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą,

prace interwencyjne – zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób bezrobotnych,

roboty publiczne – prace organizowane dla bezrobotnych przez powiaty (z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy), gminy, organizacje pozarządowe lub instytucje użyteczności publicznej na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

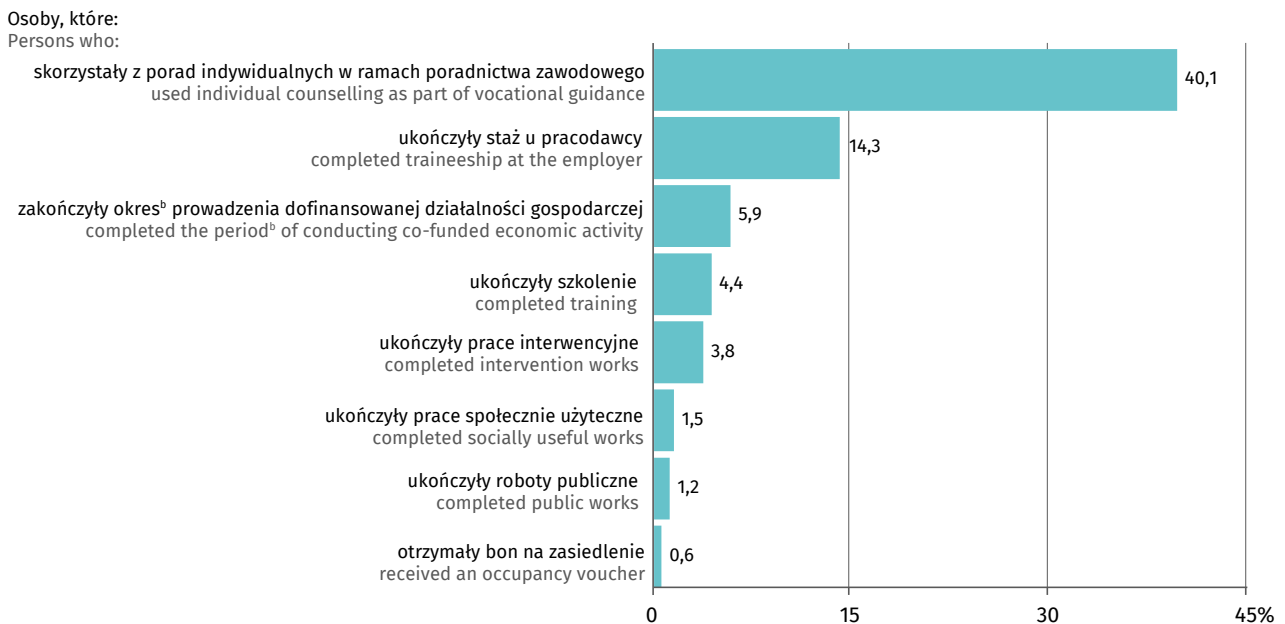
W 2018 r. w urzędach pracy z usług indywidualnego poradnictwa zawodowego skorzystało 29,8 tys. osób bezrobotnych oraz 0,1 tys. osób poszukujących pracy. W efekcie 11,7 tys. (39,4%) z nich podjęto pracę. W spotkaniach grupowego poradnictwa zawodowego uczestniczyło 3,9 tys. bezrobotnych. Szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy ukończyło 0,2 tys. osób.

W 385 instytucjach szkoleniowych prowadzących szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy szkolenia ukończyło 3,3 tys. osób. Jeszcze w trakcie szkolenia lub w okresie 3 miesięcy od jego ukończenia pracę podjęto 2,6 tys. osób. Najwięcej osób kształciło się w obszarach zawodowych: zarządzanie i administrowanie (1,1 tys., 34,2% ogólnej liczby osób, które ukończyły szkolenia), usługi transportowe obejmujące m. in. kursy prawa jazdy (0,5 tys., 14,2%), usługi określone jako pozostałe (0,4 tys., 11,0%), technika i handel artykułami technicznymi (0,1 tys., 3,9%) oraz usługi fryzjerskie i kosmetyczne (0,1 tys., 3,5%).

Wśród osób, które ukończyły szkolenie było 0,2 tys. bezrobotnych, którym urzędy pracy przyznały boni szkoleniowe gwarantujące skierowanie na wskazane szkolenia oraz opłacenie kosztów poniesionych w związku z podjęciem szkoleń (95,0% stanowiły osoby do 30 roku życia). W trakcie lub po wykorzystaniu bonu szkoleniowego pracę podjęło 0,1 tys. osób, co stanowiło 73,3% wszystkich bezrobotnych, którzy skorzystali z tej formy aktywizacji.

Wykres 29. Udział bezrobotnych uczestniczących w wybranych formach wsparcia w ogólnej liczbie bezrobotnych^a zarejestrowanych w 2018 r.

Chart 29. Share of unemployed persons participating in selected forms of support in the total number of registered unemployed persons^a in 2018

a Obliczonej jako średnia liczba bezrobotnych zarejestrowanych w końcu poszczególnych miesięcy. b Określony w umowie.
a Calculated as the average number of registered unemployed persons at the end of individual months. b Specified in the contract.

W celu przygotowania zawodowego w 2018 r. staż u pracodawcy ukończyło 10,6 tys. bezrobotnych, z których 8,8 tys. podjęto pracę w trakcie trwania stażu lub w okresie do 3 miesięcy po jego ukończeniu. Znaczna ilość osób odbyła staż w obszarze zawodowym określonym jako prace sekretarskie i biurowe (1,9 tys., tj. 17,7% bezrobotnych, którzy ukończyli staż) oraz sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami (0,8 tys., tj. 7,9%).

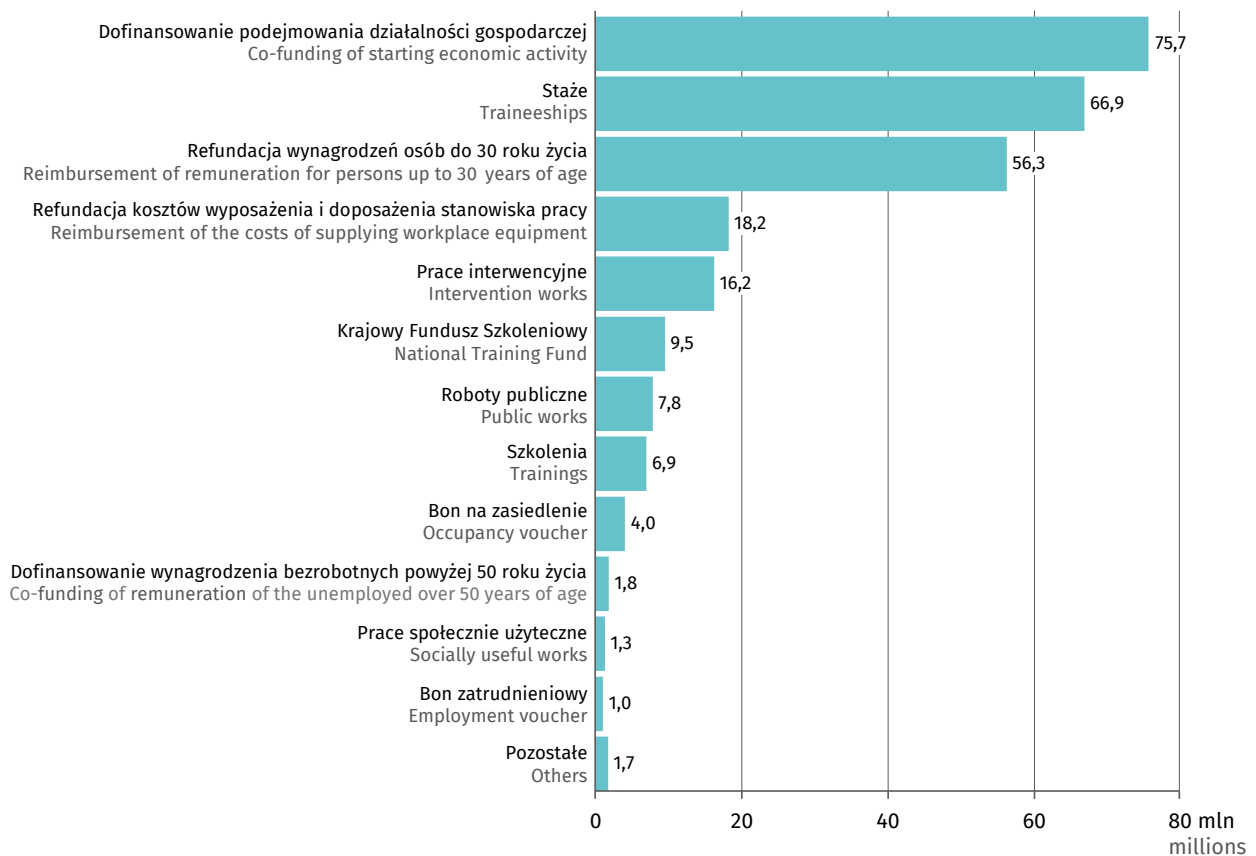
W 2018 r. urzędy pracy przyznały bony stażowe dla 0,1 tys. osób bezrobotnych, które nie ukończyły 30 roku życia. Bony te stanowiły gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy. W trakcie lub po wykorzystaniu bonu stażowego pracę podjęło 97,8% bezrobotnych, którzy zdecydowali się wykorzystać ten instrument aktywizacji.

Ponadto, w ramach uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy 2,8 tys. bezrobotnych ukończyło prace interwencyjne, 1,1 tys. – prace społecznie użyteczne, a 0,9 tys. – roboty publiczne. Bony na zasiedlenie, które stanowią gwarancję przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania, otrzymało 0,4 tys. bezrobotnych do 30 roku życia, natomiast bony zatrudnieniowe, gwarantujące zrefundowania pracodawcy części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego – 0,2 tys.

Z Funduszu Pracy na łagodzenie skutków bezrobocia w 2018 r. wydatkowano łącznie 409,6 mln zł – o 20,3% mniej niż w 2017 r. Na zasiłki dla bezrobotnych przeznaczono 121,5 mln zł (29,7%). Na programy na rzecz promocji zatrudnienia wydano 267,3 mln zł (65,3%), z których najwięcej przeznaczono na: dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej (28,3%), staże (25,0%) i refundację wynagrodzeń osób do 30 roku życia (21,1%).

Wykres 30. Wydatki Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w 2018 r.

Chart 30. Expenditure of the Labour Fund on programs for the promotion of employment in 2018

Samorząd województwa na podstawie Krajowego Planu Działania na Rzecz Zatrudnienia corocznie przygotowuje plan regionalny. Wyznaczone w nim kierunki i priorytety są brane pod uwagę m.in. przy dokonywaniu podziału środków Funduszu Pracy na realizowane przez powiaty działania na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zasobów ludzkich. W 2018 r. w ramach zadań Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia³ zrealizowano usługi o łącznej wartości 727,5 mln zł dla 608,3 tys. osób, pozyskano 107,9 tys. ofert pracy, udzielono 5,2 tys. pożyczek i dotacji.

W wyniku realizowanych działań powstało 9,0 tys. nowych miejsc pracy, 133,8 tys. osób podjęło pracę, a 104,1 tys. osób nabyło lub poszerzyło wiedzę, umiejętności i kwalifikacje. Zadania wykonywane były w ramach następujących priorytetów:

1. Kształtowanie postaw i kompetencji kluczowych najmłodszych Małopolan (11 zadań),
2. Poprawa jakości i efektywności kształcenia zawodowego (7 zadań),
3. Podejmowanie świadomych wyborów edukacyjno-zawodowych (4 zadania),
4. Zwiększenie aktywności edukacyjnej Małopolan (10 zadań),
5. Podjęcie i utrzymanie aktywności zawodowej (32 zadania).

Na realizację wszystkich 64 zadań wykazanych w planie na 2018 r. wydatkowano przede wszystkim środki z Europejskiego Funduszu Społecznego (528,3 mln zł) oraz Funduszu Pracy (144,9 mln zł). Z tych dwóch źródeł pochodziło 85% środków przeznaczonych na realizację regionalnej polityki rynku pracy.

W 2018 r. w ramach realizowanych zadań:

- 229,8 tys. osób skorzystało z usług pośrednictwa pracy, z tego około 150 tys. osób za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy,
- 197,5 tys. osób zostało objętych usługami doradczymi i informacją zawodową, w tym 56% skorzystało z usług w powiatowych urzędach pracy, a 25% – z usług świadczonych przez Ochotnicze Hufce Pracy (OHP),
- czasowe zatrudnienie (tj. prace sezonowe, krótkoterminowe) przy wsparciu OHP podjęło 12,7 tys. osób młodych, natomiast przy wsparciu powiatowych urzędów pracy – 37,8 tys. osób bezrobotnych,
- 107 tys. osób zostało skierowanych na subsydiowane zatrudnienie, w tym 94,8 tys. przez powiatowe urzędy pracy, a prawie 12 tys. przez OHP,
- spośród 5,2 tys. udzielonych pożyczek i dotacji na uruchomienie i rozwój działalności gospodarczej 3,7 tys. udzieliły powiatowe urzędy pracy,
- 67,8 tys. osób zostało objętych różnymi formami kształcenia i podnoszenia kwalifikacji,
- różnymi formami integracji społecznej objęto 7,0 tys. osób,
- w programach edukacyjnych uczestniczyło 53,2 tys. dzieci i młodzieży,
- w wyniku realizowanych w województwie programów stypendialnych 1,8 tys. osób (uczniów i studentów) uzyskało stypendia.

³ Rozliczenie Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2018 [w:] Regionalny Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia na rok 2019, Kraków, kwiecień 2019; strona internetowa Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie wupkrakow.praca.gov.pl.

³ Accounting for the Regional Action Plan for Employment for 2018 [in:] Regional Action Plan for Employment for 2019, Kraków, April 2019; website of the Voivodship Labour Office in Kraków wupkrakow.praca.gov.pl.

Rozdział 3. Popyt na pracę

Chapter 3. Demand for labour

Popyt na pracę jest to liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych.

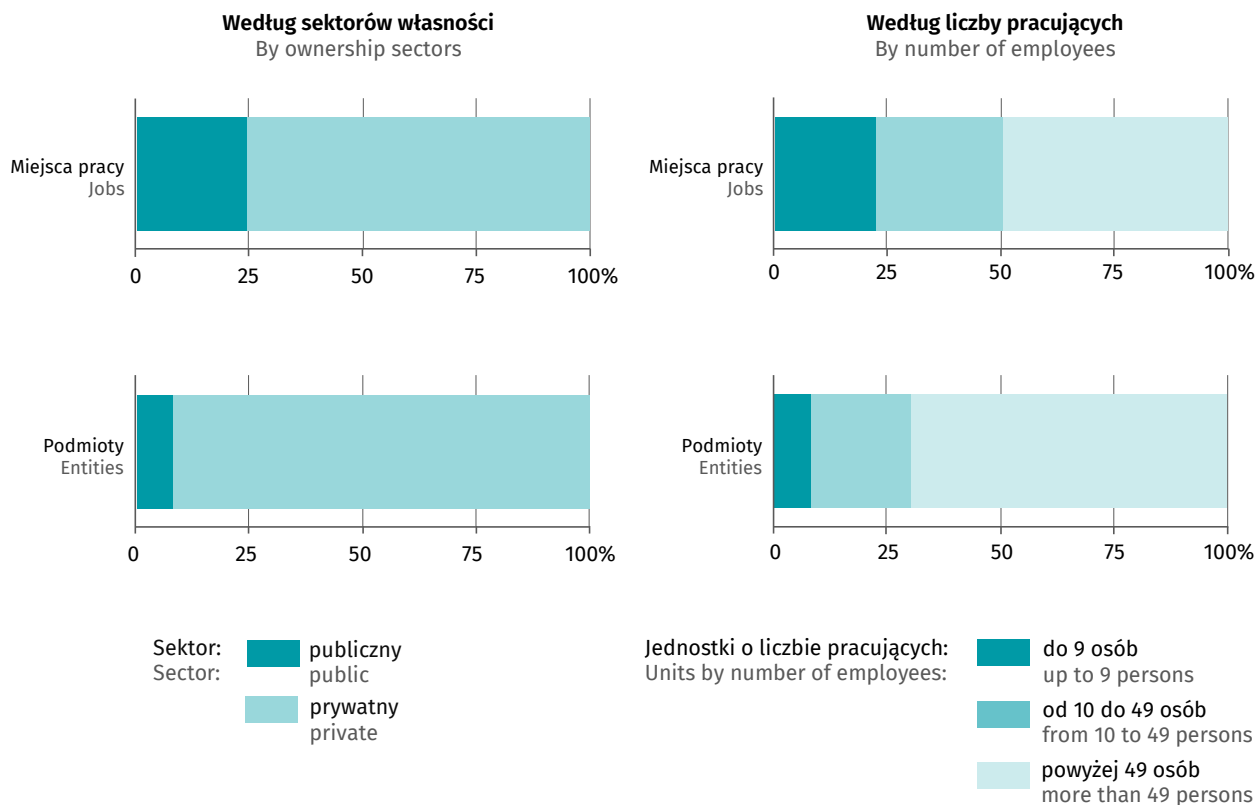
Przez popyt na pracę rozumie się:

- zagospodarowane miejsca pracy, określane aktualną liczbą pracujących,
- wolne miejsca pracy.

Badanie popytu na pracę jest realizowane metodą reprezentacyjną i obejmuje jednostki zatrudniające 1 i więcej osób. Wyniki badania wskazują, że w województwie małopolskim w 2018 r. (przeciętnie w roku) było 71,8 tys. jednostek sprawozdawczych (o 1,8 tys. więcej niż rok wcześniej). Podmioty sektora prywatnego stanowiły 91,8%. Najwięcej było zakładów pracy zatrudniających do 9 osób – 69,6%. Badane podmioty dysponowały (przeciętnie w roku) 1111,1 tys. miejsc pracy, na które składały się zagospodarowane miejsca pracy określane liczbą pracujących 1096,1 tys. (98,7%) oraz wolne miejsca pracy – 15,0 tys. (1,3%).

Wykres 31. Struktura podmiotów zatrudniających przynajmniej 1 osobę i struktura miejsc pracy w tych podmiotach w 2018 r. Przeciętnie w roku

Chart 31. Structure of entities employing at least 1 person and of workplaces in these entities in 2018 Annual average

Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie 3 warunki:

1. miejsca pracy w dniu sprawozdawczym nie były faktycznie obsadzone,
2. pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
3. w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

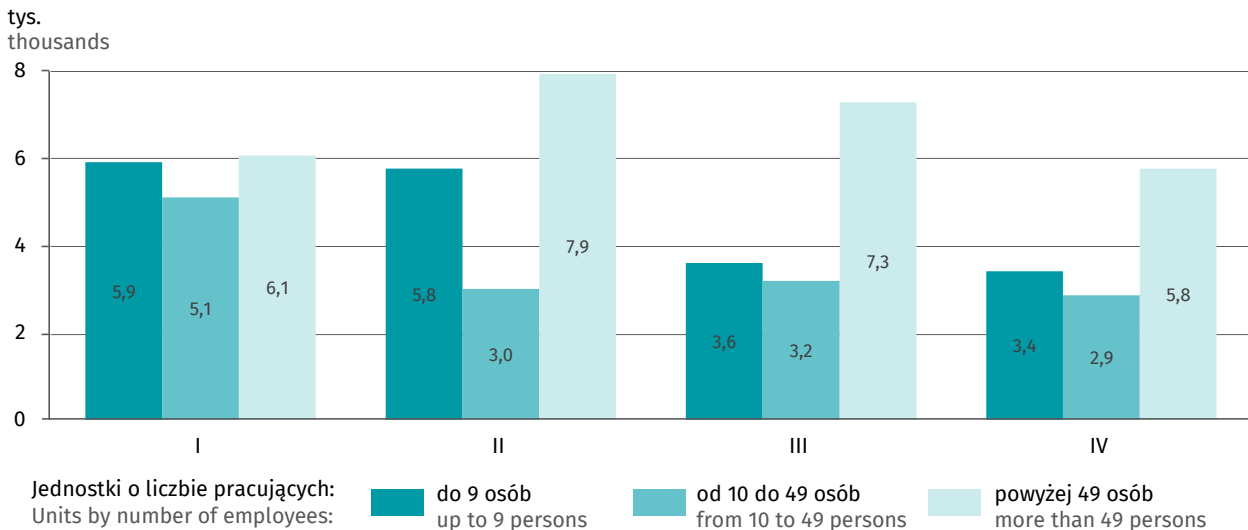
Na skutek ruchu zatrudnienia oraz tworzenia nowych miejsc pracy w 2018 r. przeciętnie 4,6 tys. przedsiębiorstw deklarowało wolne miejsca pracy (6,4% badanych podmiotów, rok wcześniej o 0,9 p. proc. mniej). Były to głównie jednostki sektora prywatnego – 93,7% oraz tzw. „małe przedsiębiorstwa”, czyli zatrudniające do 9 pracowników – 51,1%.

W 2018 r. podmioty przeciętnie oferowały 15,0 tys. miejsc pracy (o 34,6% więcej niż rok wcześniej). W jednostkach sektora prywatnego znajdowało się 93,9% wolnych miejsc pracy, a w jednostkach sektora publicznego 6,1%. Struktura wolnych miejsc pracy według wielkości przedsiębiorstw przedstawiała się następująco: zakłady „duże” (zatrudniające powyżej 49 osób) – 45,2%, jednostki „małe” (zatrudniające do 9 osób) – 31,2%, jednostki „średnie” (czyli o liczbie pracowników od 10 do 49 osób) – 23,6%.

Na 1 zakład oferujący wolne miejsca pracy przypadało 3,2 wolnych miejsc pracy, w sektorze publicznym – 3,1, a w prywatnym – 3,3. W podmiotach zatrudniających powyżej 49 osób na 1 zakład przypadało 6,9 wolnych miejsc pracy, w jednostkach „średnich” – 2,8, a w „małych” – 2,0.

Wykres 32. Wolne miejsca pracy według liczby pracujących w 2018 r. Stan w końcu kwartału

Chart 32. Vacancies by number of employed persons in 2018
End of quarter

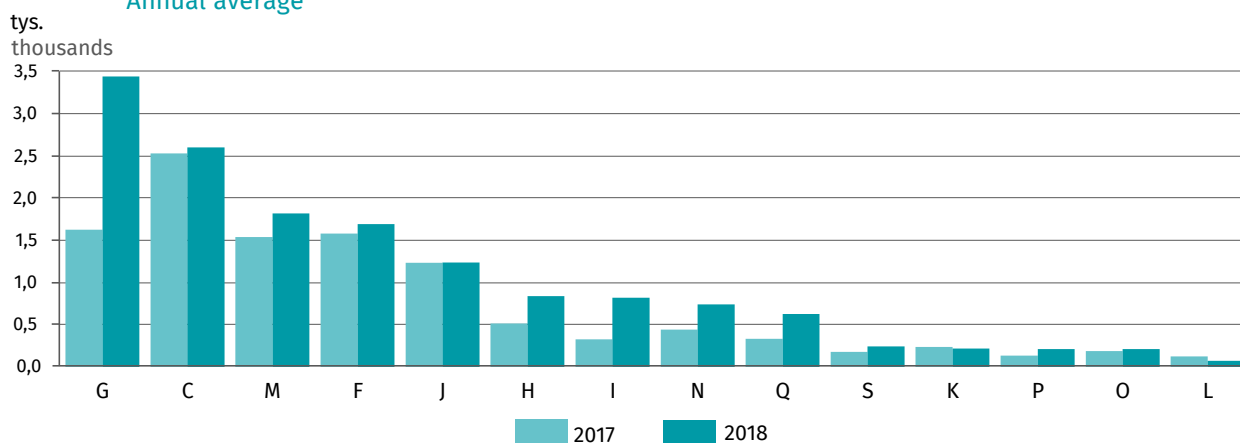

Najwięcej wolnych miejsc pracy średnio w roku oferowały przedsiębiorstwa działające w sekcjach: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” – 3,4 tys., „Przetwórstwo przemysłowe” – 2,6 tys. oraz „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – 1,8 tys. W sektorze publicznym największe zapotrzebowanie na pracowników wystąpiło w jednostkach sekcji „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” – 41,4% wolnych miejsc pracy w tym sektorze. Wśród prywatnych przedsiębiorców prawie ¼ wolnych miejsc pracy znajdowała się w podmiotach sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A”.

W grupie podmiotów, które zatrudniały powyżej 49 osób największy popyt na pracowników zgłaszały jednostki sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – 23,8% wolnych miejsc pracy w jednostkach „dużych”. Zapotrzebowanie na pracowników w grupie podmiotów „średnich” i „małych” głównie dotyczyło przedsiębiorstw sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” (37,3% wolnych miejsc pracy w jednostkach „średnich” i 24,3% w „małych” przedsiębiorstwach).

Wykres 33. Wolne miejsca pracy w wybranych sekcjach PKD
Przeciętna w roku

Chart 33. Vacancies in selected NACE sections
Annual average

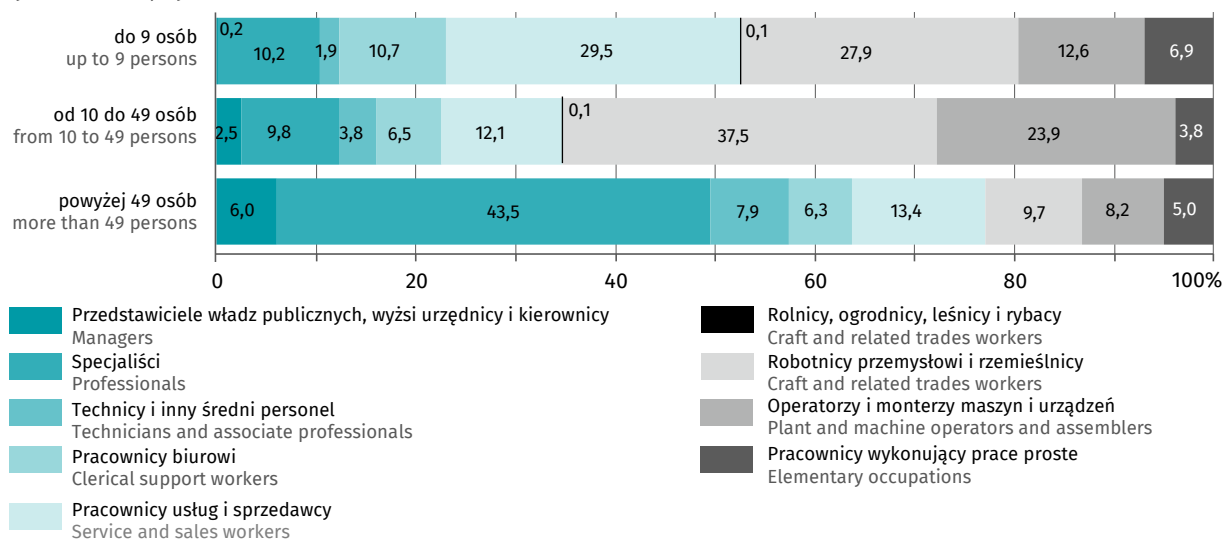

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według wartości cechy w 2018 r.
Note. Sections were sorted in descending order by feature value in 2018.

Wykres 34. Struktura wolnych miejsc pracy według wielkich grup zawodów w 2018 r.
Przeciętna w roku

Chart 34. Structure of vacancies by major occupational groups in 2018
Annual average

Jednostki o liczbie pracujących:
Units by number of employees:

W 2018 r. najwięcej wolnych miejsc pracy czekało na „Specjalistów” (25,2% wolnych miejsc pracy), „Robotników przemysłowych i rzemieślników” (21,9%) oraz „Pracowników usług i sprzedawców” (18,1%). W jednostkach sektora publicznego ponad 58% wakatów odnosiło się do grupy zawodów „Specjaliści”, natomiast w sektorze prywatnym najbardziej poszukiwani byli pracownicy grupy „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (23,1%) oraz „Specjaliści” (23,0%).

Przeciętny roczny odsetek niewykorzystania wolnych miejsc pracy w 2018 r. wyniósł 1,35% i zwiększył się o 0,3 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku. W sektorze publicznym wskaźnik ten był równy 0,33% i był niższy niż wyliczony dla sektora prywatnego o 1,35 p. proc. Odsetek niewykorzystania miejsc pracy wyższy niż w województwie wystąpił w jednostkach zatrudniających do 9 osób (1,87%). W pozostałych zakładach, tzn. „dużych” i „średnich” był niższy i wyniósł 1,23% dla jednostek zatrudniających powyżej 49 osób oraz 1,14% – dla jednostek „średnich”.

Odsetek niewykorzystanych miejsc pracy jest to procentowy udział wolnych miejsc pracy w łącznej liczbie zagospodarowanych i wolnych miejsc pracy.

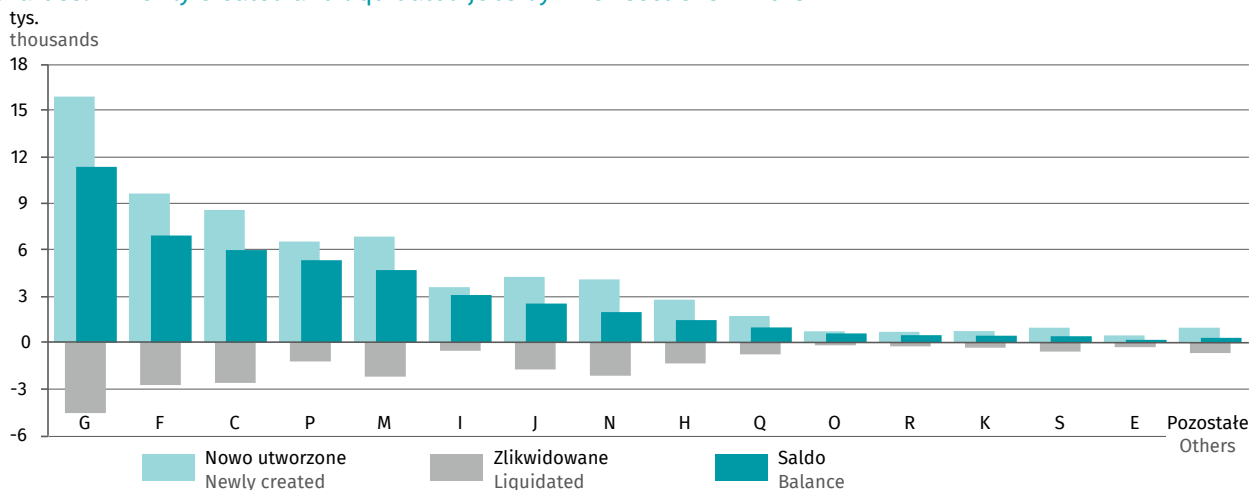
W 2018 r. utworzono 68,9 tys. nowych miejsc pracy (o 1,9 tys. więcej niż przed rokiem), a zlikwidowano 21,8 tys. (o 2,3 tys. mniej niż w 2017 r.). Bilans był dodatni i wyniósł 47,1 tys. nowo utworzonych miejsc pracy (w 2017 r. – 42,8 tys.). Dodatnie saldo nowo utworzonych i zlikwidowanych miejsc pracy wystąpiło zarówno w jednostkach sektora publicznego jak i prywatnego. Na jedno zlikwidowane stanowisko w sektorze publicznym utworzono 3,6 miejsc, zaś w sektorze prywatnym 3,1. We wszystkich sekcjach PKD liczba nowo utworzonych miejsc pracy była wyższa niż zlikwidowanych. Największą różnicę odnotowano w sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ” – o 11,4 tys. więcej miejsc nowo utworzonych niż zlikwidowanych.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Udział łącznej liczby miejsc pracy nowo utworzonych i zlikwidowanych w przeciętnej liczbie pracujących wyniósł 8,3% (w 2017 r. – 8,7%). Największą „rotacją” miejsc pracy odznaczały się jednostki sekcji „Informacja i komunikacja” – 17,3% oraz „Administrowanie i działalność wspierająca^Δ” – 16,7%. Najniższy wskaźnik odnotowano w podmiotach należących do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” – 2,5%.

Wykres 35. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy według sekcji PKD w 2018 r.

Chart 35. Newly created and liquidated jobs by NACE sections in 2018

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według salda miejsc pracy nowo utworzonych i zlikwidowanych.
Note. Sections were sorted in descending order by balance of newly created and liquidated jobs.

Rozdział 4. Czas pracy

Chapter 4. Work time

Czas pracy jest to czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy. Czas pracy obejmuje także okresy przerw, w których pracownik pozostawał w dyspozycji zakładu pracy jeśli przerwy te nastąpiły z mocy prawa lub za zgodą zakładu pracy, a także nieobecności nieusprawiedliwione.

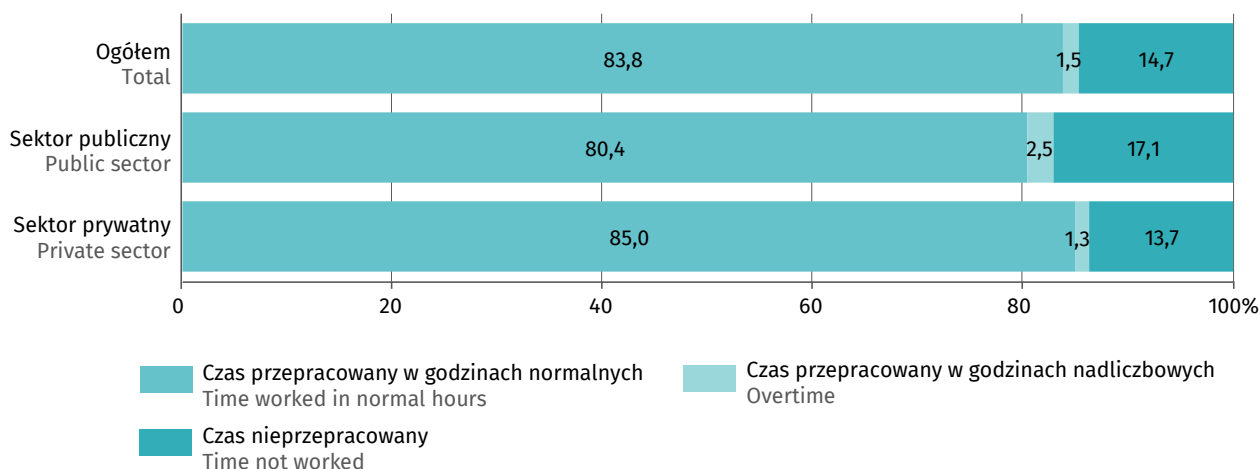
W 2018 r. w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 9 osób i jednostkach sfery budżetowej nominalny czas pracy wyniósł 1419,5 mln godzin i był o 38,7 mln godzin (o 2,8%) dłuższy niż w 2017 r. Nominalny czas pracy w sektorze publicznym uległ wydłużeniu o 0,6% do poziomu 387,0 mln godzin, natomiast w prywatnym był dłuższy o 3,7% i wyniósł 1032,5 mln godzin.

Nominalny czas pracy to czas, który powinien być przepracowany w danym okresie rozliczeniowym w normalnym czasie pracy zgodnie z normami czasu pracy obowiązującymi danego pracownika na podstawie przepisów prawa. Nominalny czas pracy to kalendarzowy czas pracy pomniejszony o czas przypadający na dni ustawowo wolne od pracy.

W 2018 r. nominalny czas pracy przypadający na 1 zatrudnionego ukształtował się na poziomie 1940 godzin (w 2017 r. – 1926 godzin). W sektorze publicznym wyniósł 1765 godzin, a w sektorze prywatnym – 2015 godzin (w 2017 r. odpowiednio 1758 i 1999 godzin).

Przeciętny tygodniowy wymiar czasu pracy przypadający na 1 zatrudnionego w gospodarce narodowej w 2018 r. wyniósł 37,3 godziny (w sektorze publicznym – 33,9, prywatnym – 38,8). Najdłuższy tygodniowy wymiar czasu pracy wystąpił w sekcjach „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^{A)}” i „Pozostała działalność usługowa” (po 39,5 godziny), a najkrótszy w sekcji „Edukacja” (28,4 godziny) i wynikał z ustawowo krótszego nominalnego czasu pracy w tej sekcji.

Wykres 36. Struktura czasu pracy przypadającego na 1 zatrudnionego według kategorii czasu pracy w 2018 r.
Chart 36. Structure of work time per paid employee by categories of work time in 2018

Czas przepracowany w godzinach normalnych obejmuje czas przepracowany w dniu roboczym, w wymiarze czasu pracy obowiązującym daną grupę pracowników. Do normalnego czasu pracy zalicza się również godziny przepracowane przy wykonywaniu prac zastępczych, w przypadku wystąpienia przestoju na stanowisku pracy.

W 2018 r. czas przepracowany był o 1,8% dłuższy niż w 2017 r. Z 1231,0 mln godzin przepracowanych w 2018 r. czas przepracowany w godzinach normalnych stanowił 98,1%, a w godzinach nadliczbowych – 1,9% (w 2017 r. – odpowiednio 98,2% i 1,8%). W strukturze czasu nominalnego przypadającego na 1 zatrudnionego w podmiotach gospodarki narodowej w 2018 r. czas przepracowany w godzinach normalnych stanowił 85,1% (w 2017 r. – 86,0%). Czas przepracowany w godzinach nadliczbowych w 2018 r. wyniósł 23,0 mln godzin i był o 6,2% dłuższy niż rok wcześniej. W przeliczeniu na 1 zatrudnionego przypadło 31 godzin, w sektorze publicznym – 45, a w sektorze prywatnym – 26 godzin (w 2017 r. – odpowiednio: 30, 43 i 25 godzin).

Praca w godzinach nadliczbowych to praca wykonywana ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy, a także praca wykonywana ponad przedłużony dobowy wymiar czasu pracy, wynikający z obowiązującego pracownika systemu i rozkładu czasu pracy, za które pracownik nie otrzymuje dnia wolnego od pracy, natomiast otrzymuje dodatkowe wynagrodzenie. Praca wykonywana w dni wyznaczone jako dodatkowe wolne od pracy jest pracą w godzinach nadliczbowych, chyba, że w zamian udzielono dnia wolnego w innym terminie.

Z punktu widzenia rodzaju działalności podmiotów objętych badaniem, najwięcej czasu w godzinach nadliczbowych (w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w danej sekcji PKD), przepracowali zatrudnieni w podmiotach należących do sekcji „Edukacja” i „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ” (odpowiednio 66 i 48 godzin), natomiast najmniej w sekcjach: „Zakwaterowanie i gastronomia^Δ”, „Obsługa rynku nieruchomości^Δ” i „Pozostała działalność usługowa” (po 8 godzin).

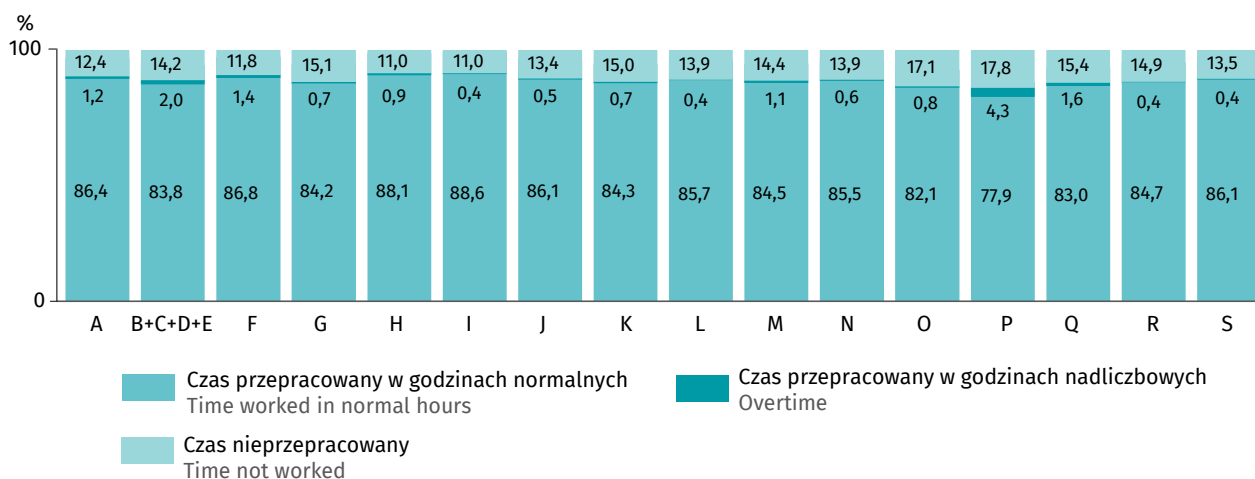
W 2018 r. czas nieprzepracowany wyniósł 211,6 mln godzin (o 9,4% więcej niż w 2017 r.) i w 87,8% był opłacony przez zakład pracy. W przeliczeniu na 1 zatrudnionego czas nieprzepracowany ukształtował się na poziomie 289 godzin, w sektorze publicznym – 310, a w prywatnym – 280 godzin (w 2017 r. – odpowiednio: 270, 291, 260).

Czas nieprzepracowany obejmuje taką część nominalnego czasu pracy, w ciągu którego pracownik był nieobecny w pracy lub nie przystąpił do niej.

Najwięcej czasu nieprzepracowanego (w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w danej sekcji PKD) przypadło na zatrudnionych w podmiotach należących do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” (349 godzin), natomiast najmniej w sekcjach „Zakwaterowanie i gastronomia^Δ” oraz „Transport i gospodarka magazynowa” (odpowiednio 225 i 226 godzin).

Wykres 37. Struktura czasu pracy przypadającego na 1 zatrudnionego według kategorii czasu pracy oraz sekcji PKD w 2018 r.

Chart 37. Structure of work time per paid employee by categories of work time and NACE sections in 2018

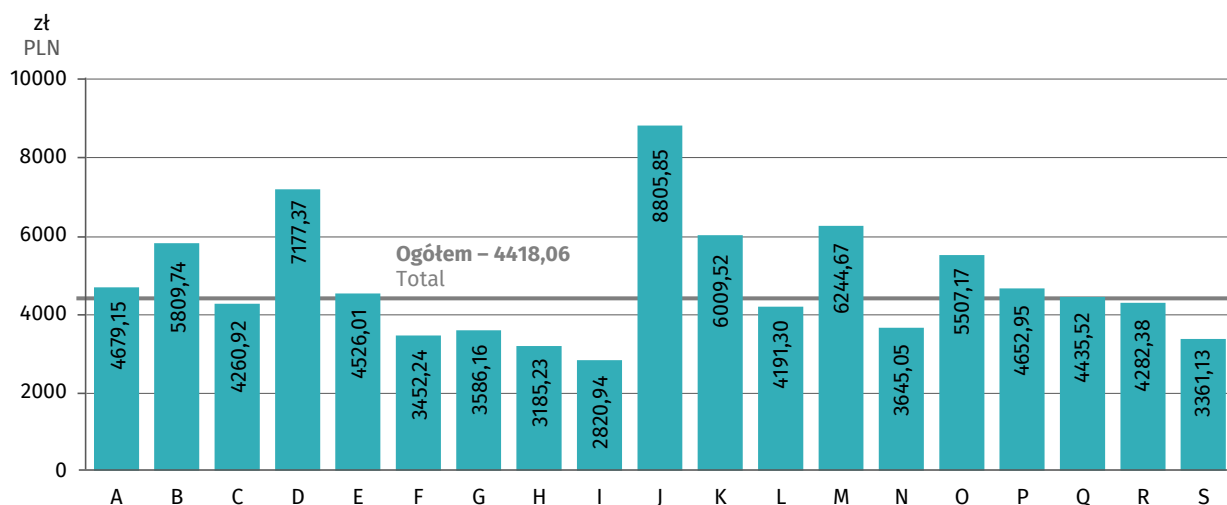
Rozdział 5. Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

Chapter 5. Wages and salaries as well as social benefits

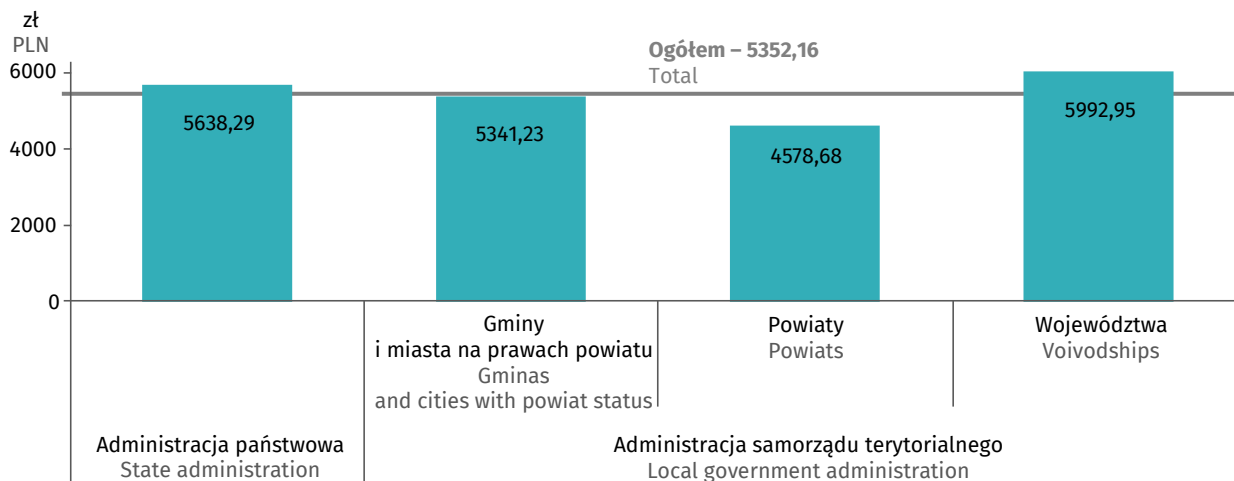
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w województwie małopolskim w 2018 r. wyniosło 4418,06 zł i było niższe od uzyskanego w kraju o 171,85 zł (o 3,7%). W porównaniu z 2017 r. wzrosło o 320,71 zł (o 7,8%). W sektorze publicznym wyniosło 4968,62 zł (o 12,5% więcej niż przeciętnie w województwie), a w sektorze prywatnym – 4233,33 zł (o 4,2% mniej).

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wykres 38. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej według sekcji PKD w 2018 r.
Chart 38. Average monthly gross wages and salaries in national economy by NACE sections in 2018

Wykres 39. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w administracji publicznej w 2018 r.
Chart 39. Average monthly gross wages and salaries in the public administration in 2018

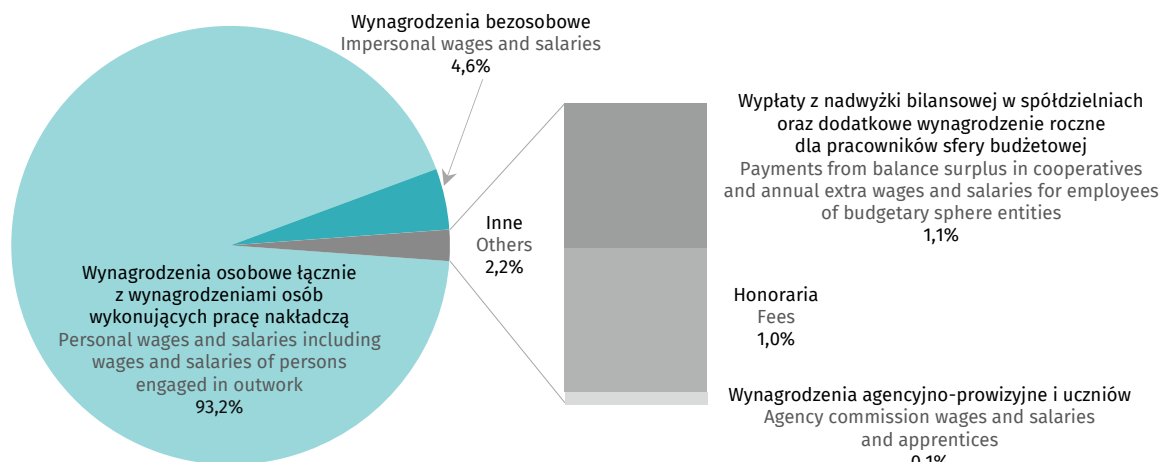

Składnikami wynagrodzeń są:

- wynagrodzenia osobowe,
- wynagrodzenia bezosobowe,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria,
- wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne.

Wynagrodzenia brutto w województwie małopolskim w 2018 r. (w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz jednostkach sfery budżetowej, niezależnie od liczby pracujących) wyniosły 43540,5 mln zł i były o 10,3% wyższe niż w 2017 r. W sektorze publicznym wzrost wynagrodzeń wyniósł 7,8% (najwyższy w przypadku własności mieszanej – 42,1%), a w sektorze prywatnym – 11,4% (najwyższy w przypadku czystej własności zagranicznej – 14,8%). Więcej wzrosły wynagrodzenia w jednostkach będących na rozrachunku gospodarczym niż w jednostkach finansowanych przez budżet (odpowiednio o 10,7% i o 8,2%).

Wykres 40. Struktura wynagrodzeń brutto w 2018 r.
Chart 40. Structure of gross wages and salaries in 2018

Spośród składników wynagrodzeń wzrost odnotowano w wynagrodzeniach bezosobowych – o 13,2%, wynagrodzeniach osobowych – o 10,4% oraz dodatkowych wynagrodzeniach rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej – o 1,8%. Pozostałe składniki wynagrodzeń charakteryzowały się spadkami. W porównaniu z poprzednim rokiem wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne obniżyły się o 11,2%, wypłaty z zysku do podziału i nadwyżki bilansowej w spółdzielniach – o 2,4%, a honoraria – o 0,1%.

Wynagrodzenia osobowe obejmują m.in. wynagrodzenia zasadnicze, dodatki, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy, wypłacane ze środków pracodawców świadczenia deputatowe i odszkodowawcze.

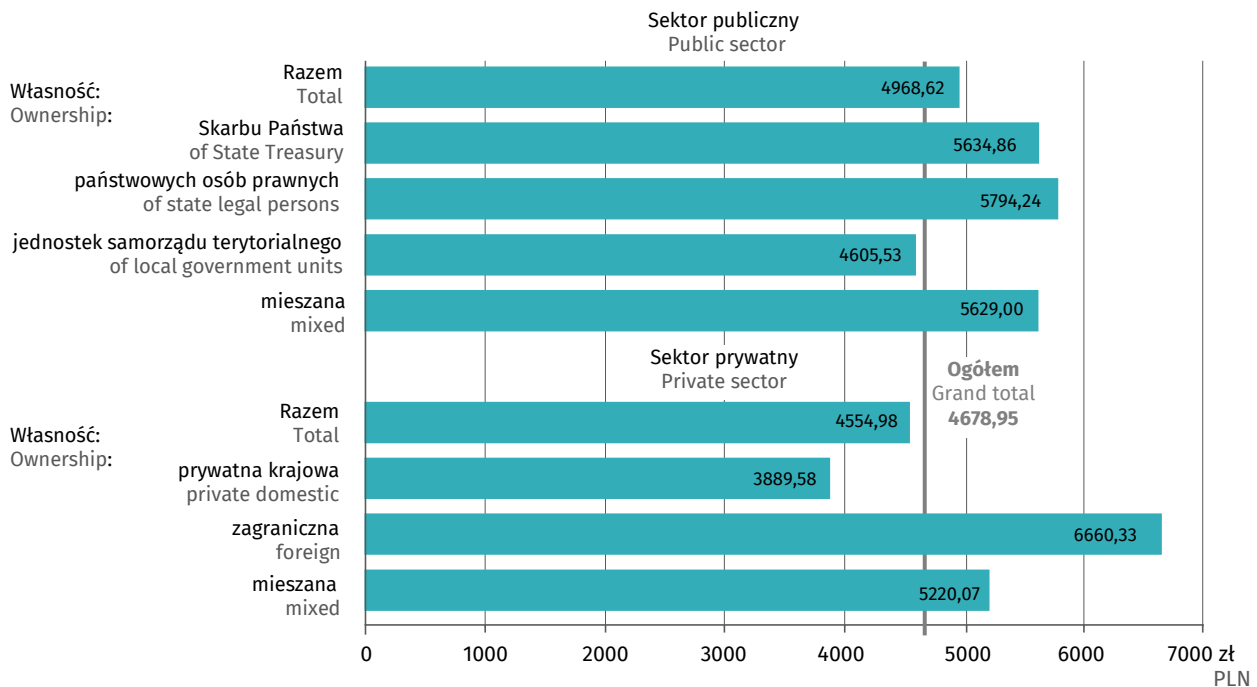
W 2018 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób i w jednostkach sfery budżetowej, niezależnie od liczby pracujących) w województwie małopolskim wyniosło 4678,95 zł i stanowiło 96,8% przeciętnego wynagrodzenia uzyskanego w kraju (w 2017 r. – 96,0%). W porównaniu z 2017 r. wynagrodzenie to wzrosło o 7,6%, tj. o 331,85 zł, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia o 2,1% (w 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosło o 6,6%, tj. o 269,19 zł, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia o 3,3%). W sektorze publicznym wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wyniósł 5,9%, a w sektorze prywatnym – 8,5%.

Wzrost wynagrodzeń w porównaniu z 2017 r. wystąpił we wszystkich sekcjach PKD, największy odnotowano w sekcjach: „Pozostała działalność usługowa” (o 14,2%), „Informacja i komunikacja” oraz „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (o 10,5%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w porównaniu z 2017 r. wzrosło o 5,3%.

Wskaźnik dynamiki wynagrodzeń realnych jest to iloraz wskaźnika dynamiki wynagrodzeń nominalnych oraz wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych pracowników.

Wykres 41. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sektorów i form własności w 2018 r.
Chart 41. Average monthly gross wages and salaries by sectors and ownership forms in 2018

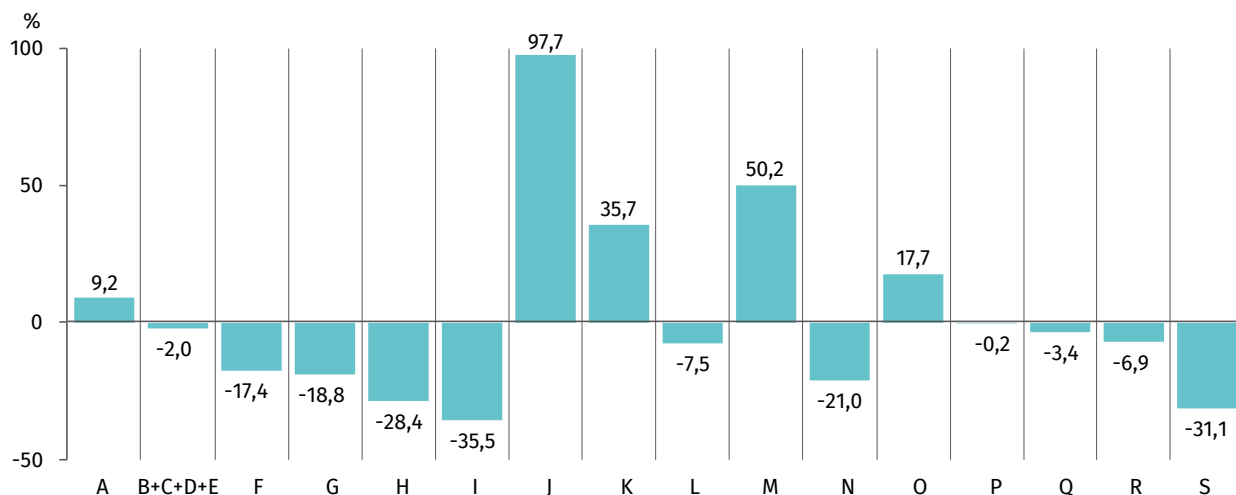
Duże zróżnicowanie przeciętnej miesięcznej płacy wystąpiło w poszczególnych sekcjach gospodarki narodowej. Rozpiętość w odchyleniu przeciętnego wynagrodzenia od średniej wojewódzkiej wyniosła 133,2 p. proc. i była o 5,1 p. proc. większa niż w 2017 r.

Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie wystąpiło, podobnie jak w 2017 r., w sekcji „Informacja i komunikacja” (197,7% średniej wojewódzkiej, w porównaniu z poprzednim rokiem wzrost wskaźnika o 5,2 p. proc.). Najniżej opłacana była praca w podmiotach zaliczonych do sekcji „Zakwaterowanie i gastronomia^A” (64,5% średniej wojewódzkiej) oraz „Pozostała działalność usługowa” (68,9%), przy czym wskaźniki te wzrosły w porównaniu z poprzednim rokiem (odpowiednio o 0,1 i 4,0 p. proc.).

Wyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie odnotowano w jednostkach sfery budżetowej (4761,34 zł) niż w jednostkach samofinansujących (4661,84 zł). Spośród jednostek sfery budżetowej najwyższe wynagrodzenia uzyskano w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” (5587,12 zł). Wśród jednostek samofinansujących wystąpiło znacznie większe zróżnicowanie przeciętnej płacy niż w sferze budżetowej. Najwyższymi wynagrodzeniami w tej grupie jednostek wykazały się przedsiębiorstwa należące do sekcji „Informacja i komunikacja” (9250,29 zł). Najniższe wynagrodzenia odnotowano w sekcji „Zakwaterowanie i gastronomia^A” (2952,82 zł).

Wykres 42. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sekcjach PKD od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ogółem w 2018 r.

Chart 42. Relative deviation of average monthly gross wages and salaries in NACE sections from the total average monthly gross wages and salaries in 2018

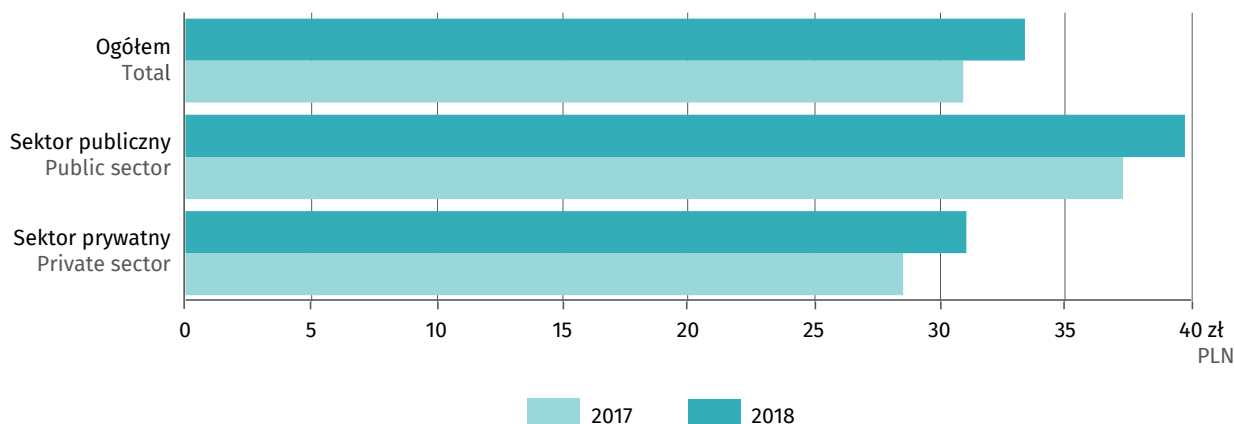

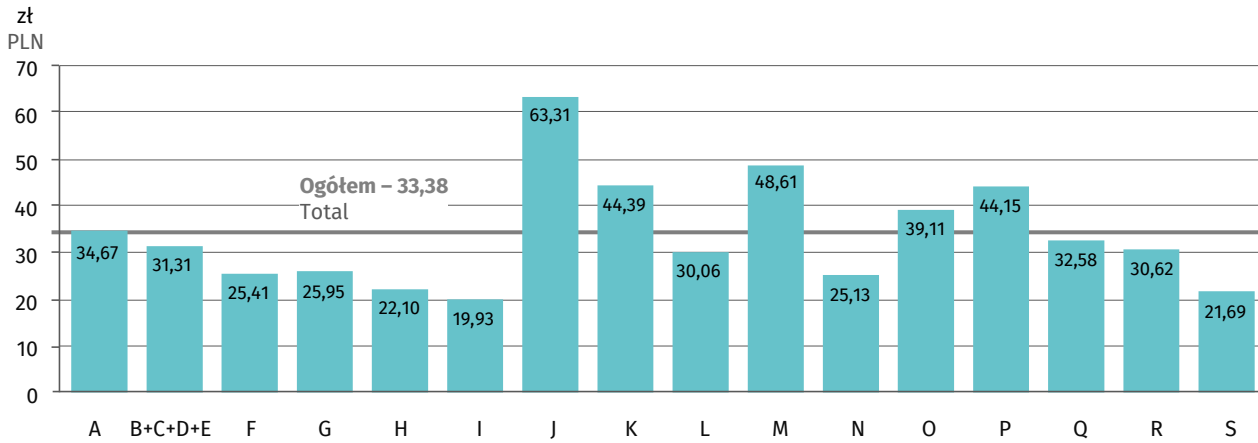
Przeciętne wynagrodzenie w przeliczeniu na 1 godzinę przepracowaną jest to iloraz sumy wynagrodzeń oraz liczby godzin przepracowanych w danym okresie.

W 2018 r. za godzinę przepracowaną płacono średnio 33,38 zł, tj. o 2,45 zł więcej niż w 2017 r. W sektorze publicznym stawka godzinowa wyniosła 39,75 zł, a w sektorze prywatnym – 31,05 zł.

Wykres 43. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto według sektorów własności

Chart 43. Average hourly gross wages and salaries by ownership sectors

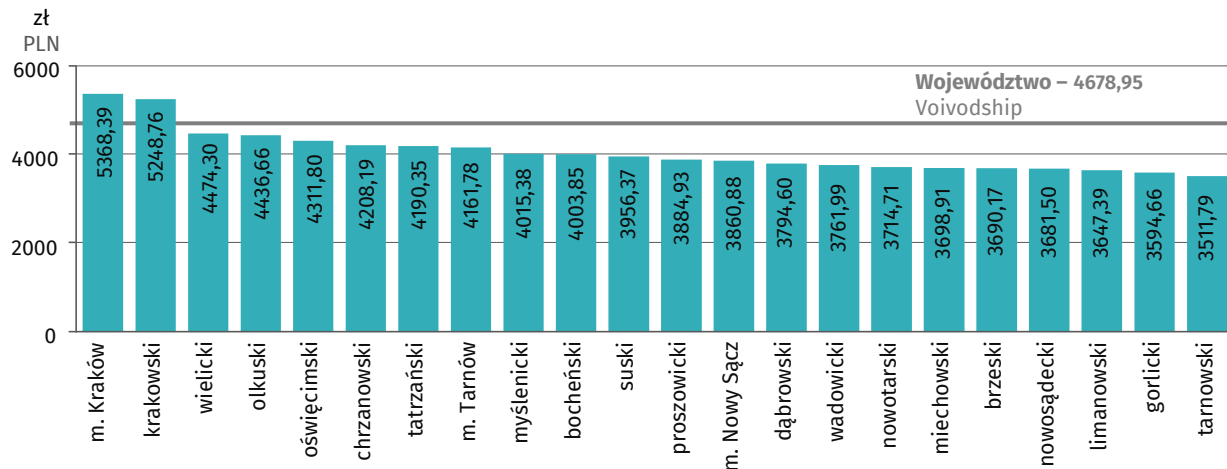

Wykres 44. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto według sekcji PKD w 2018 r.**Chart 44. Average hourly gross wages and salaries by NACE sections in 2018**

W grudniu 2018 r. 47,2 tys. osób otrzymało wynagrodzenie nieprzekraczające minimalnego (niższe bądź równe 2100,00 zł). Najwięcej z nich pracowało w sekcjach: „Przetwórstwo przemysłowe” (15,3 tys.), „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (11,2 tys.), „Budownictwo” (6,1 tys.) oraz „Administrowanie i działalność wspierająca^A” (3,6 tys.). Łącznie pracujący w tych sekcjach stanowili 76,8% osób pobierających w grudniu 2018 r. wynagrodzenie nieprzekraczające minimalnego. Osoby zarabiające 2100,00 zł i mniej pracowały głównie w sektorze prywatnym (98,3%).

W 2018 r. w województwie małopolskim było zatrudnionych przeciętnie w przeliczeniu na pełne etaty 3,0 tys. uczniów (93,1% w sektorze prywatnym), a ich wynagrodzenie brutto wyniosło 8,2 mln zł. Najwięcej uczniów zatrudniały podmioty zaliczane do sekcji: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (1,0 tys. uczniów; kwota wynagrodzeń 2,6 mln zł), „Przetwórstwo przemysłowe” (0,7 tys. uczniów; 2,1 mln zł) oraz „Budownictwo” (0,4 tys. uczniów; 1,2 mln zł).

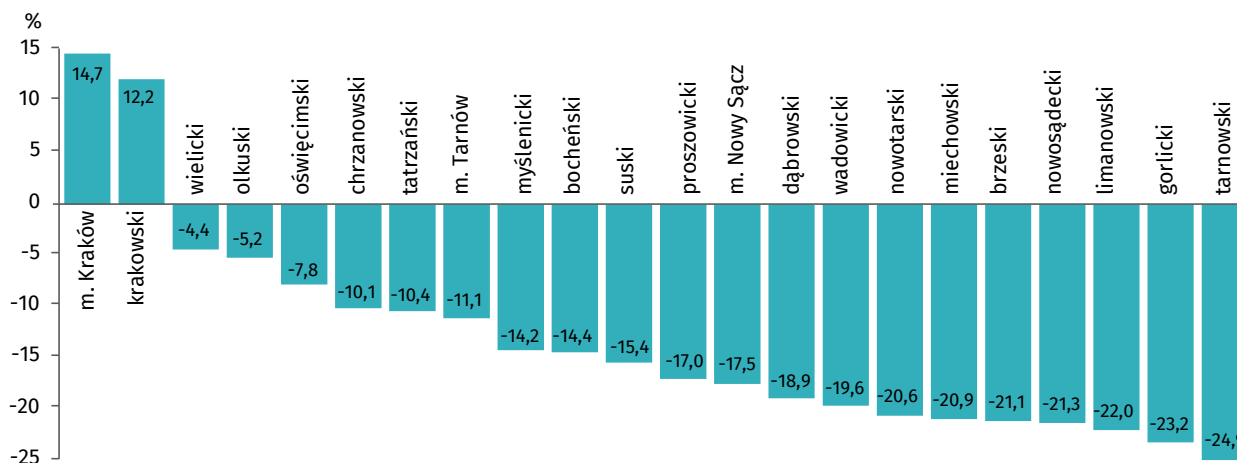
Wynagrodzenie 3,5 tys. osób zatrudnionych przeciętnie na pełne etaty poza granicami kraju wyniosło 205,1 mln zł. Były to głównie wynagrodzenia osób zatrudnionych w sekcjach: „Budownictwo” (2,1 tys. zatrudnionych i 77,5 mln zł wynagrodzeń brutto), „Administrowanie i działalność wspierająca^A” (odpowiednio 0,6 tys. i 68,9 mln zł) oraz „Przetwórstwo przemysłowe” (odpowiednio 0,6 tys. i 36,3 mln zł).

Wykres 45. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według powiatów w 2018 r.**Chart 45. Average monthly gross wages and salaries by powiat in 2018**

Najwyższe przeciętne wynagrodzenie w województwie małopolskim odnotowano w Krakowie (5368,39 zł – 114,7% średniego wynagrodzenia w województwie) oraz powiecie krakowskim (5248,76 zł – 112,2%). W pozostałych powiatach przeciętne wynagrodzenie ukształtowało się poniżej średniej wojewódzkiej. W miastach na prawach powiatu, tj. w Tarnowie i Nowym Sączu wyniosło odpowiednio 88,9% i 82,5% średniego wynagrodzenia w województwie. Najniższe wystąpiło w powiecie tarnowskim – 3511,79 zł (75,1%).

Wykres 46. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w powiatach od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ogółem w 2018 r.

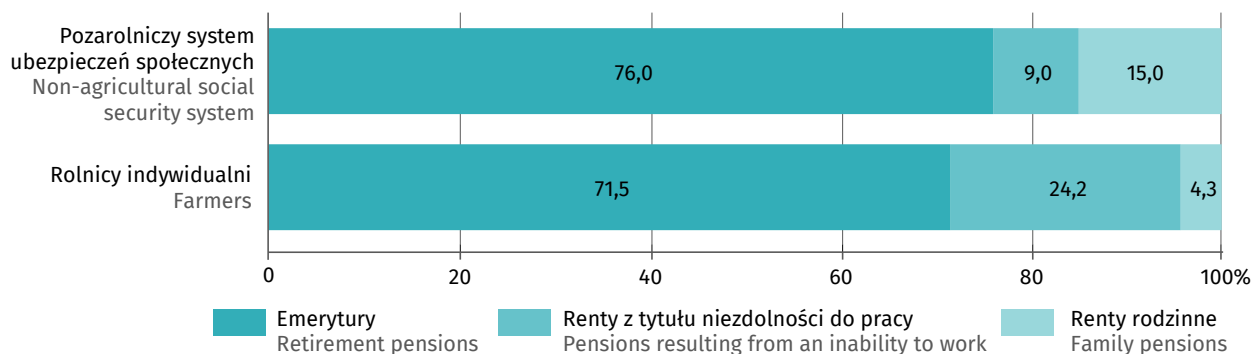
Chart 46. Relative deviation of average monthly gross wages and salaries in powiats from the total average monthly gross wages and salaries in 2018

W 2018 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie małopolskim wyniosła 739,1 tys. osób – w porównaniu z 2017 r. nastąpił wzrost ich liczby o 2,7%. Liczba świadczeniobiorców uzyskujących świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była o 20,7 tys. osób wyższa niż w 2017 r., a z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – niższa o 1,5 tys. osób.

Wykres 47. Struktura wydatków na świadczenia emerytalne i rentowe z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych i KRUS według rodzajów świadczeń w 2018 r.

Chart 47. Structure of expenditure on retirement and other pension benefits from non-agricultural social security system and the Agricultural Social Insurance Fund by kind of benefits in 2018

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

W grupie uprawnionych do świadczeń emerytalno-rentowych w 2018 r. emeryci stanowili 72,6% (w 2017 r. – 70,3%). Ich liczba, w porównaniu z 2017 r., wzrosła o 6,0%, przy czym w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych nastąpił wzrost osób pobierających świadczenie emerytalne o 7,0%, a w ramach KRUS – spadek o 0,4%. W stosunku do 2017 r. nastąpił spadek liczby rencistów (o 9,8%). Dotyczył on zarówno liczby osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy w pozarolniczym systemie ubezpieczeń społecznych (spadek o 11,8%) jak i w KRUS (spadek o 4,4%).

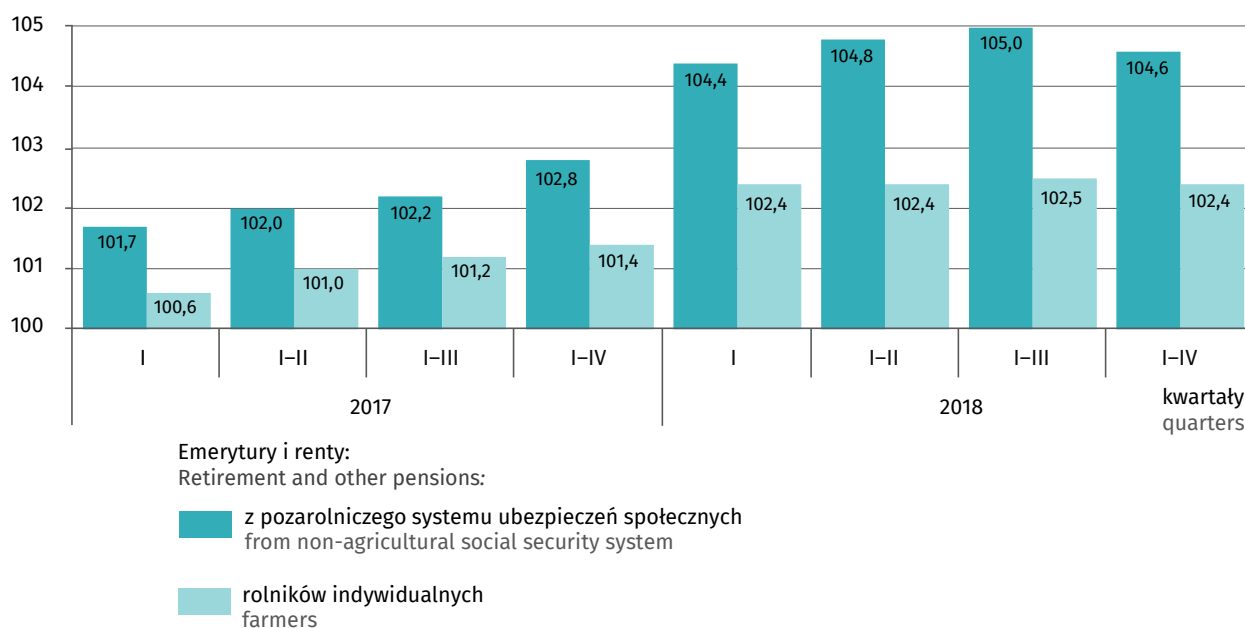
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2018 r. wyniosła 2122,42 zł i była o 4,6% wyższa niż w 2017 r. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w 2018 r. wyniosła 1191,49 zł i w skali roku zwiększyła się o 2,4%.

Wykres 48. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto

Analogiczny okres poprzedniego roku=100

Chart 48. Dynamics of average gross monthly retirement and other pension

Analogous period of the previous year=100

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

Rozdział 6. Warunki pracy

Chapter 6. Working conditions

Warunki pracy jest to zespół czynników występujących w środowisku pracy, wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się czynniki fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.

W końcu 2018 r. w stosunku do stanu z roku poprzedniego liczba zakładów objętych badaniem warunków pracy w zasadzie nie uległa zmianie i utrzymała się na poziomie 7,4 tys. Większa była natomiast (o 8,5 tys.) liczba pracowników zatrudnionych w badanych zakładach i wyniosła 498,5 tys. Zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia wystąpiły w 0,8 tys. podmiotów, z których większość (0,7 tys.) działała w ramach sektora prywatnego.

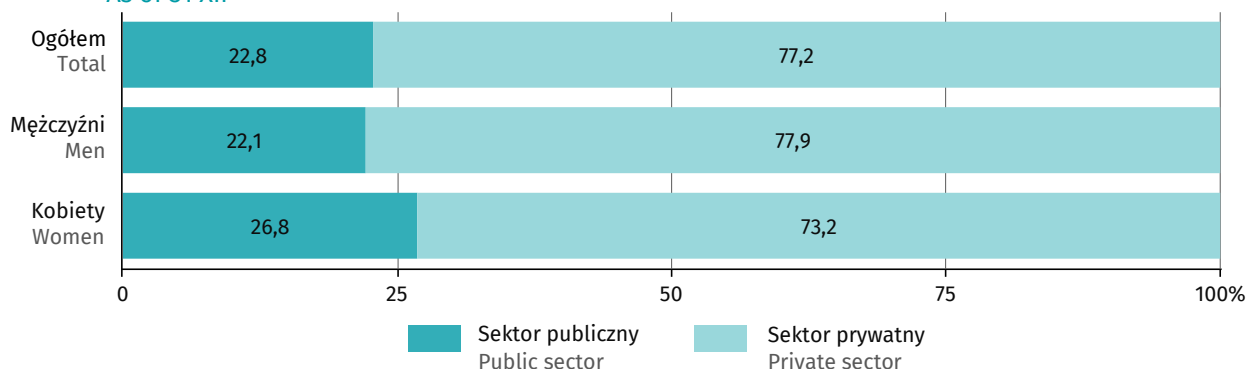
Zbiorowość pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia (liczonych jeden raz w grupie czynnika przeważającego) według stanu w końcu grudnia 2018 r. liczyła 31,4 tys. osób i była o 1,5 tys. większa niż w poprzednim roku. Udział tej zbiorowości w ogólnej liczbie zatrudnionych w jednostkach objętych badaniem wyniósł 6,3%. Kobiety stanowiły 14,2% wszystkich zatrudnionych w warunkach zagrożenia. W porównaniu z rokiem poprzednim udział ten zwiększył się o 2,4 p. proc. Zdecydowana większość zatrudnionych w warunkach zagrożenia, tj. 24,2 tys. osób, świadczyła pracę w podmiotach sektora prywatnego.

Wykres 49. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia^a według sektorów własności i płci w 2018 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 49. Persons employed in hazardous conditions^a by ownership sectors and sex in 2018

As of 31 XII

a Liczeni tylko 1 raz w grupie czynnika przeważającego.
a Listed only once by predominant factor.

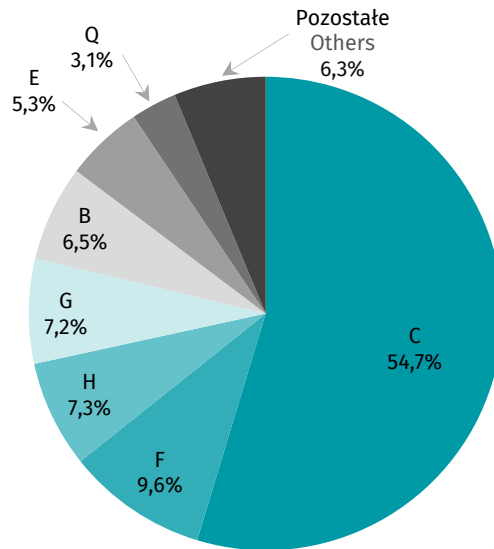
Wśród zatrudnionych w warunkach zagrożenia większość (80,1%) stanowiła zbiorowość pracowników narażonych na działanie jednej grupy czynników, licząca 25,1 tys. osób (w 2017 r. – 24,4 tys., tj. 81,9%).

Nie uległa większym zmianom struktura zatrudnionych w warunkach zagrożenia według sekcji PKD. Podobnie jak przed rokiem ponad połowa pracowała w podmiotach sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (17,2 tys. osób). Znaczące grupy stanowili także zatrudnieni w sekcjach: „Budownictwo” (3,0 tys.), „Transport i gospodarka magazynowa” (2,3 tys.), „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^a” (2,2 tys.) oraz „Górnictwo i wydobywanie” (2,1 tys.). Łącznie w podmiotach wymienionych sekcji pracowało 85,3% osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Z ogólnej liczby 4,4 tys. kobiet pracujących w warunkach zagrożenia, 74,3% zatrudnionych było w przedsiębiorstwach sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe” (49,9%), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (15,4%) oraz „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^a” (9,0%).

Wykres 50. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia^a według sekcji PKD w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII

Chart 50. Persons employed in hazardous conditions^a by NACE sections in 2018
As of 31 XII

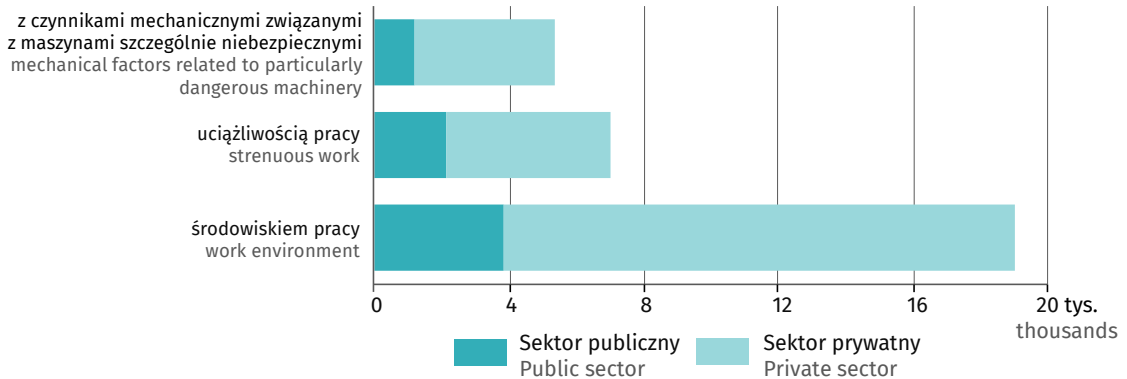
a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.
 a Listed only once by predominant factor.

W 2018 r. średnio na 1 zakład, w którym stwierdzono występowanie zagrożeń, przypadają 41 zatrudnionych w warunkach zagrożenia, przy czym w sektorze publicznym – 72, a w prywatnym – 36. W ramach podziału na sekcje PKD najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano dla sekcji „Górnictwo i wydobywanie” – 121. Wartość najniższa, wynosząca 9, wystąpiła w sekcji „Informacja i komunikacja”. Omawiany wskaźnik dla kobiet ukształtował się na poziomie 6 (w sektorze publicznym – 12, a w prywatnym – 5). Najwyższy wskaźnik dla kobiet wystąpił w sekcji „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – 32.

Wykres 51. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia^a według grup zagrożenia i sektorów własności w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII

Chart 51. Persons employed in hazardous conditions^a by groups of threats and ownership sectors in 2018
As of 31 XII

Zagrożenia związane:
 Hazards connected with:

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.
 a Listed only once by predominant factor.

Najwięcej zatrudnionych, narażonych na szkodliwe działanie dwóch i więcej grup czynników odnotowano w podmiotach sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (2,5 tys., tj. 40,3% ogólnej liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia przez więcej niż jedną grupę czynników). Wśród kobiet najwięcej było zatrudnionych w sekcji „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (0,4 tys. osób, tj. 45,0%).

Wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia jest to liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zbiorowości objętej badaniem.

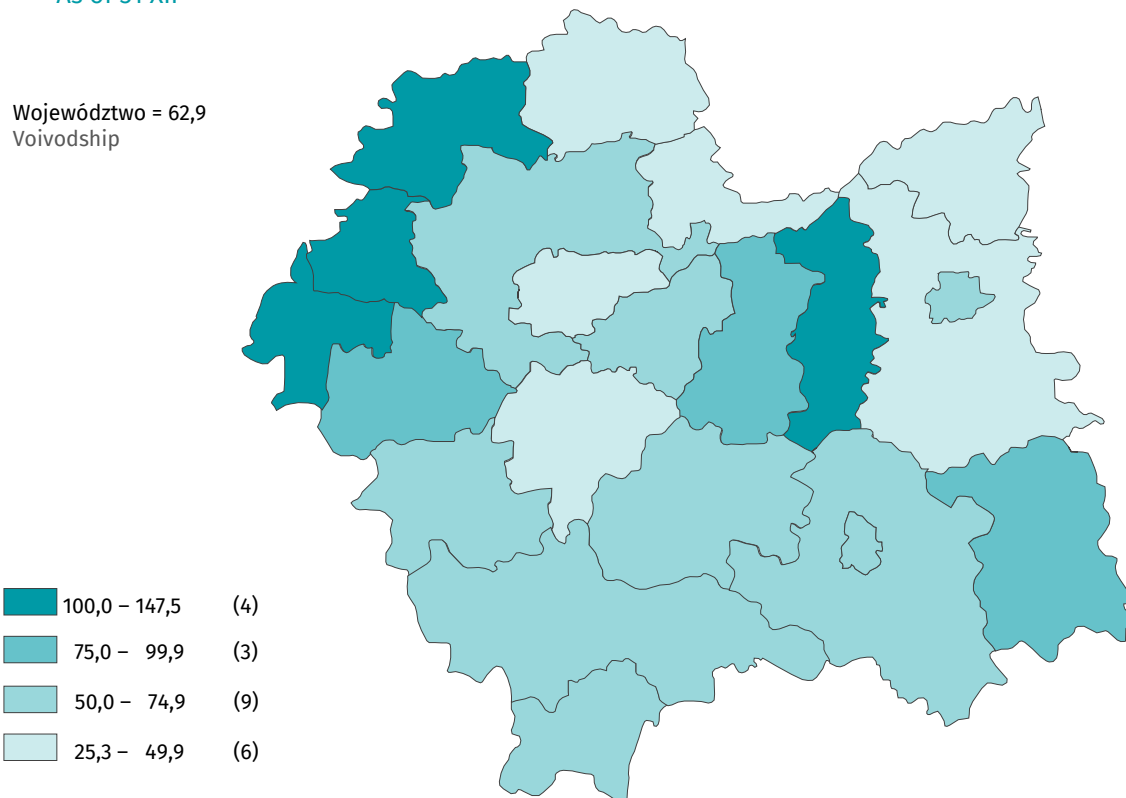
Jednym z najważniejszych instrumentów wykorzystywanych w charakterystyce warunków pracy jest wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 62,9 i był o 2,0 wyższy niż rok wcześniej. W przypadku kobiet wskaźnik wyniósł 8,9 i był wyższy o 1,7. W sektorze publicznym osiągnął wartość 74,8, a w prywatnym – 60,1, co oznaczało wzrost odpowiednio o 6,5 i 1,0.

Z uwagi na kryterium rodzaju zagrożeń wskaźnik najwyższy wynoszący 38,1 został stwierdzony dla osób zagrożonych czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy, następnie na poziomie 14,1 dla pracowników narażonych na czynniki związane z uciążliwością pracy oraz 10,7 – dla zagrożonych czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

Najwięcej zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych odnotowano w sekcji „Górnictwo i wydobywanie” – 311,1, natomiast najmniej w sekcji „Informacja i komunikacja” – 1,0. Największy wzrost wskaźnika w stosunku do 2017 r. zaobserwowano w sekcji „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ” (o 62,8). Z kolei największy spadek miał miejsce w sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (o 47,4).

Mapa 3. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według powiatów w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Map 3. Persons employed in hazardous conditions per 1000 paid employees by powiats in 2018 As of 31 XII

W ujęciu terytorialnym największa liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia wystąpiła w Krakowie (10,0 tys., tj. 31,7% ogólnej liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia) jak również na terenie powiatów: oświęcimskiego (2,6 tys., 8,2%), chrzanowskiego (1,9 tys., 6,1%) i krakowskiego (1,9 tys., 6,0%). W odniesieniu do 2017 r. największy wzrost zatrudnionych w warunkach zagrożenia miał miejsce w powiecie wadowickim (o 0,5 tys.), a największy spadek – w Tarnowie (o 0,2 tys.).

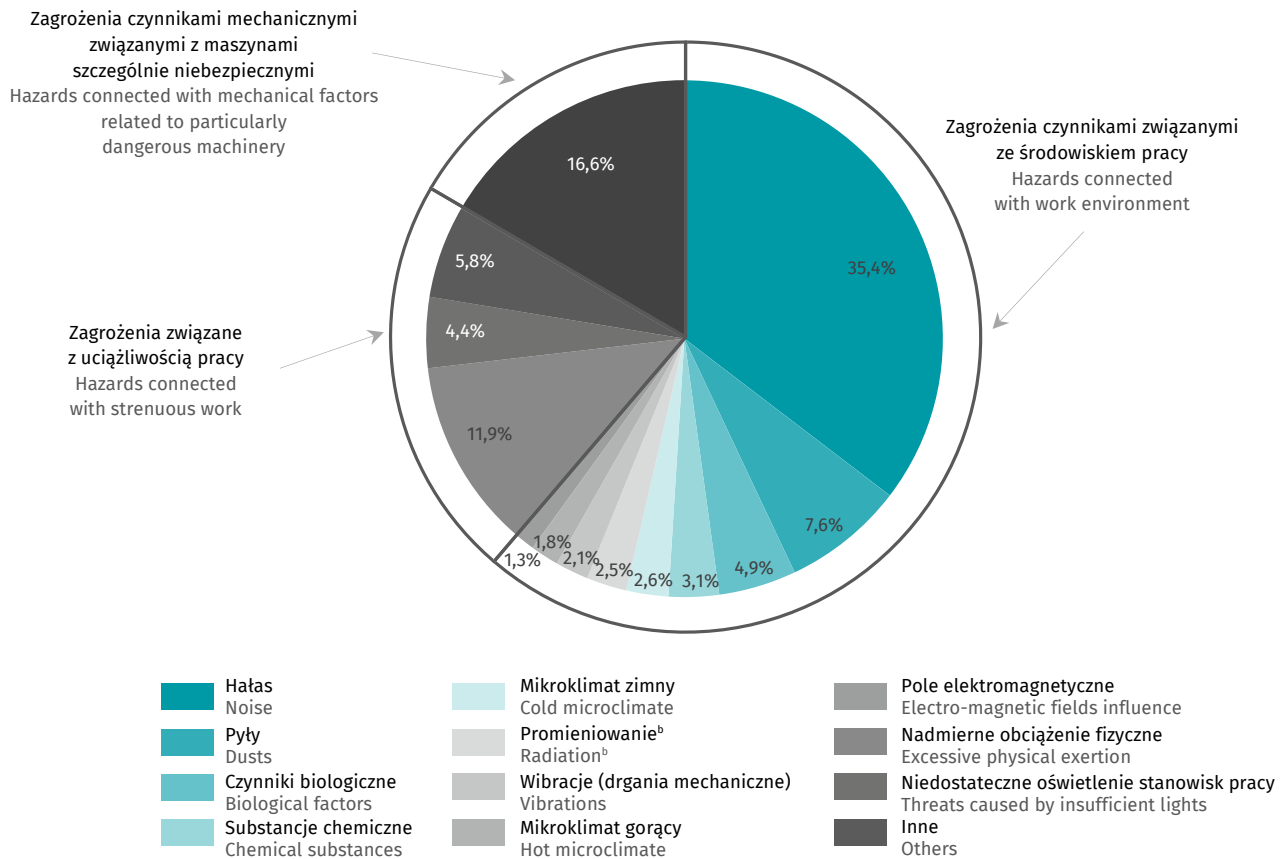
W 2018 r. wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych najwyższą wartość osiągnął w powiecie brzeskim (147,5) i był o 122,2 wyższy od najniższego stwierdzonego w powiecie dąbrowskim. W porównaniu z 2017 r. w większości powiatów odnotowano wzrost omawianego wskaźnika, przy czym najwyższy w powiatach: wadowickim (o 21,8), bocheńskim (o 17,5) i oświęcimskim (o 16,6). Największe spadki charakteryzowały powiaty: brzeski (o 16,8), suski (o 15,5) i gorlicki (o 14,4).

Osobozagrożenia jest to suma działających na pracownika szkodliwych czynników. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wtedy suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

Wykres 52. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia^a według zagrożeń w 2018 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 52. Persons employed in hazardous conditions^a by threats in 2018
As of 31 XII

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni. b Jonizujące, laserowe, nadfioletowe, podczerwone i widzialne.

a Counted accordingly to the number of hazards with which they are threatened. b Ionizing, laser, ultraviolet, infrared and visible.

Równie istotnym dla charakterystyki warunków pracy jak pojęcie zatrudnionych w warunkach zagrożenia jest kategoria „osobozagrożeń”. Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. w województwie małopolskim stwierdzono ich 35,1 tys., wobec 34,5 tys. odnotowanych rok wcześniej. Większość z nich (21,5 tys.; 61,3%) powiązana była z zagrożeniami czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy. W grupie tej podobnie jak w roku poprzednim dominowały osobozagrożenia związane z hałasem (12,4 tys., 57,8%) i pyłami (2,7 tys., 12,4%). Wśród osobozagrożeń wynikających z uciążliwości pracy (7,8 tys., 22,2% ogólnej liczby osobozagrożeń) najistotniejsze było nadmierne obciążenie fizyczne (4,2 tys., 53,8%).

W podziale na sekcje PKD analogicznie jak w końcu poprzedniego roku największa liczba osobozagrożeń została stwierdzona dla sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe” (18,5 tys., 52,7% ogólnej liczby osobozagrożeń), „Budownictwo” (3,7 tys., 10,5%) oraz „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” (2,5 tys., 7,0%).

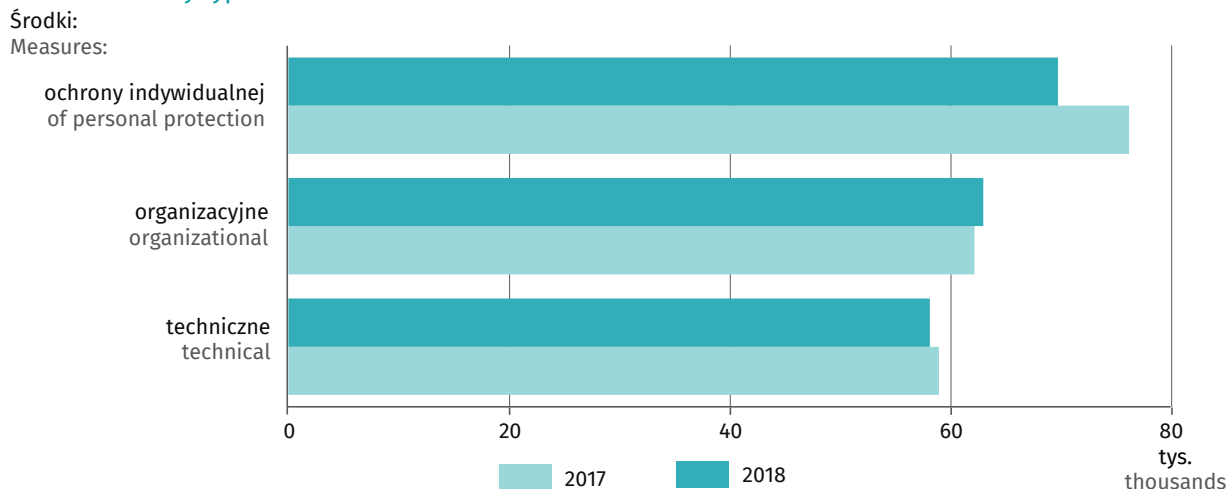
W 2018 r. w województwie małopolskim zlikwidowano bądź ograniczono 17,9 tys. osobozagrożeń (o 2,3 tys. mniej niż w 2017 r.), z czego większość, tj. 14,6 tys. (81,6%) przypadła na sektor prywatny. Ze środowiskiem pracy powiązanych było 13,0 tys. (72,5%) zlikwidowanych bądź ograniczonych osobozagrożeń, z uciążliwością pracy – 3,4 tys. (19,0%), a z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 1,5 tys. (8,5%). Całkowicie zlikwidowano lub doprowadzono do stanu zgodnego z normą 7,7 tys. osobozagrożeń (43,0%), a w przypadku 10,2 tys., poprzez zastosowane ograniczenia osiągnięto poprawę warunków pracy.

Istotne znaczenie dla charakterystyki warunków pracy ma zjawisko ujawniania osobozagrożeń. W 2018 r. w województwie małopolskim zostało ujawnionych (łącznie z zagrożeniami nowopowstałymi) 10,2 tys. osobozagrożeń – o 3,7 tys. mniej niż w 2017 r. W sektorze prywatnym zaistniało 8,3 tys. z nich, co stanowiło 81,6%. Z negatywnym oddziaływaniem czynników związanych ze środowiskiem pracy powiązanych było 7,0 tys. ujawnionych osobozagrożeń, których udział wyniósł 68,6%. Większość (76,7%) ujawnionych osobozagrożeń przypadła na sekcje: „Przetwórstwo przemysłowe” (4,9 tys.), „Budownictwo” (1,0 tys.), „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” (1,0 tys.) oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja” (0,9 tys.).

Ryzyko zawodowe oznacza prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą, powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy. **Ocena ryzyka zawodowego** to proces analizowania i wyznaczania dopuszczalności ryzyka w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy, związanego z zagrożeniami występującymi w miejscu pracy.

Wykres 53. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, w stosunku do których zastosowano środki do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego według rodzajów środków

Chart 53. Employed in positions, in which measures have been taken to eliminate or reduce the occupational risk by type of measures

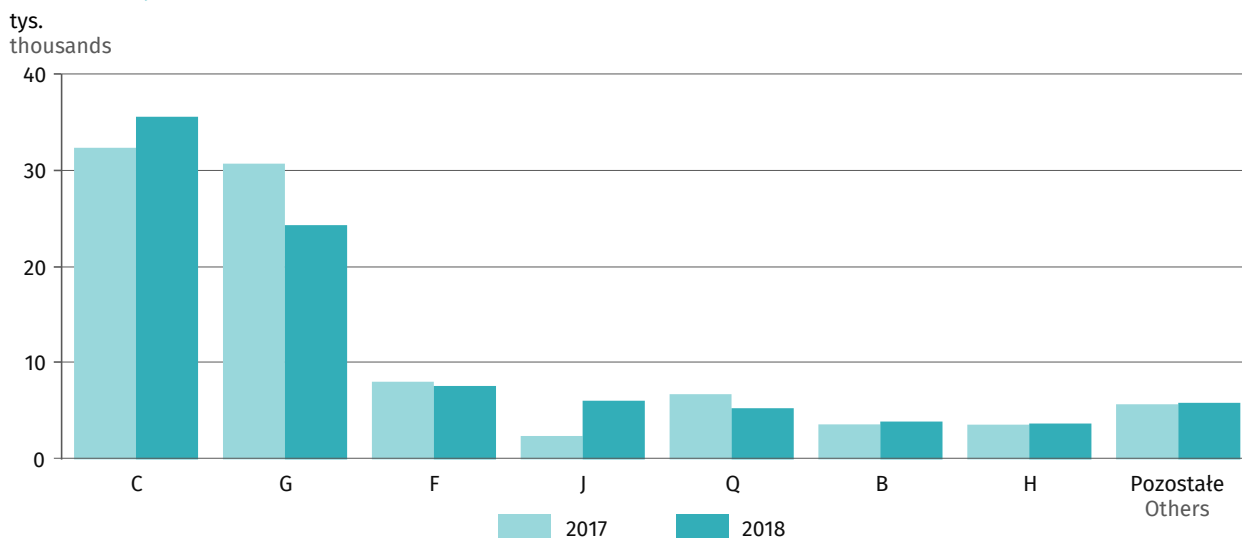
Na pracodawcach ciąży obowiązek podjęcia określonych działań profilaktycznych celem zidentyfikowania, a następnie eliminacji czynników niebezpiecznych i szkodliwych. W 2018 r. ocena ryzyka zawodowego została przeprowadzona dla 139,3 tys. stanowisk (w 2017 r. dla 141,5 tys.), na których pracowało 185,8 tys. osób (w 2017 r. – 191,1 tys.). W sektorze prywatnym usytuowanych było 116,0 tys. (83,3%) stanowisk objętych oceną ryzyka zawodowego i 152,1 tys. (81,9%) zatrudnionych na nich osób.

W odniesieniu do poprzedniego roku w większości sekcji PKD odnotowano wzrost liczby stanowisk, dla których przeprowadzono ocenę ryzyka zawodowego. Do sekcji o największych wzrostach należały: „Informacja i komunikacja” (o 3,6 tys.), „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę” (o 0,5 tys.), „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (o 0,3 tys.). Największe spadki odnotowano natomiast w sekcjach: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” (o 4,5 tys.), „Przetwórstwo przemysłowe” (o 1,3 tys.) i „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja” (o 0,6 tys.).

Do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego zalicza się środki: techniczne, organizacyjne i ochrony indywidualnej. W przypadku 52,8 tys. stanowisk, na których zatrudnionych było 69,9 tys. osób, zastosowano środki ochrony indywidualnej. Na 49,3 tys. stanowisk z liczbą zatrudnionych 63,1 tys., wdrożono środki organizacyjne. Środki techniczne wprowadzono na 46,0 tys. stanowisk, na których pracę świadczyło 58,2 tys. osób.

Wykres 54. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe według sekcji PKD

Chart 54. Employed in positions for which elimination or reduction of occupational risk was made by NACE sections

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według wartości cechy w 2018 r.
Note. Sections were sorted in descending order by feature value in 2018.

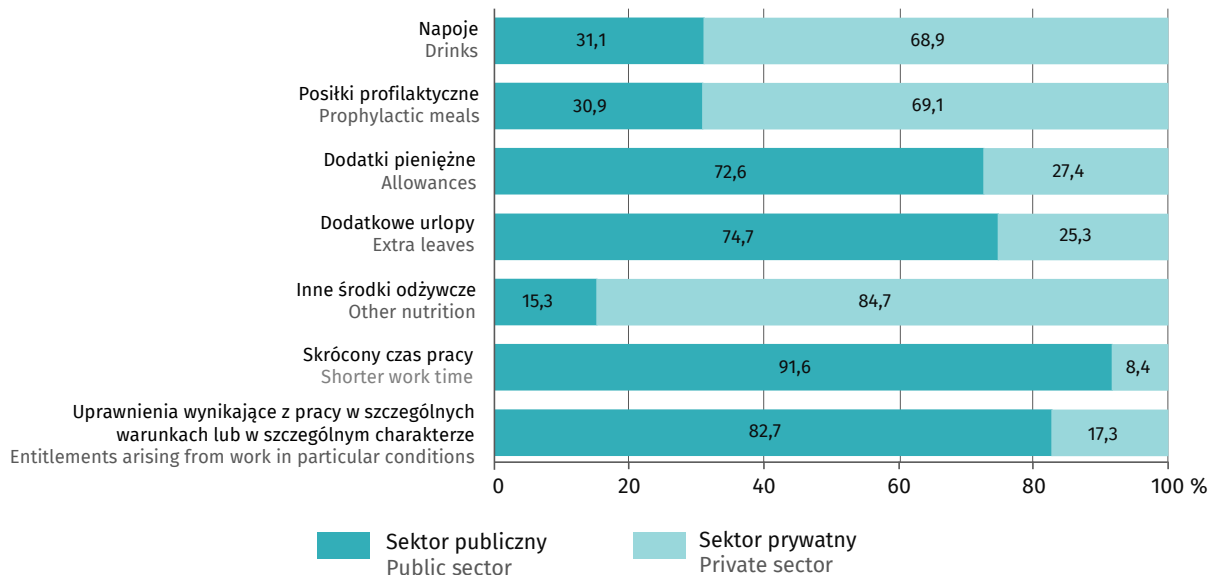
Największe natężenie zastosowanych środków eliminujących lub ograniczających ryzyko zawodowe wystąpiło w sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”, gdzie wdrożono 44,2% ogólnej liczby środków technicznych, 43,4% – organizacyjnych oraz 40,3% – ochrony indywidualnej.

Wskutek zastosowania omawianych środków wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe dla 69,7 tys. stanowisk pracy (w 2017 r. – dla 71,2 tys.), co stanowiło 50,0% ogólnej liczby stanowisk, dla których przeprowadzono ocenę ryzyka zawodowego. Czynności zawodowe na tych stanowiskach wykonywało 92,6 tys. osób (w 2017 r. – 93,4 tys.). W sektorze prywatnym mieściło się 62,4 tys. (89,5%) wspomnianych stanowisk oraz 80,0 tys. (86,4%) zatrudnionych.

Praca w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych uprawnia wykonującą ją osoby do korzystania z określonych świadczeń. Zjawisko badane jest w końcu lipca oraz w połowie grudnia.

**Wykres 55. Struktura korzystających ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych według sektorów własności w 2018 r.
Stan w dniu 31 VII**

**Chart 55. Structure of persons benefiting from work in harmful and strenuous conditions by ownership sectors in 2018
As of 31 VII**

Według stanu w połowie grudnia 2018 r. łącznie ze wszystkich świadczeń skorzystało 101,1 tys. osób, tj. o 2,8 tys. więcej niż w 2017 r. W porównaniu ze stanem z 2017 r. więcej było korzystających: ze skróconego czasu pracy – o 1,8 tys., z posiłków profilaktycznych – o 1,5 tys., z napojów – o 0,4 tys., oraz z innych środków odżywczych – o 0,3 tys. Liczba beneficjentów korzystających z uprawnień wynikających z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze utrzymała się na prawie niezmiennym poziomie. Mniej było natomiast uprawnionych do dodatkowych urlopów – o 0,3 tys. i do dodatków pieniężnych – o 1,0 tys.

W połowie grudnia 2018 r. w sektorze prywatnym większy niż w sektorze publicznym był udział osób korzystających z: napojów (53,0% ogólnej liczby korzystających ze świadczeń w sektorze prywatnym, o 21,6 p. proc. więcej niż w publicznym), posiłków profilaktycznych (37,0%, o 8,0 p. proc. więcej) oraz innych środków odżywczych (3,0%, więcej o 2,0 p. proc.). Natomiast w sektorze publicznym większe były udziały pracowników korzystających: z dodatków pieniężnych (20,3% ogólnej liczby korzystających ze świadczeń w sektorze publicznym, o 15,9 p. proc. więcej niż w prywatnym), z dodatkowych urlopów (10,9%, o 8,9 p. proc. więcej), ze skróconego czasu pracy (5,8%, więcej o 5,4 p. proc.), z uprawnień wynikających z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (1,6%, więcej o 1,4 p. proc.).

W ramach podziału na sekcje PKD, według stanu w połowie grudnia 2018 r., w sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wystąpił największy odsetek korzystających z posiłków profilaktycznych (38,5% ogólnej liczby korzystających z tego świadczenia), napojów (51,3%), innych środków odżywczych (72,3%) oraz uprawnień wynikających z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (37,6%). Z kolei w sekcji „Górnictwo i wydobywanie” najwięcej było beneficjentów, którzy skorzystali z dodatkowych urlopów (50,4%) oraz skróconego czasu pracy (83,1%). W sekcji „Transport i gospodarka magazynowa” odnotowano natomiast najwięcej osób korzystających z dodatków pieniężnych (38,3%).

Rozdział 7. Wypadki przy pracy

Chart 7. Accidents at work

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie, wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć osoby poszkodowanej, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych,
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

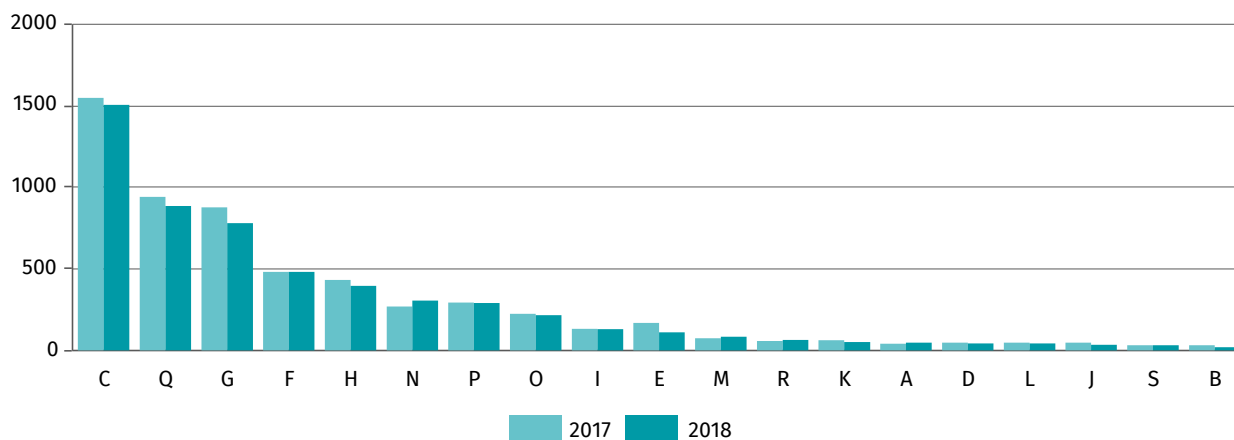
W 2018 r. w województwie małopolskim odnotowano (oprócz wypadków w indywidualnych gospodarstwach rolnych) 5,5 tys. wypadków przy pracy (w 2017 r. – 5,7 tys.), w których poszkodowanych zostało 5,5 tys. osób (rok wcześniej – 5,8 tys.). Liczba wypadków zbiorowych utrzymała się na poziomie ubiegłorocznym (20), a liczba osób w nich poszkodowanych obniżyła się o 1 (do 48).

Większość poszkodowanych w wypadkach przy pracy (3,6 tys., tj. 66,5%) stanowili pracownicy sektora prywatnego. W ramach podziału ze względu na płeć, dominowali mężczyźni (57,4%), których liczba w porównaniu z poprzednim rokiem spadła o 0,2 tys. i wyniosła 3,1 tys.

Według podziału na sekcje PKD, podobnie jak w poprzednim roku, największe zbiorowości poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w podmiotach sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe” (1,5 tys., tj. 27,3%), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (0,9 tys., 16,1%) oraz „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (0,8 tys., 14,2%). W porównaniu z 2017 r. w większości sekcji PKD liczba poszkodowanych spadała – najwięcej w sekcjach: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^A” (o 95, tj. o 10,9%), „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^A” (o 58, o 34,5%) a także „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (o 55, o 5,9%). Wzrost – zaobserwowano jedynie w sekcjach: „Administrowanie i działalność wspierająca^A” (o 37, tj. o 13,9%), „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (o 9, o 12,3%), „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” (o 7, o 12,3%) oraz „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (o 5, o 12,5%).

Wykres 56. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według sekcji PKD

Chart 56. Persons injured in accidents at work by NACE sections

Uwaga. Sekcje posortowano malejąco według wartości cechy w 2018 r.

Note. Sections were sorted in descending order by value of feature in 2018.

Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe, poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

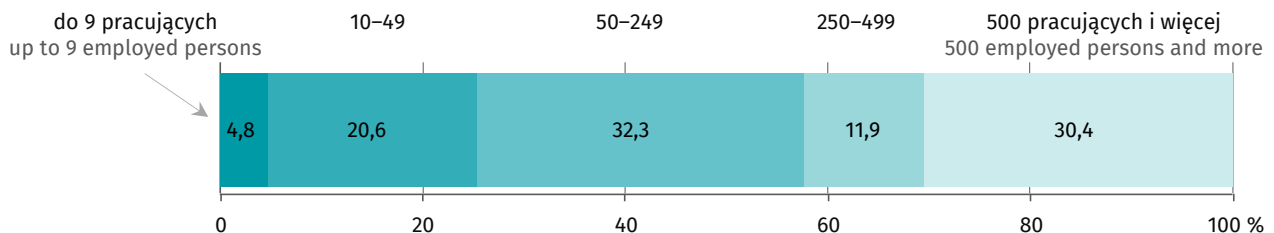
W 2018 r. wskutek wypadków przy pracy śmierć poniosło 13 osób (w 2017 r. – 21), w tym 11 mężczyzn. Wszyscy poszkodowani byli pracownikami sektora prywatnego. Większość z nich pracowała na rzecz podmiotów sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (5) i „Budownictwo” (4).

W wyniku wypadków przy pracy ciężkie uszkodzenie ciała dotknęło 37 osób (w 2017 r. – 48) z czego 32 były zatrudnione w sektorze prywatnym. Wśród poszkodowanych przeważali mężczyźni (27). Podobnie jak w przypadku wypadków śmiertelnych większość poszkodowanych świadczyła pracę w ramach sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (14) oraz „Budownictwo” (10).

Biorąc pod uwagę wielkość zakładów pracy zaobserwowano, że najliczniejsze populacje poszkodowanych w wypadkach wystąpiły w jednostkach zatrudniających od 50 do 249 pracowników (1,8 tys.; o 0,2 tys. mniej niż w 2017 r.) oraz 500 i więcej (1,7 tys.; o 0,1 tys. więcej niż w 2017 r.).

Wykres 57. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wielkości zakładów w 2018 r.

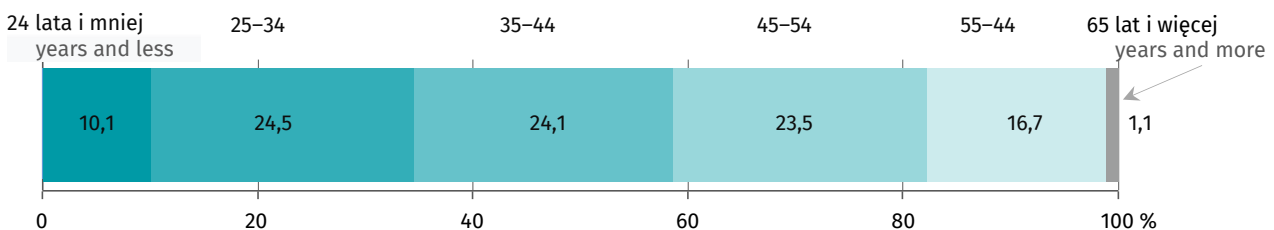
Chart 57. Structure of persons injured in accidents at work by size of companies in 2018

W strukturze poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wieku największe udziały przypadły przedziałom: 25–34 lata – 24,5% (w porównaniu z rokiem poprzednim wzrost o 0,7 p. proc.), 35–44 lata – 24,1% (wzrost o 0,2 p. proc.) oraz 45–54 lata – 23,5% (spadek o 0,4 p. proc.).

Wykres 58. Struktura poszkodowanych przy pracy według grup wieku w 2018 r.

Chart 58. Structure of persons in accidents at work by age groups in 2018

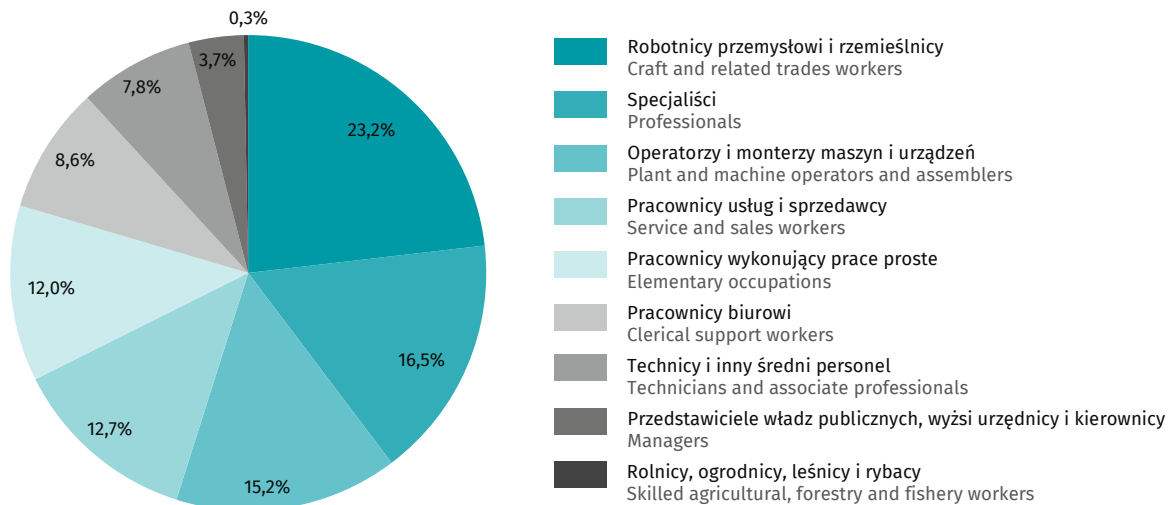

Podobnie jak w roku poprzednim najczęściej wypadków wydarzyło się w: miejscach produkcji przemysłowej (2,0 tys. poszkodowanych), biurach, placówkach naukowych i szkołach, zakładach usługowych (1,3 tys.) oraz placówkach ochrony zdrowia (0,8 tys.). W miejscach produkcji przemysłowej 0,5 tys. poszkodowanych doznało urazu wskutek uderzenia przez obiekt w ruchu (25,8% poszkodowanych w tym miejscu). W biurach, placówkach naukowych i szkołach oraz zakładach usługowych w przypadku 0,5 tys. poszkodowanych zdarzeniem powodującym uraz było zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt (39,1%). Z kolei 0,4 tys. poszkodowanych w placówkach ochrony zdrowia uległo wypadkowi w wyniku kontaktu z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym (46,0%).

Istotnym czynnikiem w analizie poszkodowanych w wypadkach przy pracy jest wykonywany zawód. Rozpatrując w ramach dużych grup zawodów, najczęściej poszkodowanych (tak jak w 2017 r.) pracowało w zawodach zaliczanych do grupy: „Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (0,5 tys. osób), „Specjaliści do spraw zdrowia” (0,5 tys.) oraz „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych” (0,4 tys.). W stosunku do 2017 r. w większości grup liczba poszkodowanych spadała – najczęściej w grupie „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych” (o 72 osoby) oraz „Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)” (o 39 osób). Największe wzrosty liczby poszkodowanych odnotowano w przypadku „Kierowników w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych” (o 17) oraz „Elektryków i elektroników” (o 10). Na niezmiennym poziomie utrzymała się liczba poszkodowanych wśród „Specjalistów do spraw ekonomicznych i zarządzania” (113) oraz „Rolników produkcji towarowej” (15). Najwięcej poszkodowanych mężczyzn, podobnie jak rok wcześniej, pracowało jako „Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni” (0,5 tys.) oraz „Robotnicy budowlani i pokrewni” (0,4 tys.). Z kolei najczęściej poszkodowanych w wypadkach kobiet, analogicznie jak w 2017 r., stwierdzono w grupie „Specjaliści do spraw zdrowia” (0,5 tys.) oraz „Sprzedawcy i pokrewni” (0,3 tys.).

Wykres 59. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wielkich grup zawodów w 2018 r.

Chart 59. Structure of persons injured in accidents at work by major occupational groups in 2018

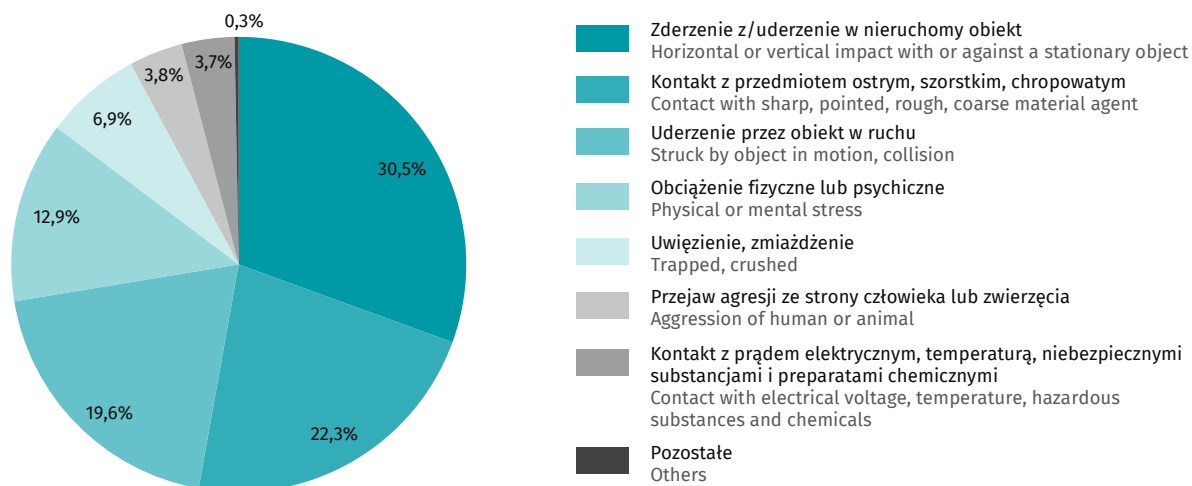

Wypadki przy pracy są konsekwencją zdarzeń powodujących uraz. Najliczniejsze grupy pracowników uległy wypadkowi na skutek: zderzenia z/uderzenia w nieruchomy obiekt (1,7 tys.), kontaktu z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym (1,2 tys.) oraz uderzenia przez obiekt w ruchu (1,1 tys.). Łącznie wydarzenia te stanowiły 72,4% ogólnej liczby zdarzeń powodujących uraz.

Najwięcej poszkodowanych w wypadkach ze skutkiem śmiertelnym odniosło urazy na skutek uderzenia przez obiekt w ruchu (38,5%; w stosunku do 2017 r. spadek o 4,4 p. proc.) oraz zderzenia z/uderzenia w nieruchomy obiekt (23,1% – spadek o 15,0 p. proc.). W przypadku poszkodowanych w wypadkach ze skutkiem ciężkim najczęściej było osób, które doznały urazu w wyniku uderzenia przez obiekt w ruchu (35,1% – wzrost o 16,4 p. proc.) oraz wskutek uwięzienia, zmiążdżenia (24,3% – spadek o 17,3 p. proc.).

Wykres 60. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według grup wydarzeń powodujących uraz w 2018 r.

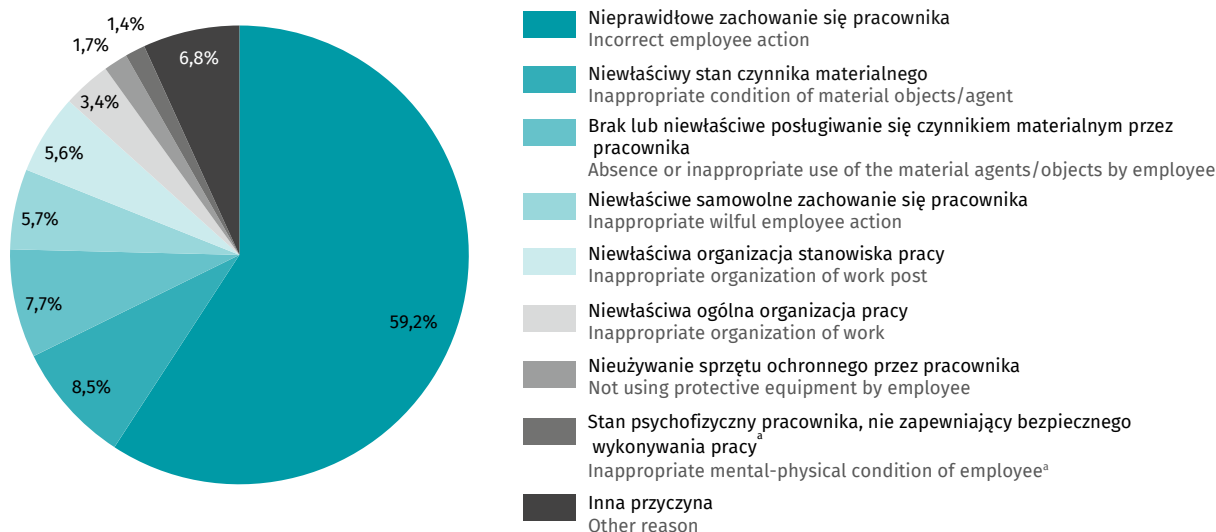
Chart 60. Structure of persons injured in accidents at work by groups of contact-modes of injury in 2018

Wypadek przy pracy może zaistnieć na skutek więcej niż jednej przyczyny. W 2018 r. stwierdzono 10,4 tys. przyczyn, mających wpływ na powstanie wypadku (w minionym roku – 10,9 tys.). Tak jak w poprzednim roku przeciętna liczba przyczyn na 100 wypadków wyniosła 190. Nadal najliczniejszą grupę przyczyn stanowiło „nieprawidłowe zachowanie się pracownika” – 59,2% ogólnej liczby przyczyn.

Wykres 61. Struktura przyczyn wypadków przy pracy według grup przyczyn w 2018 r.

Chart 61. Structure of causes of accidents at work by groups of causes in 2018

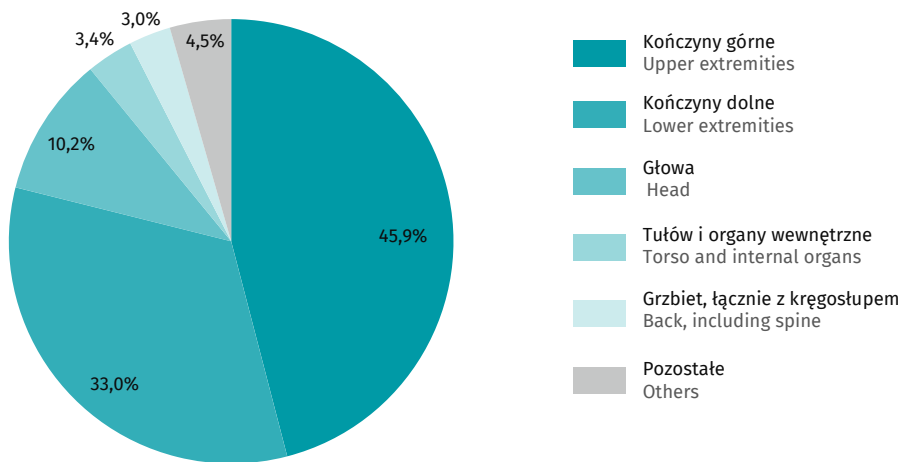
a Spowodowany m. in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.
a Caused by i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

Skutkiem wypadku są urazy poniesione przez osoby poszkodowane. W 2018 r. w strukturze poszkodowanych według rodzaju urazu największy udział (49,1%) przypadł na osoby, które doznały ran i powierzchownych urazów. Kolejną zbiorowość to osoby poszkodowane, których uraz określono jako: przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania (23,3%). Następną – to poszkodowani ze złamanymi kośćmi (16,6%). W odniesieniu do poprzedniego roku wśród wszystkich rodzajów urazów najbardziej wzrosła (o 23) liczba oparzeń ogniem lub środkami chemicznymi, oparzeń wodą lub parą, odmrożeń. Najbardziej zmniejszyła się (o 95) liczba ran i powierzchownych urazów.

W ramach podziału poszkodowanych w wypadkach według umiejscowienia urazów, do najliczniejszych grup można zaliczyć osoby z urazami na: kończynach górnych (2,5 tys.), dolnych (1,8 tys.) oraz głowie (0,6 tys.). W stosunku do poprzedniego roku najbardziej zmniejszyła się liczebność poszkodowanych z urazami na: kończynach dolnych – o 132, kończynach górnych – o 57, całym ciele i jego różnych częściach – o 37. Wśród poszkodowanych w wypadkach ze skutkiem śmiertelnym największy udział miały osoby, które doznały obrażeń na: całym ciele i jego różnych częściach (38,5%; w 2017 r. – 52,4%), głowie (23,1%; w 2017 r. – 33,3%) oraz tułowi i organach wewnętrznych (23,1%; w 2017 r. – 14,3%). W przypadku poszkodowanych w wypadkach ze skutkiem ciężkim najwięcej było poszkodowanych z urazami umiejscowionymi na: kończynach górnych 35,1%, całym ciele i jego różnych częściach – 24,3%, głowie – 18,9%. Rok wcześniej udziały te wyniosły odpowiednio: 43,8%, 10,4% i 16,7%.

Wykres 62. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według umiejscowienia urazu w 2018 r.

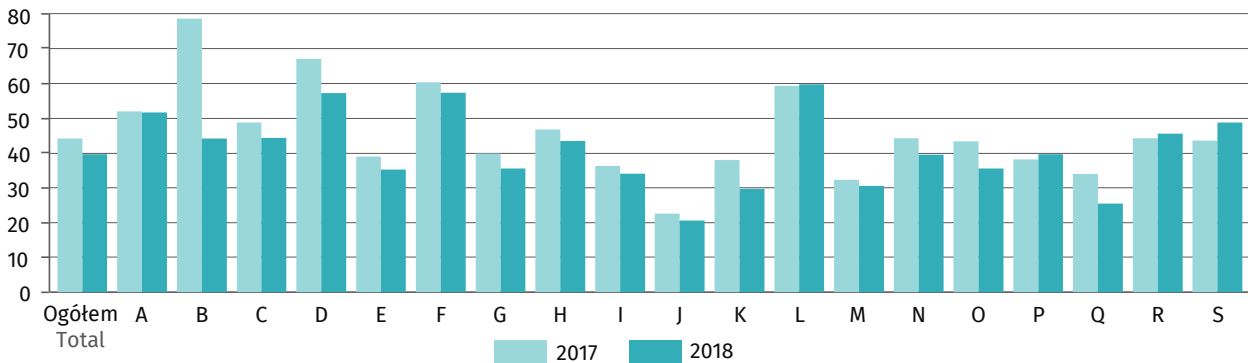
Chart 62. Structure of persons injured in accidents at work by part of body injured in 2018

Informacje o **dniach niezdolności** do pracy obejmują łączną kalendarzową liczbę dni niezdolności do pracy spowodowaną wypadkami przy pracy, ustaloną na podstawie zaświadczeń lekarskich.

Jedną z konsekwencji jaką może spowodować wypadek przy pracy jest niezdolność do pracy osoby poszkodowanej. W 2018 r. ogólna liczba dni niezdolności do pracy wyniosła 217,0 tys. i była o 36,5 tys. niższa niż w poprzednim roku. Na 1 poszkodowanego w wypadku przy pracy (nie licząc poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz liczby dni niezdolności do pracy tych osób) przypadało 39,7 dni niezdolności do pracy (w 2017 r. – 44,2). Wskaźnik ten dla sektora publicznego wyniósł 34,2 dni (w 2017 r. – 38,9), natomiast dla prywatnego – 42,5 (w 2017 r. – 46,8). Dla mężczyzn ukształtował się na poziomie 44,0 dni (w 2017 r. – 47,9) i był wyższy od analogicznego wskaźnika dla kobiet o 10,1 (w 2017 r. – o 9,0).

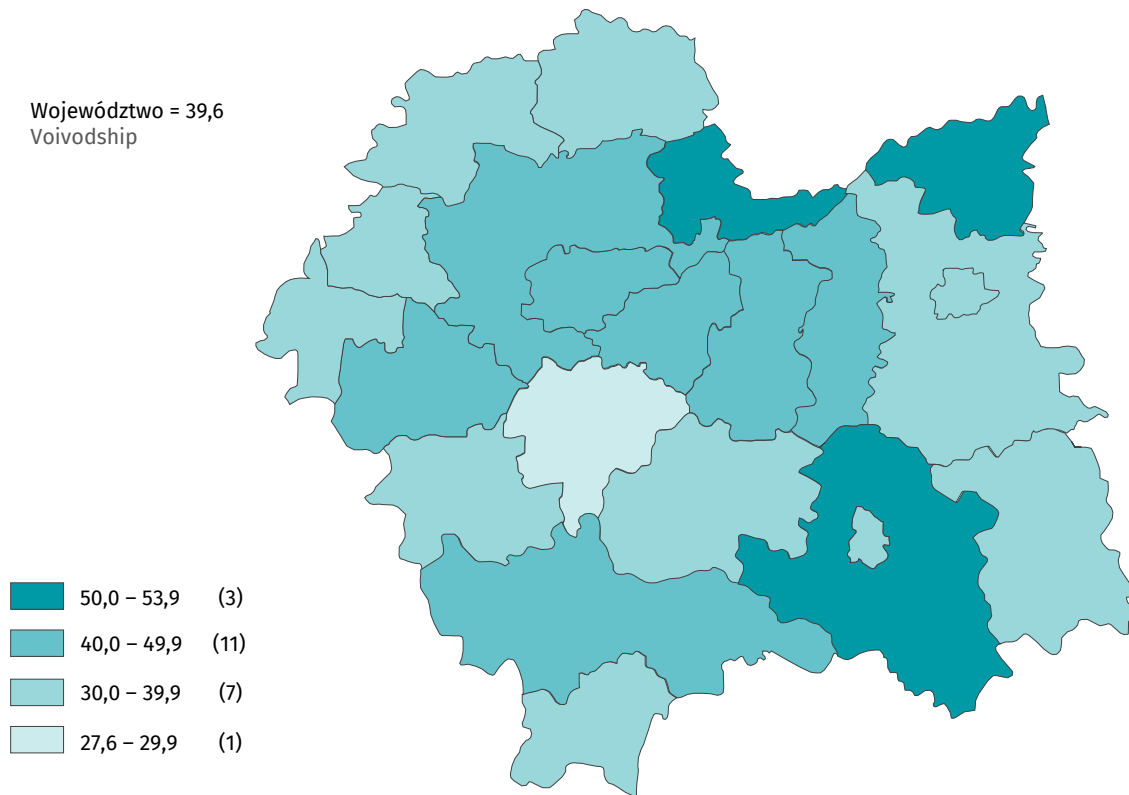
W 2018 r. najwyższe przeciętne liczby dni niezdolności do pracy odnotowano w sekcji PKD „Obsługa rynku nieruchomości” (59,8 dni) oraz „Budownictwo” (57,4), a w 2017 r. – w sekcji „Górnictwo i wydobywanie” (78,7) oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę” (67,1).

Wykres 63. Przeciętna liczba dni niezdolności do pracy na jednego poszkodowanego według sekcji PKD**Chart 63. Average number of days of inability to work of persons injured in accidents at work by NACE sections**

a Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz bez liczby dni niezdolności do pracy tych osób.

a Excluding persons injured in fatal accidents and excluding the number of days of inability to work of these persons.

W 2018 r. najdłuższa absencja została zaobserwowana w podmiotach działających na terenie powiatu dąbrowskiego (53,9 dnia). Najkrócej przebywali na zwolnieniu lekarskim pracownicy poszkodowani na terenie powiatu myślenickiego (27,6). W stosunku do 2017 r. na terenie większości powiatów wystąpił spadek przeciętnej liczby dni niezdolności do pracy – największy w powiecie nowotarskim (o 15,9 dni). Wzrost wystąpił w 4 powiatach – w tym najwyższy (o 24,8 dni) na terenie powiatu proszowickiego.

Mapa 4. Przeciętna liczba dni niezdolności do pracy na jednego poszkodowanego według powiatów w 2018 r.**Map 4. Average number of days of inability to work per person injured by powiats in 2018**

a Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz bez liczby dni niezdolności do pracy tych osób.

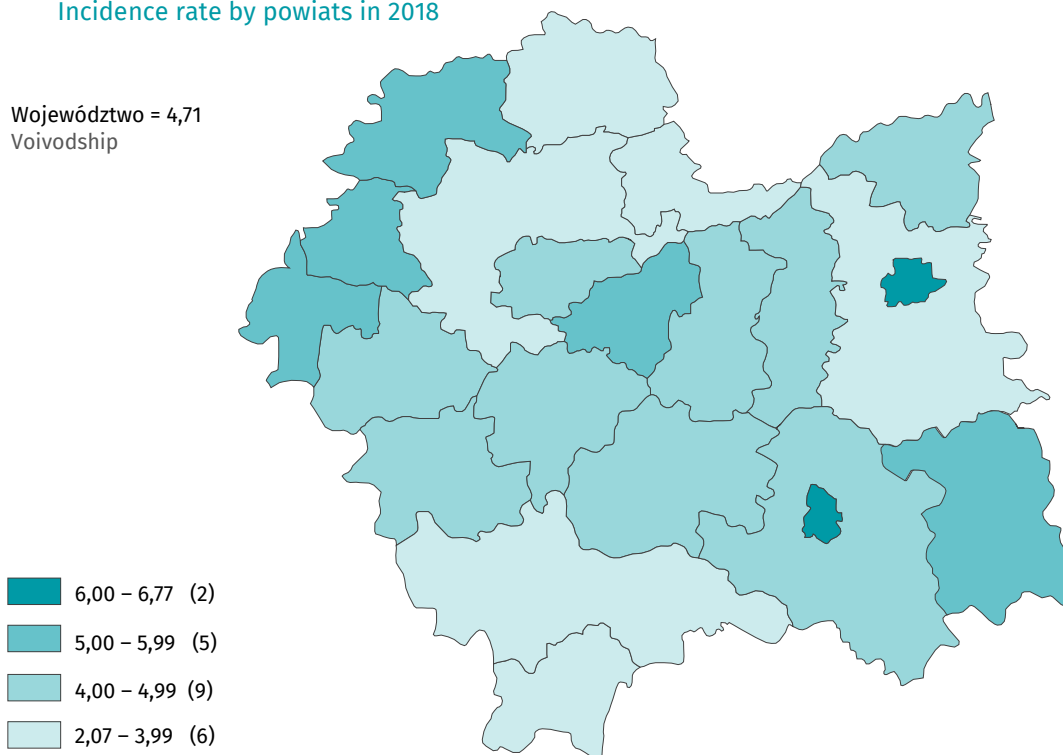
a Excluding persons injured in fatal accidents and excluding the number of days of inability to work of these persons.

W relacji do 2017 r. wskaźnik wypadkowości dla województwa – rozumiany jako liczba osób poszkodowanych na 1000 pracujących – był o 0,41 niższy i wyniósł 4,71. Najwyższy poziom wskaźnika w podziale na sekcje PKD odnotowano w sekcjach „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (10,72) oraz „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (10,39).

W 14 powiatach liczba poszkodowanych na 1000 pracujących była mniejsza niż średnia dla województwa. Najniższy wskaźnik odnotowano w powiatach proszowickim i tatrzańskim (odpowiednio 2,07 i 3,36), natomiast najwyższy wystąpił w miastach na prawie powiatu Tarnowie i Nowym Sączu (odpowiednio 6,77 i 6,17).

Mapa 5. Wskaźnik wypadkowości według powiatów w 2018 r.

Map 5. Incidence rate by poviats in 2018

Jednym ze skutków wypadków przy pracy mogą być straty czasu pracy innych niż poszkodowane osób, które w jego konsekwencji nie mogą świadczyć pracy z racji tego, że np. muszą nieść pomoc poszkodowanym, doprowadzić stanowiska pracy do stanu sprzed wypadku itp. W 2018 r. straty te wyniosły 2,6 tys. roboczogodzin (o 0,4 tys. mniej niż w 2017 r.). Podobnie jak w roku poprzednim najczęściej straconych roboczogodzin wykazały podmioty działające w sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” (1,4 tys.) i „Budownictwo” (0,4 tys.).

Szacunkowe straty materialne obejmują sumę wartości uszkodzonych maszyn, urządzeń, narzędzi, surowców, wyrobów gotowych, budynków wraz z ich wyposażeniem, które zaistniały w związku z wypadkiem przy pracy.

W wielu przypadkach wypadki przy pracy generują określone straty materialne. W 2018 r. wyniosły one 2079 tys. zł (w 2017 r. – 2271 tys. zł). Największe straty zostały odnotowane w jednostkach sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” – 839 tys. zł (o 503 tys. zł więcej niż w poprzednim roku).

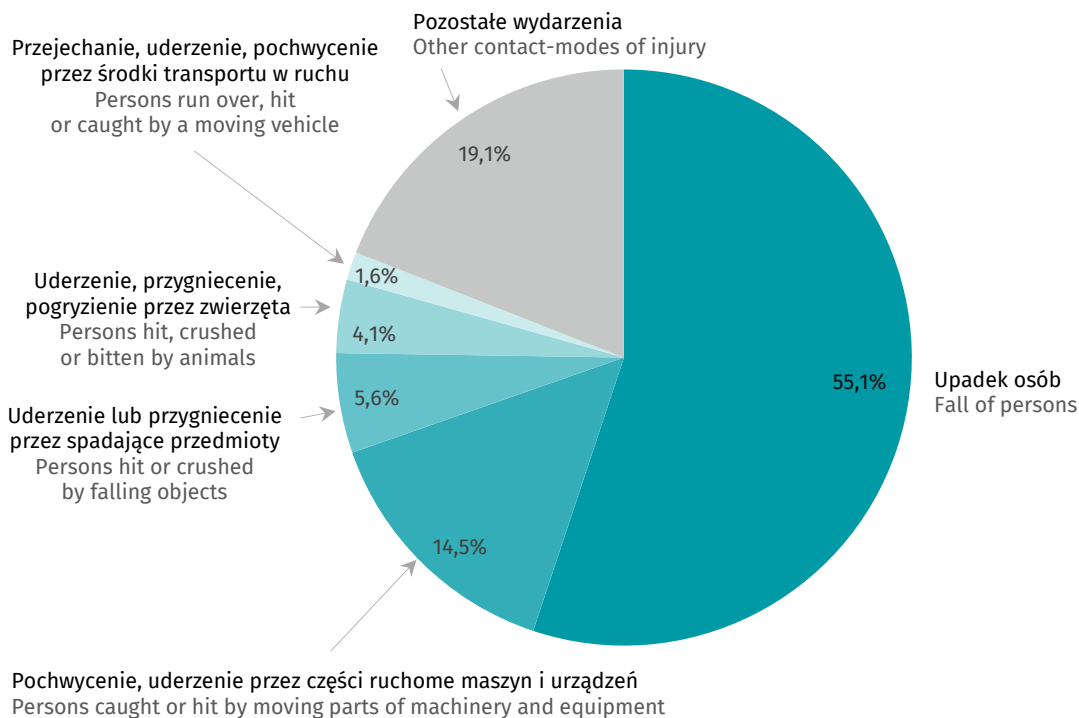
Wypadki w rolnictwie zaistniałe w gospodarstwach indywidualnych nie są wykazywane na Statystycznej Karcie Wypadku Z-KW. Informacje te są pozyskiwane z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i odnoszą się tylko do tych wypadków, z tytułu których przyznano jednorazowe odszkodowanie.

Liczba wypadków, które w 2018 r. miały miejsce w gospodarstwach indywidualnych na terenie województwa małopolskiego wyniosła 1,0 tys. i zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 77. Wśród tych wypadków wypadki śmiertelne stanowiły 0,4% (w 2017 r. – 0,5%).

W porównaniu z 2017 r. spadła liczba wypadków spowodowanych przez upadek osób (o 58), uderzenie lub przygnięcie przez spadające przedmioty (o 18), przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu (o 5), uderzenie, przygnięcie, pogryzienie przez zwierzęta (o 28), działanie skrajnych temperatur (o 2).

Wykres 64. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych według wydarzeń powodujących uraz w 2018 r.

Chart 64. Structure of persons injured in accidents at work on private farms by events causing injury in 2018

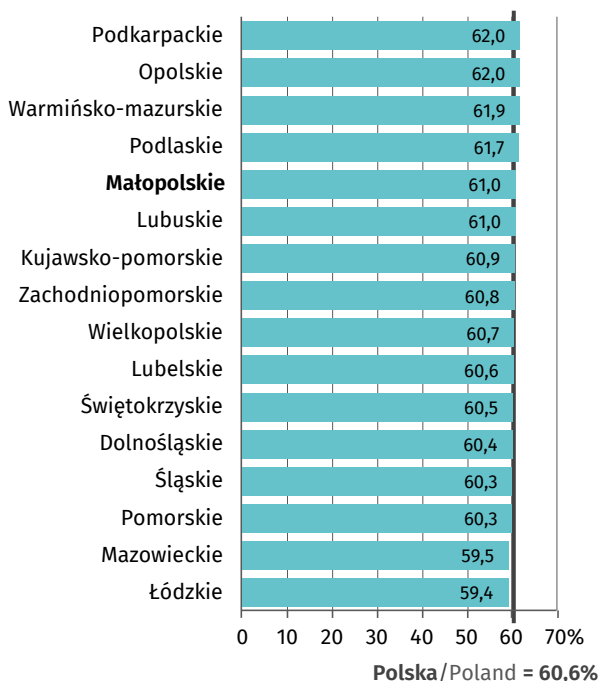
Rozdział 8. Rynek pracy w województwie małopolskim na tle kraju i innych województw

Chart 8. Labour market in Małopolskie Voivodship against a background of the country and other voivodships

W rozdziale w formie graficznej przedstawiono podstawowe dane dotyczące rynku pracy w województwie małopolskim na tle kraju i pozostałych województw. Na wykresach województwa posortowano malejąco według wartości prezentowanej cechy, bez względu na jej pozytywny lub negatywny charakter. Wybrane informacje dodatkowo zaprezentowano w szerszej retrospekcji (2009–2018) i odniesiono do wielkości krajowych.

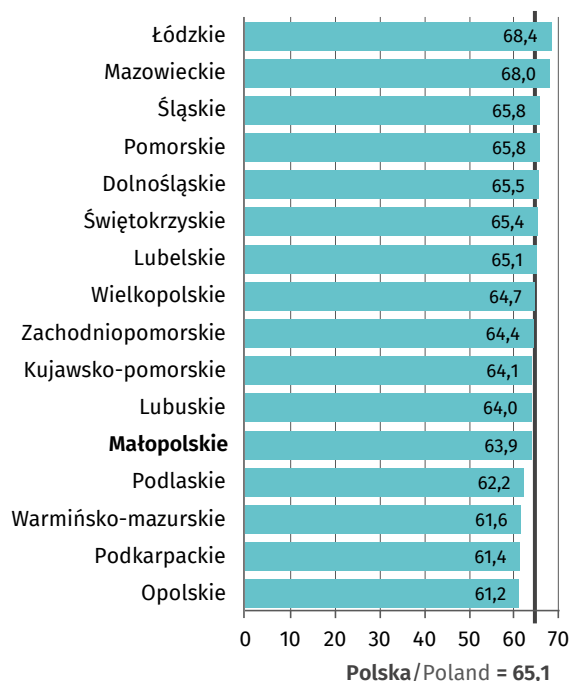
Wykres 65. Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności według województw w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 65. Share of population at working age in the total number population by voivodships in 2018
As of 31 XII

Wykres 66. Współczynnik obciążenia demograficznego według województw w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 66. Age dependency ratio by voivodships in 2018
As of 31 XII

Współczynnik obciążenia demograficznego ludności – ludność w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.

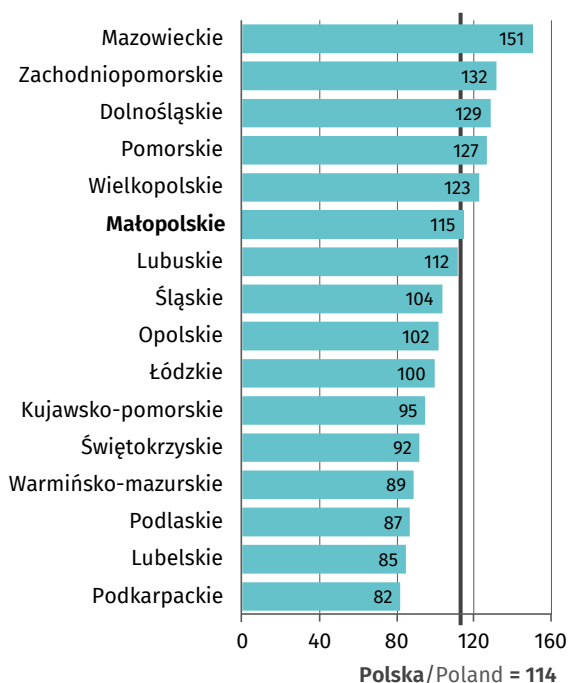
Od kilku lat w województwie małopolskim (tak jak w całym kraju) współczynnik obciążenia demograficznego systematycznie wzrasta. Sytuacja wynika głównie ze wzrostu udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (wzrost z 16,3% w 2009 r. do 20,0% w 2018 r.). W 2018 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadały 33 w wieku poprodukcyjnym – o 7 więcej niż w 2009 r., podczas gdy liczba osób w wieku przedprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym w analizowanym 10-letnim okresie wynosiła od 30 do 31.

Wykres 67. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności według województw w 2018 r.

Stan w końcu roku

Chart 67. Entities of the national economy registered in the REGON register per 1000 population by voivodships in 2018

As of end of the year

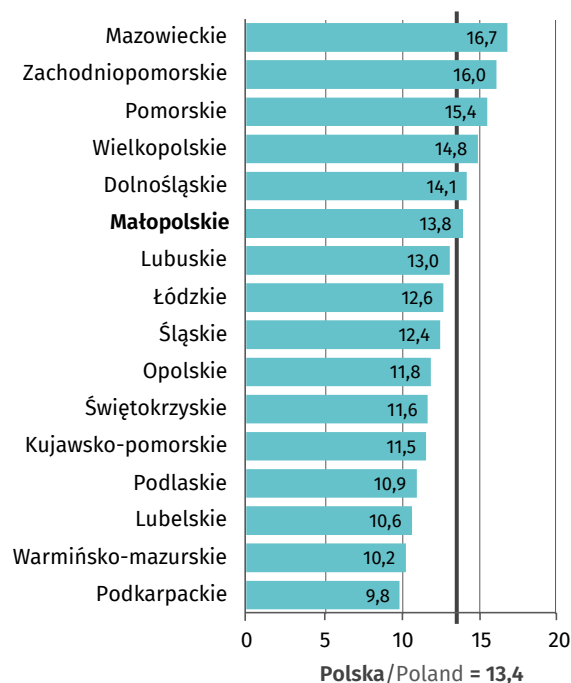

Wykres 68. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym według województw w 2018 r.

Stan w końcu roku

Chart 68. Natural persons conducting economic activity per 100 persons at working age by voivodships in 2018

As of end of the year

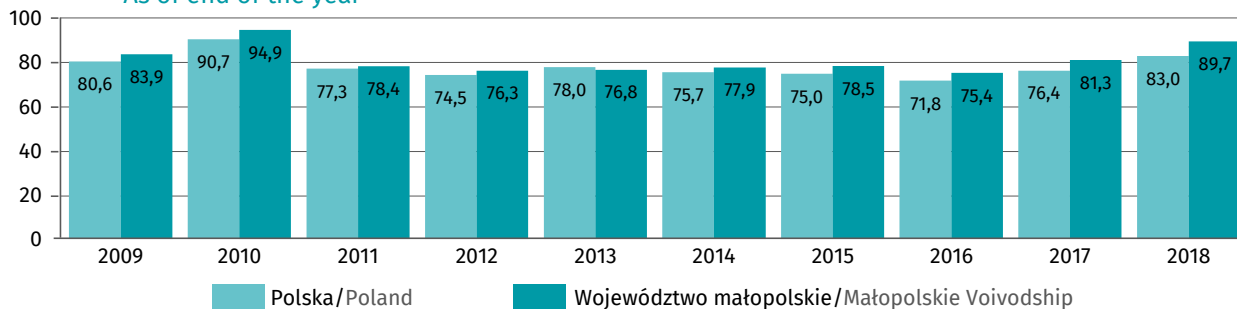

Wykres 69. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w Polsce i w województwie małopolskim

Stan w końcu roku

Chart 69. Natural persons conducting economic activity newly registered in REGON register per 10 thousands population in Poland and in Małopolskie Voivodship

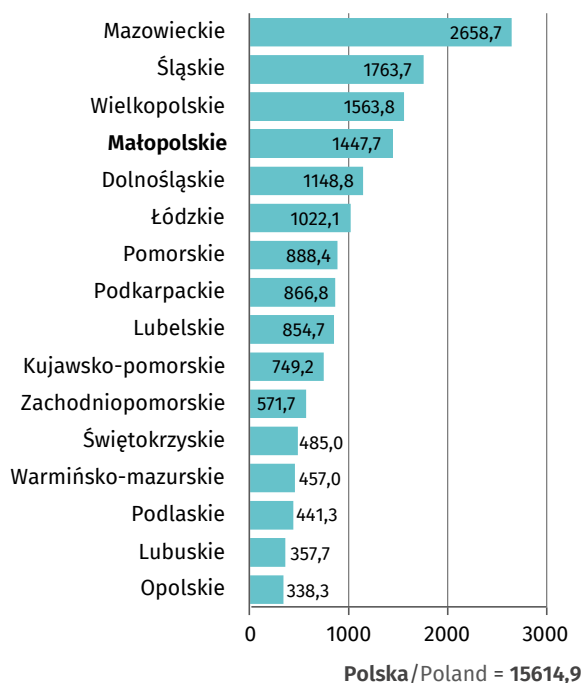
As of end of the year

W końcu 2018 r. wśród podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 285,8 tys. jednostek, które stanowiły 73,0% (w Polsce – 71,3%). W ciągu roku wpisano do rejestru 37,2 tys. nowych podmiotów (9,5% nowo zarejestrowanych w Polsce), wśród których było 30,5 tys. osób fizycznych (9,6% wielkości krajowej).

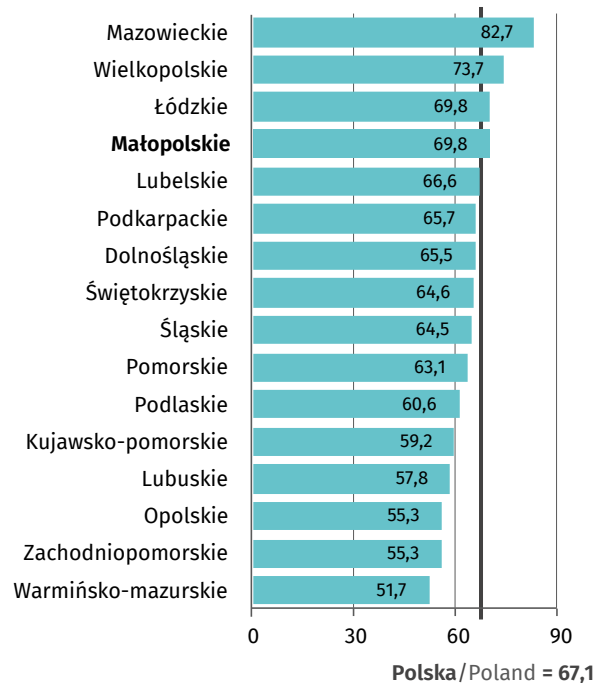
Wykres 70. Pracujący w gospodarce narodowej według województw w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 70. Employed persons in the national economy by voivodships in 2018 As of 31 XII

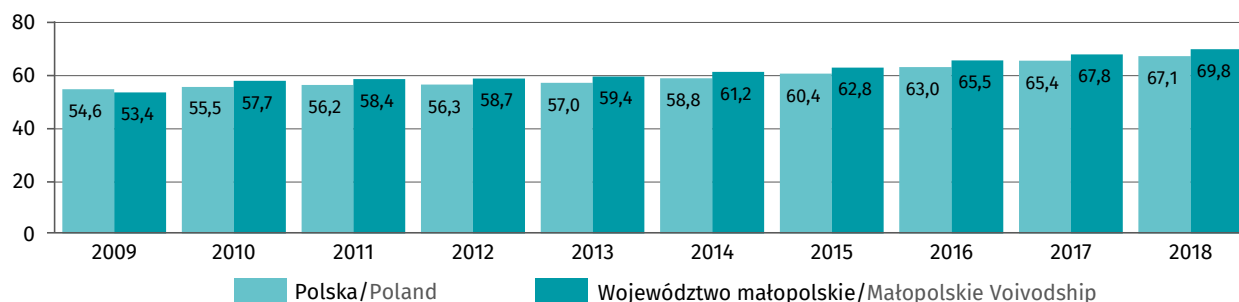
Wykres 71. Pracujący w gospodarce narodowej na 100 osób w wieku produkcyjnym według województw w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 71. Employed persons in the national economy per 100 persons at working age by voivodships in 2018 As of 31 XII

Wykres 72. Pracujący w gospodarce narodowej na 100 osób w wieku produkcyjnym w Polsce i w województwie małopolskim Stan w dniu 31 XII

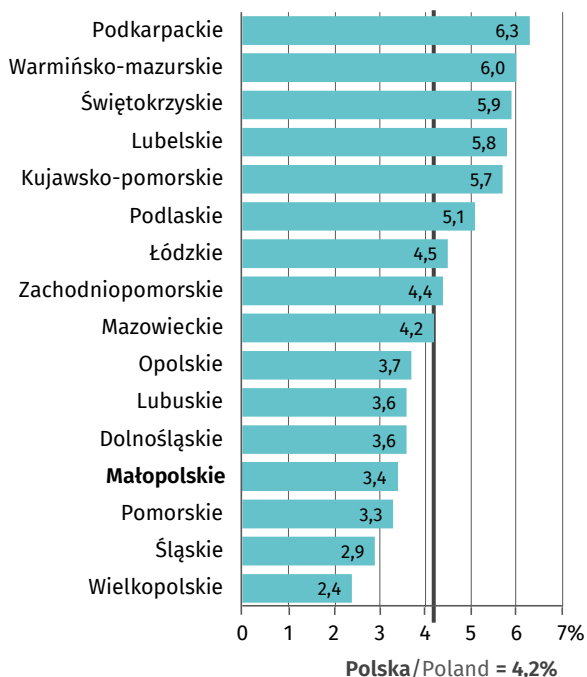
Chart 72. Employed persons in the national economy per 100 persons at working age in Poland and in Małopolskie Voivodship As of 31 XII

W województwie małopolskim w 2018 r. (w odniesieniu do roku poprzedniego) utrzymał się, obserwowany od 2010 r., wzrost liczby osób pracujących w gospodarce narodowej przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym. Relacja ta od 9 lat utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnio w kraju. W końcu 2018 r. w województwie małopolskim była o 16 osób wyższa niż w końcu 2009 r., podczas gdy w Polsce analogiczny wzrost wyniósł 12.

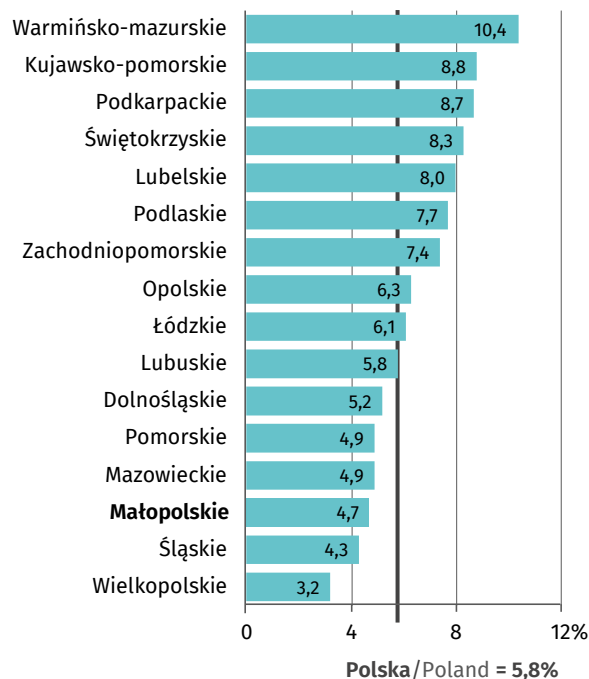
Wykres 73. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym według województw w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII

Chart 73. Share of registered unemployed persons in the number of population at working age by voivodships in 2018
 As of 31 XII

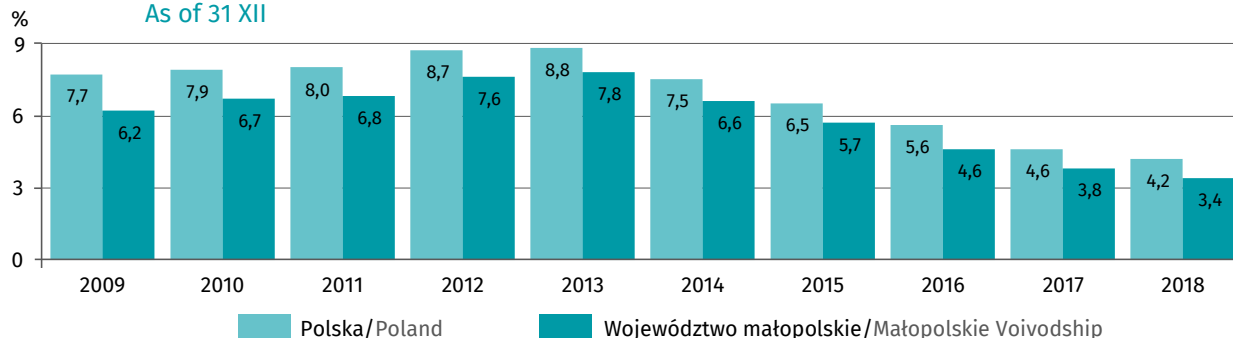
Wykres 74. Stopa bezrobocia według województw w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII

Chart 74. Unemployment rate by voivodships in 2018
 As of 31 XII

Wykres 75. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Polsce i w województwie małopolskim
Stan w dniu 31 XII

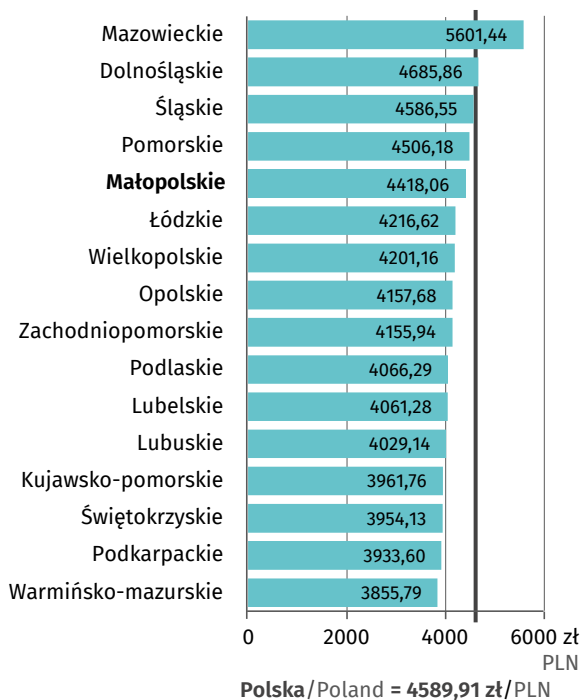
Chart 75. Share of registered unemployed persons in the number of population at working age in Poland and in Małopolskie Voivodship
 As of 31 XII

W województwie małopolskim udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym od lat utrzymuje się na poziomie niższym niż średnio w Polsce. Od 2014 r. obserwuje się spadek tego udziału, przy czym w końcu 2018 r. w porównaniu ze stanem w 2013 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym była mniejsza o 2,1% (w Polsce – o 4,7%), a liczba bezrobotnych zarejestrowanych – o 56,5% (w Polsce – o 55,1%).

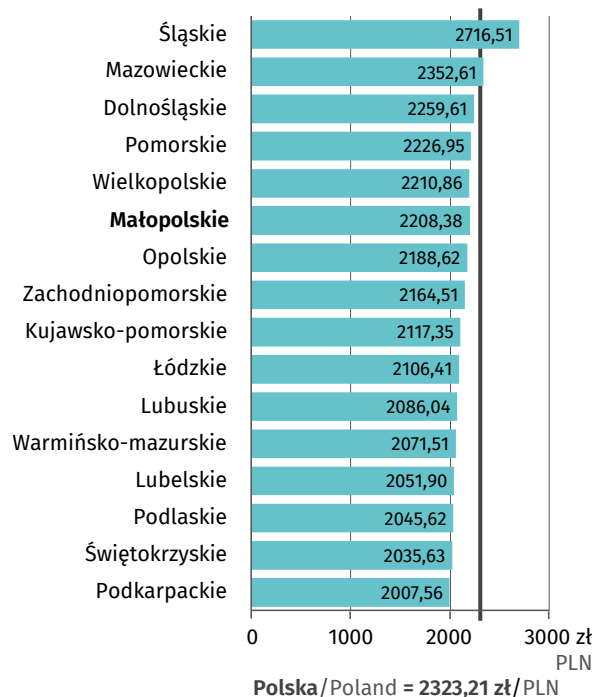
Wykres 76. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej według województw w 2018 r.

Chart 76. Average monthly gross wages and salaries in the national economy by voivodships in 2018

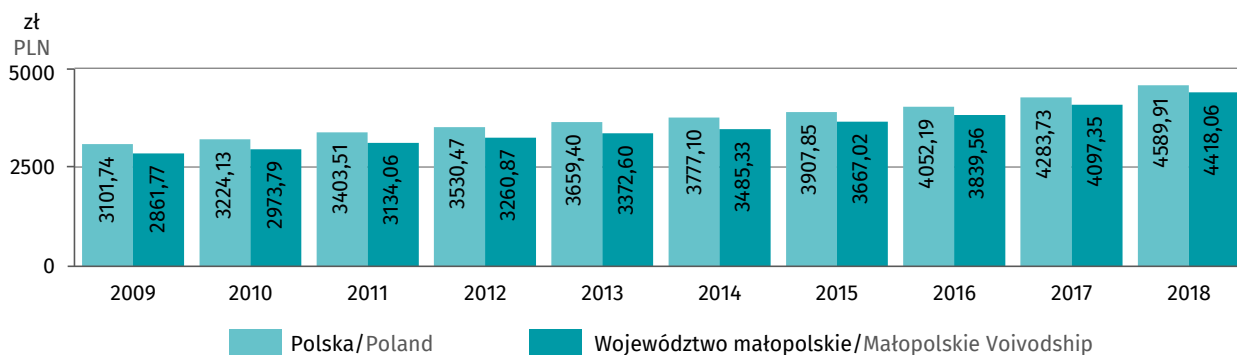
Wykres 77. Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych według województw w 2018 r.

Chart 77. Average monthly gross retirement pension from non-agricultural social security system by voivodships in 2018

Wykres 78. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w Polsce i w województwie małopolskim

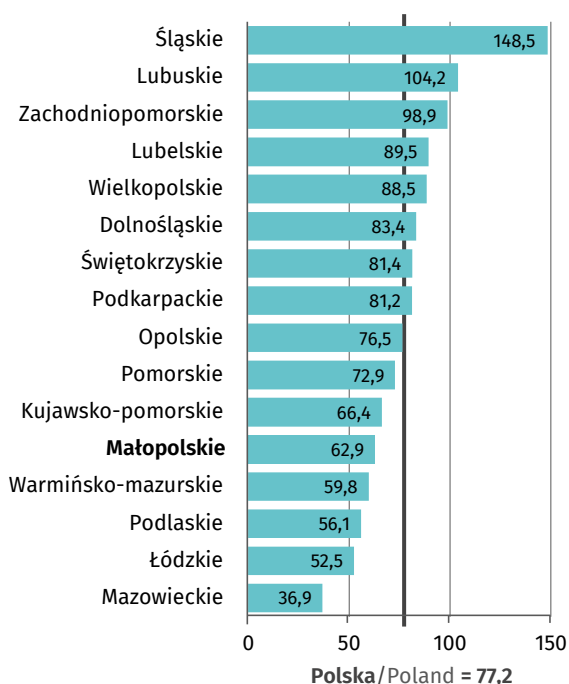
Chart 78. Average monthly gross wages and salaries in the national economy in Poland and in Małopolskie Voivodships

W województwie małopolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej od lat kształtuje się poniżej przeciętnej w kraju. W 2018 r. stanowiło 96,3% średniej wielkości wyznaczonej dla Polski – o 4,0 p. proc. więcej niż w 2009 r.

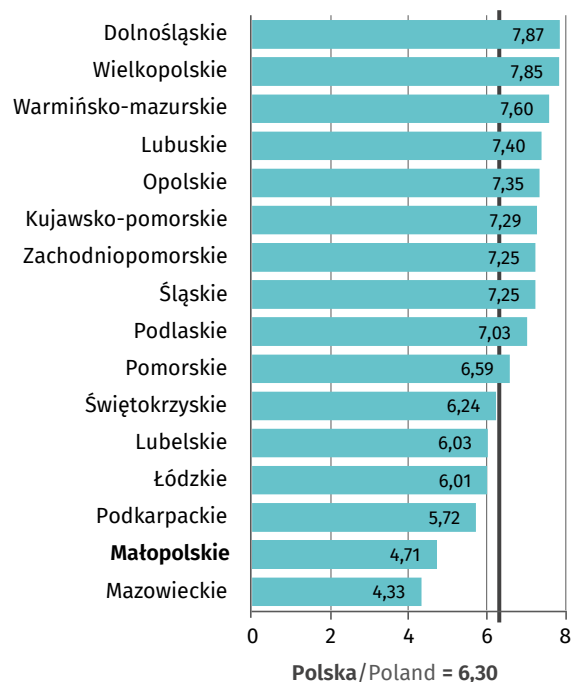
Wykres 79. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według województw w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 79. Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by voivodships in 2018 As of 31 XII

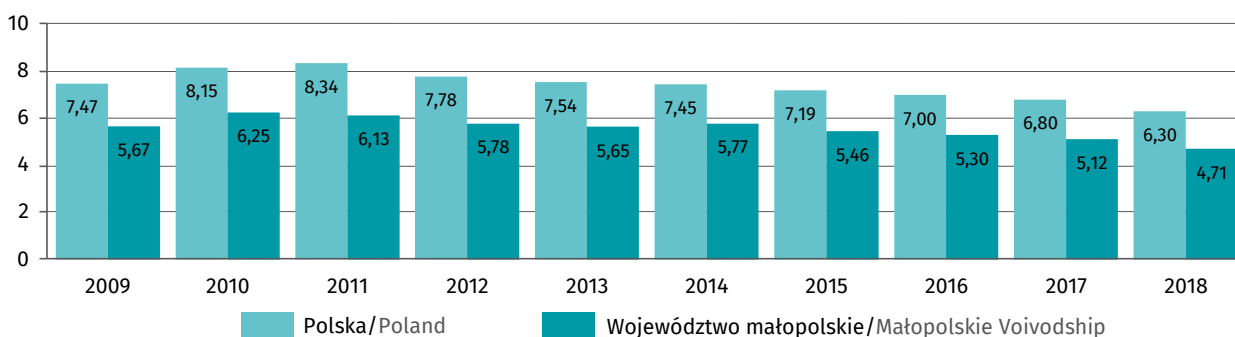
Wykres 80. Wskaźnik wypadkowości według województw w 2018 r.

Chart 80. Incidence rate by voivodships in 2018

Wykres 81. Wskaźnik wypadkowości w Polsce i w województwie małopolskim

Chart 81. Incidence rate in Poland and in Małopolskie Voivodship

Od lat praca w województwie małopolskim należy do najbezpieczniejszych w kraju. Województwo małopolskie niezmiennie zajmuje 2 miejsce wśród innych województw pod względem wartości wskaźnika wypadkowości. Poza tym liczba osób poszkodowanych przypadająca na 1000 pracujących w województwie stale utrzymuje się poniżej średniej krajowej.

Uwagi metodologiczne

Źródła i zakres danych

Prezentowane w publikacji dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą całej gospodarki narodowej.

Dane o **pracujących i zatrudnionych**, o **czasie pracy** oraz o **wynagrodzeniach** opracowano na podstawie rocznego badania pełnego prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) na formularzu **Z-06** (Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy). Sprawozdaniem objęte są podmioty gospodarcze, dobrane zgodnie z Programem Badań Statystycznych Statystyki Publicznej, o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz jednostki sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, bez rolnictwa indywidualnego, bez duchownych, bez jednostek działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Informacje o **bezrobociu rejestrowanym** opracowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (formularze MRPiPS) sporządzanej przez powiatowe urzędy pracy.

Dane na temat **popytu na pracę** pochodzą z badania GUS na formularzu Z-05 (Badanie popytu na pracę). Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną z częstotliwością kwartalną i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie zatrudnionych 1 lub więcej osób.

Dane o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) odnoszą się do świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Dane o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych odnoszą się do świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

Informacje na temat **warunków pracy** pochodzą z badania GUS na formularzu Z-10 (Sprawozdanie o warunkach pracy). Sprawozdawczość obejmuje podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność gospodarczą według jednostek lokalnych, o liczbie pracujących 10 osób i więcej. Badaniu nie podlegają indywidualne gospodarstwa rolne, fundacje, stowarzyszenia, partie polityczne, związki zawodowe, organizacje społeczne, organizacje pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, kościoły katolickie, inne kościoły i związki wyznaniowe, przedstawicielstwa zagraniczne. Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników szkodliwych i niebezpiecznych dla zdrowia związanych:

- ze środowiskiem pracy: substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracja, mikroklimat gorący i zimny, promieniowanie jonizujące, laserowe, nadfioletowe, podczerwone, widzialne, pola elektromagnetyczne, czynniki biologiczne,
- z uciążliwością pracy: nadmierne obciążenie fizyczne, niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy, z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

Dane o **wypadkach przy pracy**, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy (formularz Z-KW); dotyczą wypadków, które zostały zgłoszone w danym roku sprawozdawczym. Informacje obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego). Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Wypadki przy pracy w **gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** rejestrowane są przez oddziały Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Dane według **zawodów** opracowano przy wykorzystaniu Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (KZiS), opracowanej na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji ISCO-08. Aktualna KZiS została wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r., poz. 1145 z późn. zm.). Klasyfikacja dostępna jest na stronie internetowej GUS <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/>.

Dane prezentowane są:

- 1) w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2*, wprowadzonej z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.);

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ”.

- 2) według sektorów własności:

- a) **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego;

- b) **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu. „Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

- 3) według sektorów ekonomicznych:

- a) „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” – sekcja A;

- b) „Przemysł” i „Budownictwo” – sektor obejmujący sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ” oraz „Budownictwo” – tj. sekcje: B, C, D, E oraz F;

- c) „Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Zakwaterowanie i gastronomia^Δ” oraz „Informacja i komunikacja” – sekcje: G, H, I oraz J;

- d) „Pozostałe usługi” – sektor obejmujący sekcje: „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Obsługa rynku nieruchomości^Δ”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność wspierająca^Δ”, „Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa” – sekcje: K, L, M, N, O, P, Q, R oraz S.

Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

Do prezentacji danych w publikacji został zastosowany System Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych (KTS), to przyjęty na potrzeby baz danych i systemów informatycznych statystyki publicznej jednolity wykaz kodów i nazw jednostek zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa oraz jednostek terytorialnych do celów statystycznych (klasyfikacja NUTS). System KTS wprowadzony został Zarządzeniem wewnętrznym nr 22 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych. Zastępuje on, na potrzeby statystyki publicznej Nomenklaturę Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), zniesioną z dniem 1 stycznia 2018.

System KTS został opracowany na podstawie krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju (TERYT) oraz stosowanej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS). Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS ma zastosowanie w procesie zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych. Klasyfikacja NUTS służy również kształtowaniu regionalnych polityk krajów Unii Europejskiej i jest niezbędna do przeprowadzania analiz stopnia rozwoju społeczno-gospodarczego regionów. System Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych (KTS) dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na siedmiu poziomach.

Poziomy terytorialne systemu KTS obejmują:

- Poziom KTS 0 – Polska,
- Poziom KTS 1 – Makroregiony (czyli jednostki NUTS 1),
- Poziom KTS 2 – Województwa,
- Poziom KTS 3 – Regiony (czyli jednostki NUTS 2),
- Poziom KTS 4 – Podregiony (czyli jednostki NUTS 3),
- Poziom KTS 5 – Powiaty (wraz z miastami na prawach powiatu – analogicznie jak w Rejestrze TERYT),
- Poziom KTS 6 – Gminy (wraz z częściami miejskimi gmin miejsko-wiejskich, częściami wiejskimi gmin miejsko-wiejskich, dzielnicami Warszawy, delegaturami Krakowa, Łodzi, Poznania i Wrocławia – analogicznie jak w Rejestrze TERYT).

Określenie **miasta** oznacza miejscowości, które posiadają prawa miejskie, łącznie z miastami, które wchodzą w skład gminy (w gminach miejsko-wiejskich). Określenie **wieś** oznacza pozostały obszar kraju.

Informacje, które pochodzą ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego, opatrzone odpowiednimi notkami.

Pozostałe uwagi

1. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
2. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
3. Ze względu na ekonomiczne grupy wieku wyszczególniono ludność:
 - w wieku przedprodukcyjnym – mężczyźni i kobiety w wieku 0–17 lat,
 - w wieku produkcyjnym – mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat,
 - w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.
4. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.
5. Niektóre informacje za ostatni rok podano na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

6. Wykorzystano literowe oznaczenia sekcji PKD.

Litera	Nazwa sekcji
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa

7. W opracowaniu zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podano poniżej:

Skrót	Pełna nazwa
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

8. Schemat podziału administracyjnego województwa małopolskiego według powiatów.

9. W legendach map cyfry w nawiasach oznaczają liczbę powiatów w danym przedziale.

Szczegółowe wyjaśnienia metodologiczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych dostępne są w opracowaniu „Zeszyt metodologiczny. Statystyka rynku pracy i wynagrodzeń”, które znajduje się na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl>.

Methodological notes

Source and scope of data

Data presented in the publication, unless otherwise indicated, concern the entire national economy.

Data on **employment and employees**, on **working time** as well as on **wages and salaries** were compiled on the basis of annual full survey conducted by Statistics Poland (GUS) on **Z-06** form (Report on employment, wages and salaries and work time). The report covers economic entities selected in accordance with the Public Statistics Research Program, employing more than 9 persons as well as budgetary entities regardless the number of employed persons, excluding private farms in agriculture, excluding clergy, excluding entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Information on **registered unemployment** were compiled on the basis of reports of the Ministry of Family, Labour and Social Policy (MRPiPS forms) prepared by powiats labour offices.

Data on the **demand for labour** come from the GUS survey on the Z-05 form (Survey of demand for labour). The survey is conducted by survey sampling on a quarterly basis and includes entities of the national economy with the number of employed 1 or more persons.

Data regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) refer to benefits financed from the Social Insurance Fund, which the Social Insurance Institution has at its disposal. Data on retirement and other pension benefits for farmers refer to benefits financed from the Pension Fund, which the Agricultural Social Insurance Fund has at its disposal, and also from the Social Insurance Fund, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those systems simultaneously.

Information on **work conditions** comes from the GUS survey on the Z-10 form (Report on work conditions). Reporting includes entities of the national economy conducting economic activity according to local units, employing 10 people and more. The research does not cover private farms in agriculture, foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers' organizations, economic and professional self-government, Catholic church, other churches and religious associations, foreign representations. Data concern people exposed to harmful and dangerous factors related to health:

- with work environment: chemical substances, industrial dusts, noise, vibration, hot or cold micro-climate, ionizing, laser, ultraviolet, infrared, visible radiation, electromagnetic fields, biological factors,
- with strenuous work conditions: excessive physical exertion, insufficient lighting of workplace, with mechanical factors related to particularly dangerous machinery.

Data on **accidents at work**, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical card of accidents at work (Z-KW form); concern accidents that have been reported in a given reporting year. Information covers all accidents at work, as well as accidents considered equivalent to accidents at work, regardless whether incapacity for work was reported (due to hospitalisation of an injured person, or rejection of a sick leave, etc.). Information on accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Accidents at work **on private farms in agriculture** are registered by branches of the Agricultural Social Insurance Fund and concern only these accidents, as a result of which the injured persons received in a given year one-time compensations due to permanent or long-term damage to health.

Data by **occupations** were compiled using the Occupations and Specialization Classification (KZiS), developed on the basis of the ISCO-08 International Standard Classification of Occupations. The current KZiS was introduced by the regulation of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 on the occupations and specialization classification for the needs of the labour market and the scope of its application (Journal of Laws 2014, item 1145 with later amendments). The classification is available on the GUS website <http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/>.

Data are presented:

1) according to the Polish Classification of Activities (PKD 2007), compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2, was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item **“Industry”** was introduced as an additional grouping, including sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

2) according to ownership sectors:

a) **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

b) **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity. “Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3) according to economic sectors:

a) “Agriculture, forestry and fishing” – section A;

b) “Industry” and “Construction” – a sector covering sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities” as well as “Construction” – i.e. sections: B, C, D, E and F;

c) “Trade; repair of motor vehicles”, „Transportation and storage”, “Accommodation and catering” as well as “Information and communication” – sections: G, H, I and J;

d) “Other services” – a sector covering sections: “Financial and insurance activities”, “Real estate activities”, “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities” – sections: K, L, M, N, O, P, Q, R and S.

The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

For the presentation of data in the publication, the Coding System for Territorial and Statistical Units (KTS) was used, it is a uniform list of codes and names of units of the basic three-stage territorial division of the state and territorial units for statistical purposes adopted for the needs of databases and information systems of public statistics (NUTS classification). The KTS system was introduced by Internal Order No. 22 of the President of the Central Statistical Office of 24th August 2017 regarding the introduction of the Coding System for Territorial and Statistical Units. It replaces, for the purposes of official statistics, the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), abolished on 1st January 2018. The KTS system was developed on the basis of the national register of the official territorial division of the country (TERYT) and the Classification of Territorial Units for Statistical Purposes used in the European Union (NUTS). The NUTS Classification of Territorial Units for Statistical Purposes is used in the process of collecting, developing and disseminating comparable data for specific regional statistics in the European Union. The NUTS classification also serves to shape regional policies of European Union countries and is necessary to analyse the degree of socio-economic development of regions. The Coding System for Territorial and Statistical Units (KTS) divides Poland into territorial, hierarchically related units on seven levels.

The territorial levels of the KTS system include:

- Level KTS 0 – Poland,
- Level KTS 1 – Macroregions (i.e. NUTS 1 units),
- Level KTS 2 – Voivodships,
- Level KTS 3 – Regions (i.e. NUTS 2 units),
- Level KTS 4 – Subregiony (i.e. NUTS 3 units),
- Level KTS 5 – Powiats (together with cities with powiat status – similarly to the TERYT Register),
- Level KTS 6 – Gminas (together with urban parts of urban-rural gminas, rural parts of urban-rural gminas, districts of Warszawa, delegations of Kraków, Łódź, Poznań and Wrocław – similarly to the TERYT Register).

The term **urban areas** means municipalities that have city rights, including cities that are part of a gmina (in urban-rural gminas). The term **rural areas** means the remaining area of the country.

Information originating from sources other than Statistics Poland is indicated in the appropriate note.

Other notes

1. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
2. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".
3. Because of the economic age groups, the population was specified as:
 - pre-working age population – males and females aged 0–17,
 - working age population – males aged 18–64, females aged 18–59,
 - post-working age – males aged 65 and more and females aged 60 and more.
4. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of the year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.
5. Selected information for the last year are presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.
6. NACE sections were marked with letters.

Letter	Section's name
A	Agriculture, forestry and fishing
B	Mining and quarrying
C	Manufacturing
D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F	Construction
G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H	Transportation and storage
I	Accommodation and food service activities
J	Information and communication
K	Financial and insurance activities
L	Real estate activities

Letter	Section's name (cont.)
M	Professional, scientific and technical activities
N	Administrative and support service activities
O	Public administration and defence; compulsory social security
P	Education
Q	Human health and social work activities
R	Arts, entertainment and recreation
S	Other service activities

7. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in the publication have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

Abbreviation	Full name
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities

8. Scheme of the administrative division of Małopolskie Voivodship by powiats.

9. In map legends, the numbers in brackets indicate the number of powiats in a given range.

Detailed methodological information and statistical concepts are available in the elaboration entitled **“Methodological report. Statistics on labour market, wages and salaries”**, which can be found on website of Statistics Poland <http://www.stat.gov.pl/en/>.